

Gemeente
Sliedrecht

Programmabegroting

Begroting 2021

GEMEENTE SLIEDRECHT
NOVEMBER 2020

SAMENGESTELD DOOR:
TEAM FINANCIËEL ADVIES & BELEID

Voorwoord

Op 29 september 2020 heeft de gemeenteraad de kadernota 2021 vastgesteld. De kadernota 2021 vormt het strategisch kader voor deze begroting 2021.

De kadernota en de bespreking hiervan waren anders dan gebruikelijk. De raad heeft hiermee fundamenteel koers en richting gegeven aan de strategische kaders voor de verdere groei en ontwikkeling van Sliedrecht. Het 'waarom' is daarmee ingekleurd, het 'wat' is verder uitgewerkt in deze begroting, het 'hoe' vult het college dit begrotingsjaar in.

“De verdieping zal zowel binnen als buiten de bestuurlijke dynamiek gaan plaatsvinden”

Deze begroting biedt dus een inzicht in de verdere invulling van dit 'wat' en vormt aanleiding voor verdieping van het gesprek door en met de raad tijdens de begrotingsbehandeling. Maar het gesprek is daarna zeker nog niet afgerond. We hebben tenslotte samen het uitgangspunt geformuleerd dat we het goede willen vasthouden en bestendigen, maar dat er ook fundamentele veranderingen nodig zijn om patronen te doorbreken en om daarmee resultaten te bereiken. De verdere

verdieping hiervan met de raad zal na de begrotingsbehandeling, zowel binnen als buiten de bestuurlijke dynamiek, gaan plaatsvinden.

In lijn met de kadernota zetten we in deze begroting een aantal piketpalen.

- 1** Door ruimtelijke vernieuwing van idee naar plan en van tekentafel richting uitvoering te brengen.
- 2** Door nog meer in te zetten op een veilige en inclusieve samenleving.
- 3** Door het ondernemerschap en de betrokkenheid van onze burgers verder te versterken.
- 4** Door de slagvaardigheid van onze organisatie te verstevigen.
- 5** Door te zorgen voor financiële stabiliteit.

Het fundament ligt in de kadernota. De begroting 2021 helpt om hierop te verder te werken aan inhoud en organisatie. De voortgang van dit proces komt terug in de planning- en controlcyclus.

Samen bouwen we hiermee aan de trap omhoog, naar groei en ontwikkeling richting 2030!

Sliedrecht, november 2020

burgemeester en wethouders van Sliedrecht,

de secretaris,

N.H. Kuiper mca mcm

de burgemeester,

D.R. van den Borg

Inhoudsopgave

1. Algemeen	9
1.1 INLEIDING	9
1.1.1 Aansluiting op kaderbrief en kadernota 2021	9
1.1.2 Uitgangspunten voor de programmabegroting 2021	10
1.2 DE PROGRAMMABEGROTING 2021 OP HOOFDLIJNEN	11
1.2.1 Primaire begroting	11
1.2.2 1e begrotingswijziging (als gevolg van de Kadernota 2021)	12
1.2.3 Materieel evenwicht van de begroting	14
1.3 ENECOGELDEN	14
1.4 HEFFINGEN EN BELASTINGEN	15
1.4.1 Woonlasten	15
1.4.2 Overige heffingen	16
1.5 RESERVES EN VOORZIENINGEN	16
1.5.1 Reserve Eneco-gelden	16
1.5.2 Algemene risicoreserve	16
1.5.3 Reserve infra	17
1.6 GROOTSTE RISICO'S EN RISICOBEBEERSING	17
1.6.1 COVID-19	17
1.6.2 Grootste risico's	17
1.7 LEESWIJZER	19
2. Begroting in één oogopslag	20
3. Programma's	25
3.1 PROGRAMMA 1 SOCIAAL	25
3.1.1 Inleiding	25
3.1.2 Welke ambitie en ontwikkelingen voor sociaal domein	26
3.1.4 Beleidsindicatoren	31
3.1.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma	32
3.1.6 Kaders voor de reguliere taken	32
3.1.7 Overzicht van baten en lasten	34

3.2 PROGRAMMA 2 ECONOMIE, ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT	35
3.2.1 Inleiding	35
3.2.2 Ambitie en ontwikkelingen	36
3.2.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor economie, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren?	36
3.2.4 Beleidsindicatoren	38
3.2.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma	39
3.2.6 Kaders voor de reguliere taken	39
3.2.7 Overzicht van baten en lasten	40
3.3 PROGRAMMA 3 RUIMTE	41
3.3.1 Inleiding	41
3.3.2 Ambitie en ontwikkelingen	42
3.3.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor Ruimte realiseren?	43
3.3.4 Beleidsindicatoren	48
3.3.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma	49
3.3.6 Kaders voor de reguliere taken	49
3.3.7 Overzicht van baten en lasten	51
3.4 PROGRAMMA 4 BESTUUR, ORGANISATIE EN VEILIGHEID	52
3.4.1 Inleiding	52
3.4.2 Ambities en ontwikkelingen	52
3.4.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor bestuur, organisatie en veiligheid realiseren?	52
3.4.4 Beleidsindicatoren	54
3.4.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma	59
3.4.6 Kaders voor de reguliere taken	60
3.4.7 Overzicht van baten en lasten	61
3.5 PROGRAMMA 5 FINANCIËN EN BELASTINGEN	62
3.5.1 Inleiding	62
3.5.2 Ambitie en ontwikkelingen	62
3.5.3 Beleidsindicatoren	63
3.5.4 Bijdrage door verbonden partijen	64
3.5.5 Reguliere taken	64
3.5.6 Overzicht van baten en lasten	65
4. Paragrafen	67
4.1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN EN BELASTINGEN	67
4.1.1 Inleiding	67
4.1.2 Ontwikkelingen en rijksbeleid	69
4.1.3 Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen	70

4.1.4 Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)	73
4.1.5 Overige lokale heffingen	75
4.1.6 Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid	75
4.1.7 Kostendekkendheid in 2021	75
4.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	76
4.2.1 Risicoprofiel gemeente Sliedrecht	76
4.2.2 Toelichting risicoprofiel gemeente Sliedrecht	78
4.2.3 Bepaling van de weerstandscapaciteit	79
4.2.4 Bepaling van het weerstandsvermogen	80
4.2.5 Financiële kengetallen	81
4.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	83
4.3.1 Inleiding	83
4.3.2 Openbaar groen en speelvoorzieningen	83
4.3.3 Riolering	84
4.3.4 Waterbeheer	84
4.3.5 Wegen	85
4.3.6 Bruggen	86
4.3.7 Openbare verlichting	86
4.3.8 Gebouwen	86
4.3.9 Binnenhaven	86
4.3.10 Aanlegsteiger waterbus	87
4.3.11 Reserveringen voor onderhoud	87
4.4 PARAGRAAF FINANCIERING	88
4.4.1 Inleiding	88
4.4.3 Leningenportefeuilles	89
4.4.4 Risicobeheersing	90
4.4.5 Kredietrisico's	91
4.4.6 Kas- en saldobehoor	92
4.4.7 Schatkistbankieren	93
4.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	94
4.5.1 Inleiding	94
4.5.2 Besturing en beheersing	94
4.5.3 Personeel en Organisatie	94
4.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	97
4.6.1 Inleiding	97
4.6.2 Overzicht verbonden partijen	98
4.6.3 Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	107
4.6.4 Overzicht van de financiële positie van de verbonden partijen	108

4.7 PARAGRAAF GRONDBELEID	109
4.7.1 Inleiding	109
4.7.2. Bouwgronden in exploitatie	109
4.7.3 Materiële vaste activa	111
4.8 PARAGRAAF GROTE PROJECTEN	112
4.8.1 Inleiding	112
4.8.2 Stand van zaken	112
5. Financiële begroting	117
5.1 BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA 2021-2024	117
5.2 BATEN EN LASTEN OP THEMA-NIVEAU	118
5.3 OVERZICHT OP TAAKVELDEN	122
5.3.1 Inleiding	122
5.3.2. Baten en lasten per taakveld	125
5.4 RESERVES EN VOORZIENINGEN	125
5.4.1 Reserves	125
5.4.2 Voorzieningen	126
5.4.3 Overzicht mutaties reserves per programma	127
5.4.4 Overzicht structurele vermeerderingen en verminderingen reserves	129
5.5 MEERJARENINVESTERINGSPROGRAMMA	130
5.6 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	132
5.7 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	132
5.8 EMU-SALDO	133
5.9 SPECIFICATIE OVERHEAD	135
5.10 GEPROGNOSTICEERDE BALANS	135
6. Landelijke indicatoren	137

Algemeen

1.1. Inleiding

1.1.1 Aansluiting op kaderbrief en kadernota 2021

De begroting 2021 is net als de kadernota 2021 in een bijzondere tijd tot stand gekomen. Het coronavirus heeft nog steeds verstrekende gevolgen voor inwoners, bedrijven en ook voor de gemeente Sliedrecht. Midden in het eerste deel van deze crisis heeft het college in maart dit jaar deels een nieuwe samenstelling gekregen. Tevens ontvingen we als gemeente 23 miljoen euro door de verkoop van de Eneco-aandelen.

Vanwege deze uitzonderlijke omstandigheden is zoals bekend de planning & controlcyclus anders verlopen: in de vorm van een beleidsarme kaderbrief 2021 gevolgd door een beleidsrijke Kadernota 2021 met toekomstperspectief. We hebben daarin prioriteit gegeven aan de kaderstellende rol van de raad. De raad heeft dit overgenomen bij de voorbereiding en vaststelling van de kadernota 2021. De kadernota vormt daarmee een samenhangend perspectief voor de toekomst van Sliedrecht.

We bouwen nu voort op die kaderstelling en het daarbij horende toekomstperspectief. In deze begroting is dat vertaald naar de besteding van onze financiële middelen voor 2021. De onderbouwing van het 'waarom' staat in de kadernota en die van het 'wat'

staat in deze begroting. In de resterende bestuursperiode leggen wij hiermee een stevige basis voor een toekomstbestendig Sliedrecht dat in staat is de verschillende opgaven integraal aan te pakken.

Planning & controlcyclus

Om sturing te geven en verantwoording mogelijk te maken, hebben we een planning & controlcyclus vastgesteld. Deze houdt onder andere in dat het college de raad informeert met twee tussenrapportages en een jaarrekening. Met deze cyclus en onze beleidsvoorstellen aan de raad geven we vorm en invulling aan sturing en verantwoording op deze begroting. En daarmee op onze ambities, speerpunten en de daaraan gekoppelde financiële middelen.

Primaire begroting en 1^e begrotingswijziging

De gemeenteraad heeft de kaderbrief 2021 met de uitgangspunten voor de programmabegroting op 30 juni 2020 vastgesteld. Met dit besluit konden we, om tijd te winnen, een eerste berekening maken voor de begroting voor 2021. Zonder nieuwe beleidsvoorname, maar wel met reguliere ontwikkeling zoals de uitkomsten van de september-circulaire. Deze eerste begroting noemen we de primaire begroting. De vaststelling van de kadernota 2021 op 29 september zat dicht op het opstellen van deze begroting 2021. Hierbij hebben we de kadernota traceerbaar en zichtbaar in deze begroting willen verwerken. In de primaire begroting zijn de

beleidsvoornemens van de kadernota 2021 dus nog niet verwerkt. Dit hebben we verwerkt in de zogenaamde 1e begrotingswijziging. De primaire begroting samen met de 1e begrotingswijziging noemen we de programmabegroting 2021.

1.1.2 Uitgangspunten voor de programmabegroting 2021

In afwijking van andere jaren hebben we dit jaar gekozen voor een positieve sluiting van de begroting in de jaarschijf 2024. Door de onzekerheden op korte termijn over de kostenontwikkeling in het sociaal domein en over de coronacrisis en de vergoeding daarvan door de Rijksoverheid hebben we besloten de blik wat verder vooruit te werpen. Zo voorkomen we dat we, door te veel focus op de korte termijn, kansen laten liggen. De wetgever en toezichthouder staan sluiting van de begroting in 2024 toe mits we dit ook in de komende jaren hanteren als sluitingsschijf.

Dit betekent dat het saldo van de programmabegroting 2021 voor de jaarkolom 2024 nu en de komende jaren niet negatief mag zijn. Een andere voorwaarde is dat de som van de tekorten in de tussenliggende jaren (van 2021-2023) jaarlijks door de algemene reserve gedekt kan worden.

De gemeente Sliedrecht streeft naar repressief toezicht door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland. De toezichthouder toetst, controleert en accordeert achteraf. Belangrijkste voorwaarde is dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten (materieel begrotingsevenwicht). Als er geen materieel begrotingsevenwicht is, komt de gemeente onder preventief toezicht te staan. Dan moeten de begroting en de begrotingswijzigingen vooraf ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd.

1.2 De programmabegroting 2021 op hoofdlijnen

1.2.1 Primaire begroting

De primaire begroting, gebaseerd op de kaderbrief en reguliere ontwikkelingen, laat over de jaren 2021 t/m 2024 positieve saldi

zien. Onderstaande tabel geeft dit weer. Deze positieve saldi zetten we in voor de uitvoering van de kernopgaven in de kadernota. De uitwerking daarvan volgt in de 1e begrotingswijziging.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
1. Vertrekpunt Kadernota 2021	V 1.500	V 1.088	V 1.720	V 1.856
2. Effecten septembercirculaire 2020	V 137	N 51	N 61	V 37
3. Herfinanciering lening	V 155	V 155	V 132	V 110
4. Correctie begroting 2021 DG&J	N 142	N 142	N 142	N 142
5. Reserve sociaal domein	V 97	V 142	V 142	V 142
Saldo primaire begroting 2021	V 1.747	V 1.192	V 1.791	V 2.003

Toelichting op de primaire begroting:

- Vertrekpunt kadernota 2021
Bij de behandeling van de kadernota zijn we gestart met een weergave van de actuele financiële situatie. Deze is gebaseerd op de kaderbrief, aangevuld met in de kadernota toegelichte ontwikkelingen. Deze situatie is hier één-op-één overgenomen.
- Effecten septembercirculaire 2020
De effecten van de septembercirculaire zijn voor 2021 positief. Daarna wisselend.
- Herfinanciering lening
Door de lage rentestand en beschikbare middelen uit de Eneco-gelden (€ 1,8 miljoen) hebben we enkele leningen kunnen herfinancieren. Die leveren naast een compensatie van de weggevallen Eneco-dividenden ook nog eens extra structurele voordelen op.
- Correctie begroting 2021 Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J)
In de 1e Burap van DG&J is een negatieve kostenontwikkeling aangekondigd.
- Reserve sociaal domein
In de eerste tussenrapportage van 2020 hebben we de voorgenomen bezuinigingen van DG&J gemeld en aangegeven dat we deze meevallers structureel in de reserve sociaal domein storten. Doordat de begroting van DG&J zich nu negatief ontwikkeld, stellen we deze structurele storting naar beneden bij.

1.2.2 1e begrotingswijziging (als gevolg van de Kadernota 2021)

In deze begrotingswijziging komen de middelen aan bod die nodig zijn om werk te maken van groei en ontwikkeling voor Sliedrecht aan de hand van de kernopgaven:

1. door ruimtelijke vernieuwing van idee naar plan en van tekentafel richting uitvoering te brengen;
2. door nog meer in te zetten op een veilige en inclusieve samenleving;
3. door het ondernemerschap en de betrokkenheid van onze burgers verder te versterken;
4. door de slagvaardigheid van onze organisatie te verstevigen;
5. en door te zorgen voor financiële stabiliteit.

In deze programmabegroting 2021 zijn de ambities en speerpunten uitgewerkt tot op programmaniveau.

Het volgende overzicht vat de middelen onder iedere kernopgave per ambitie samen. De tweede kolom verwijst naar het programma waar u een nadere uitwerking kunt terugvinden.

Ambitie	Programma	2021	2022	2023	2024
Saldo primaire begroting 2021		V 1.747	V 1.192	V 1.791	V 2.003
Kernopgave Ruimtelijke vernieuwing		N 2.340	N 1.723	N 811	N 811
Ruimtelijke kwaliteit	3	N 690	N 546	N 211	N 211
Duurzaamheid	3	N 445	N 235	0	0
Woningbouw	3	N 260	N 210	0	0
Bereikbaar en verbonden	3	N 110	N 110	0	0
Gemeentelijk vastgoed	3	N 835	N 622	N 600	N 600
Kernopgave Veilige en inclusieve samenleving		N 205	N 223	N 222	N 222
Verder verbouwen en verstevigen	1	N 162	N 155	N 154	N 154
Veilige buurten	4	N 43	N 68	N 68	N 68
Kernopgave Ondernemend en betrokken		N 123	N 125	N 93	N 75
Economie	2	N 123	N 125	N 93	N 75
Randvoorwaarde Slagvaardige organisatie		N 685	N 380	N 380	N 380
Basis op orde	4	N 380	N 380	N 380	N 380
Ontwikkel en uitvoeringskracht	4	N 255	0	0	0
Aantrekkelijke werkgever	4	N 50	0	0	0
Overig		V 1.419	V 999	N 125	N 357
Verbonden partijen	1	N 232	N 464	N 698	N 930
Derving dividend Eneco	5	N 361	N 361	N 361	N 361
Raad/griffie	4	N 91	N 8	N 8	N 8
Inflatie niet doorvoeren in 2021	5	V 288	V 288	V 288	V 288
Wegvallen structurele kosten uitbreiding begraafplaats	2 en 5	V 168	V 168	V 168	V 168
Herfinanciering leningenportefeuille	5	V 361	V 361	V 361	V 361
Uit Ruimtelijk vernieuwingsfonds	3	V 1.285	V 1.015	V 125	V 125
Saldo na 1e begrotingswijziging 2021		N 187	N 260	V 160	V 158

Het saldo leert dat we werk kunnen maken van groei en ontwikkeling van Sliedrecht aan de hand van de kernopgaven, met een positief sluitende jaarschijf in 2024.

De som van de saldi tussen 2021 en 2024 bedraagt € 287.000. Dit tekort wordt opgevangen uit de algemene reserve waarvan de boekwaarde op 1 januari 2021 is begroot op € 3,8 miljoen.

1.2.3 Materieel evenwicht van de begroting

Correctie van het saldo na de 1e begrotingswijziging met het saldo van incidentele baten en lasten toont aan dat de programmabegroting 2021 materieel in evenwicht is. Zie onderstaande tabel.

Op basis hiervan verwachten we dat voor de gemeente Sliedrecht repressief provinciaal toezicht van toepassing blijft. Een overzicht van de incidentele baten en lasten staat in hoofdstuk 5.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Saldo primaire begroting	V 1.747	V 1.192	V 1.791	V 2.003
Incidentele baten en lasten	V 360	V 80	V 15	0
Materieel saldo primaire begroting	V 2.107	V 1.272	V 1.806	V 2.003
structurele mutaties 1e begrotingswijziging	N 1.266	N 1.380	N 1.613	N 1.845
Materieel saldo na 1e begrotingswijziging	V 841	N 108	V 193	V 158

1.3 Enecogelden

In 2020 zijn de aandelen van Eneco verkocht. Dat heeft de gemeente Sliedrecht € 23 miljoen opgeleverd. Dit bedrag is in 2020 geplaatst in de reserve Eneco-gelden.

Uitwerking van de kadernota 2021, inclusief de aangenomen motie en de ter zake genomen raadsbesluiten, leidt tot het volgende overzicht:

Indeling Eneco-gelden	A	B				C	Totaal
	2020	2021	2022	2023	2024	Reserve	V 2.003
1. Ruimtelijk Vernieuwingsfonds		V 1.285	V 1.015	V 125	V 125	V 4.950	V 7.500
2. Dorpsfonds	V 500	V 500				V 3.320	V 4.320
3. Vastgoedfonds						V 4.000	V 4.000
4. Uitbreiding begraafplaats		V 5.400					V 5.400
5. Herfinanciering leningen	V 1.800						V 1.800
Totaal	V 2.300	V 7.185	V 1.015	V 125	V 125	V 12.270	V 23.020

Toelichting kolom A.

De in kolom A genoemde bedragen zijn ten bate van het boekjaar 2020. Deze zijn in dat boekjaar onttrokken aan de reserve

Eneco-gelden. In de kadernota was een bedrag van € 3 miljoen opgenomen voor de herfinanciering van een dure lening om het dividend van Eneco op te vangen. Na

het aanvragen van offertes bleek dit effect al te bereiken met € 1,8 miljoen. De € 1,2 miljoen is daarop teruggevloeid naar de reserve Eneco-gelden met het Dorpsfonds als bestemming. Daarmee is ook het financiële deel uitgevoerd van de raadsnotie ‘fonds voor financieel kwetsbare inwoners’ op de kadernota 2021. Hierin werd gevraagd significant meer geld te reserveren voor financieel kwetsbare inwoners. Gelden uit deze kolom die niet besteed worden, vloeien terug in de reserve Eneco-gelden.

Toelichting kolom B.

De in kolom B genoemde bedragen zijn verwerkt in deze programmabegroting. Ze worden daarmee onttrokken aan de reserve Eneco-gelden. Gelden uit deze kolom die niet besteed worden, vloeien terug in de reserve Eneco-gelden.

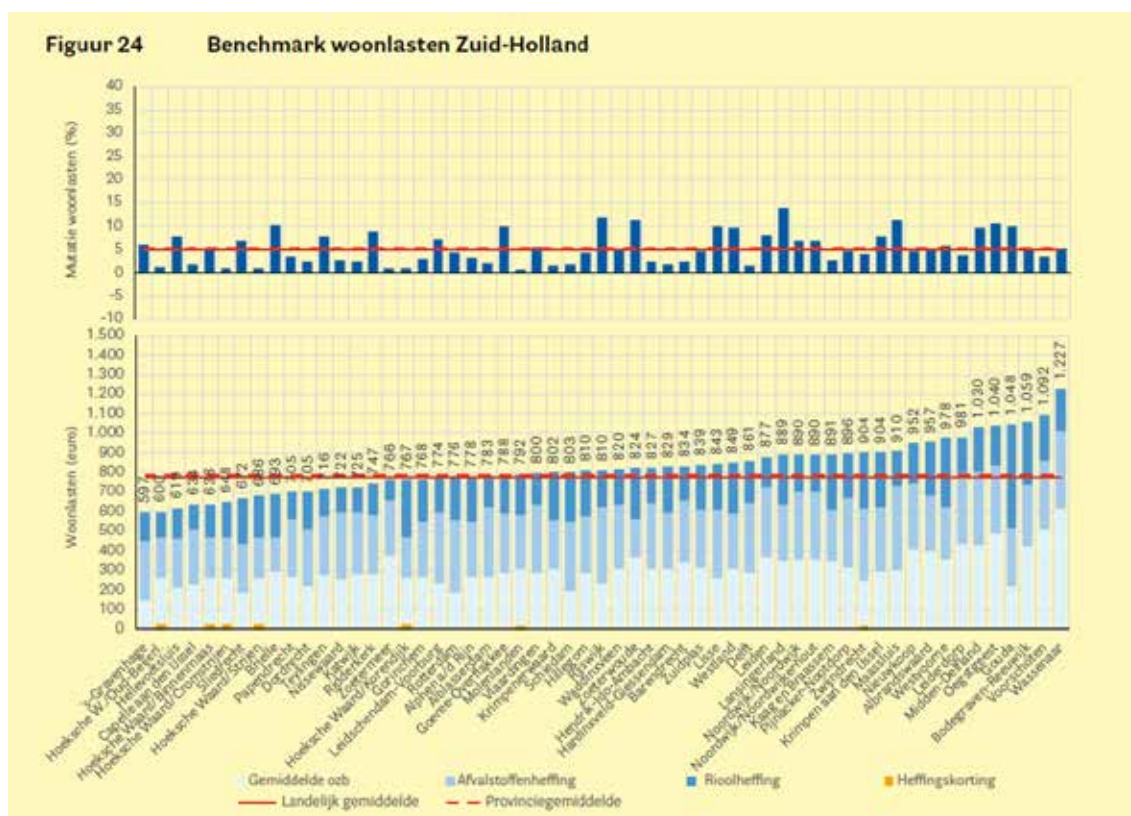
Toelichting kolom C.

Kolom C met de genoemde bedragen geeft de reserve Eneco-gelden in het boekjaar 2021 weer. Deze heeft een grootte van € 12,27 miljoen. De indeling van deze reserve Eneco-gelden met bedragen voor het Ruimtelijke Vernieuwingsfonds (€ 4,95 miljoen), Dorpsfonds (€ 3,3 miljoen) en Vastgoedfonds (€ 4 miljoen), is richtinggevend en nog niet vastgelegd of bestemd met een raadsbesluit. Voor de inzet van deze fondsen werken we in de loop van de tijd aparte plannen uit, die we aan de raad voorleggen volgens de beschrijvingen in de kadernota.

1.4 Heffingen en belastingen

1.4.1 Woonlasten

Jaarlijks worden de woonlasten van de verschillende gemeenten vergeleken in een benchmark. Deze is te vinden in de Coelo-

atlas op www.coelo.nl. Sliedrecht staat in 2020 met € 672 per inwoner voor OZB-belasting, afvalstoffenheffing en rioolbelasting onderin de benchmark van Zuid-Holland.

Op het moment van deze begroting ziet de ontwikkeling voor Sliedrecht van dit mandje voor 2021 er als volgt uit:

Woonlasten meerpersoonshuishouden	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 201.000	€ 216.000	€ 229.000
OZB eigenaren woningen	€ 188	€ 191	€ 194
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens*	€ 209	€ 246	€ 294
Rioolheffing, eigenarendeel	€ 155	€ 156	€ 164
Rioolheffing, gebruikersdeel	€ 79	€ 79	€ 84
Totaal	€ 631	€ 672	€ 736
% stijging t.o.v. vorig jaar		6,5%	9,5%

Met de stijging van de woonlasten van ongeveer 9,5% verwachten wij dat Sliedrecht stijgt in de benchmark, maar blijft behoren tot de gemeenten met de laagste woonlasten.

De stijging van 9,5% vindt zijn oorzaak in het 2019 ingezette pad om de heffingen stapsgewijs te verhogen naar 100% kostendekkendheid. Daarnaast is in de eerste tussenrapportage van 2020 een tegenvaller in de afvalstoffenverwerking gemeld. Deze is hierin opgenomen. Ook wordt in 2021 het beheer van de riolen verbeterd om onnodige stijgingen van toekomstige rioolheffingen te voorkomen.

De cijfers die hier genoemd worden zijn indicatief en gebaseerd op actuele informatie. De definitieve vaststelling van de hoogte van de heffingen en belastingen voor 2021 vindt plaats in december 2020. Deze cijfers kunnen afwijken.

1.4.2 Overige heffingen

De overige heffingen volgen ook het in 2019

ingezette pad naar 100% kostendekkendheid. Door de inzet van Eneco-gelden voor de uitbreiding van de begraafplaats, voorkomen we een kostenverhoging van de lijkbezorgingsrechten.

1.5 Reserves en voorzieningen

1.5.1 Reserve Eneco-gelden

De gelden die Sliedrecht begin 2020 heeft ontvangen zijn opgenomen in de reserve Eneco-gelden. Dit is de grootste reserve, die hierboven al aan de orde is geweest.

1.5.2 Algemene risicoreserve

In september 2020 heeft de raad de gewijzigde nota Weerstandsvermogen en risico-beheersing vastgesteld. In deze nota staan onder andere de spelregels voor het bepalen van onze weerstandscapaciteit. Met de vaststelling van deze nota is het amendement bij de kadernota 2016, waarin over de vorming van de algemene risicoreserve is besloten, niet meer van toepassing en is voorgesteld deze reserve op te heffen.

1.5.3 Reserve infra

De reserve infra had als doel het bekostigen van de aanleg, uitbreiding en verbetering van de infrastructuur voor de bovenwijkse voorzieningen. De voeding van deze reserve bestond uit een bijdrage vanuit de grondexploitaties. De huidige grondexploitaties voeden deze reserve niet en er ligt op dit moment geen nieuwe claim op deze reserve in 2021 – 2024.

Daarom stellen we voor deze reserve op te heffen en het restant te storten in de algemene reserve.

1.6 Grootste risico's en risicobeheersing

1.6.1 COVID-19

De uitbraak van COVID-19 eind februari 2020 heeft een grote impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden en raakt veel beleidsterreinen. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden

en van noodzakelijke besluitvorming. We hebben hiervoor de nodige interne maatregelen genomen.

Het coronavirus heeft financiële gevolgen. Hoe groot de financiële impact zal zijn, is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren de risico's via onze reguliere risicomanagement-processen en zien bovendien dat het Rijk bijspringt.

1.6.2 Grootste risico's

We zien voor Sliedrecht de volgende risico's:

1. *Korting op de algemene uitkering als gevolg van de herverdeling in 2022*
Met ingang van 2022 ondergaat de verdeling van het gemeentefonds een forse wijziging. Deze herverdeling wordt als noodzakelijk gezien omdat sommige gemeenten teveel en andere gemeenten te weinig krijgen. Vooral kleine en middelgrote gemeenten, waaronder wellicht ook Sliedrecht, zien mogelijk hun inkomsten dalen ten gunste van de steden. De invloed die we hierop hebben, is minimaal. Ook de

verandering van onze uitkering is momenteel moeilijk te bepalen. Door de ontwikkelingen goed te volgen en voldoende weerstandscapaciteit aan te houden, kunnen we dit risico beheersen.

2. *Stijging van de structurele kosten van de verbonden partijen*

Sliedrecht heeft de uitvoering van verplichtingen in het sociaal domein voor het allergrootste deel belegd bij verbonden partijen zoals Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) en Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J). Door de negatieve economische ontwikkelingen is de kans groot dat zij meer werk krijgen en veel meer mensen in de bijstand terecht komen. Het is onzeker hoe deze ontwikkeling zich bij de verbonden partijen manifesteert en of het rijk zal bijspringen. Door de ontwikkelingen goed te volgen en waar mogelijk bij te sturen en door voldoende weerstandscapaciteit aan te houden, kunnen we dit risico beheersen.

1.7 Leeswijzer

Programmabegroting

De programmabegroting is opgebouwd uit programma's en paragrafen. De programma's geven informatie over beleidsvelden. De paragrafen geven informatie over de gemeente in zijn geheel en dwarsdoorsneden door de programma's heen. Het autorisatieniveau van de gemeenteraad voor de budgetten bevindt zich op de niveaus van de programma's.

Programma's

Hoofdstuk 3 is het programmaplan met de vijf programma's. Een programma bestaat uit één of meer thema's. Elk programma begint met een inleiding, gevolgd door een toelichting op de ambities en ontwikkelingen zoals deze in de kadernota 2021 zijn vastgesteld. Daarna geven we inzicht hoe we de ambities realiseren. Dit is dus de vertaling van de speerpunten uit de kadernota naar de beantwoording van de vraag 'wat we ervoor gaan doen in 2021'. Dan volgt een omschrijving van de bijdragen van de verbonden partijen en een overzicht van de kaders waarbinnen het college werkt. Tot slot geven we inzicht in de baten en lasten van het programma.

Indicatoren

Er zijn twee type indicatoren opgenomen. Enerzijds lokale indicatoren in de programma's, die het mogelijk maken te sturen en verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Anderzijds de verplichte indicatoren volgens waarstaatjegemeente.nl. Deze vloeien voort uit wetgeving om trends te ontdekken en op basis daarvan nader onderzoek te doen of maatregelen te nemen. De verplichte indicatoren staan in hoofdstuk 6.

Paragrafen

Hoofdstuk 4 bevat de paragrafen: een belangrijk element in de begroting. De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Veel paragrafen zijn hierdoor een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjaren)begroting.

Vrijwel alle paragrafen zijn wettelijk voorgeschreven vanuit het BBV.

De paragrafen vormen de kaders die de raad aan het college stelt voor het beheer en de uitvoering van het beleid (en de begroting).

De raad heeft hiermee instrumenten om:

1. de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen;
2. de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

Financiële begroting

Hoofdstuk 5, de financiële begroting, bevat een aantal tabellen met cijfers. Zoals het overzicht van baten en lasten, het overzicht van incidentele baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen, geprognosticeerde balans en de reserves en voorzieningen.

Financiële tabellen

We ronden bedragen standaard af op € 1.000 tenzij anders weergegeven. We noteren een bedrag met een V of een N, waarbij V staat voor 'per saldo voordeel' en N staat voor 'per saldo nadeel'. Een V kan zowel lagere lasten als hogere baten betekenen. Een N kan zowel hogere lasten als lagere baten betekenen.

In één oogopslag

BEGROTING 2021

INKOMSTEN

Waar komt het geld vandaan?

43,3
MILJOEN

+

32,3
MILJOEN

=

Een groot deel van de inkomsten ontvangen we van het rijk

LOKALE HEFFINGEN

12,4
MILJOEN

• Onroerendezaakbelasting (OZB)	€ 3.911.000
• Afvalstoffenheffing	€ 2.755.000
• Reinigingsrechten	€ 423.000
• Rioolheffing	€ 2.940.000
• Leges, rechten en retributies	€ 253.000
• Leges bouwvergunningen	€ 479.000
• Begraafplaatsrechten	€ 629.000
• Precariobelasting	€ 788.000
• Hondenbelasting	€ 91.000
• Marktgeden	€ 47.000
• Havengeld	€ 65.000

75,6
MILJOEN

ANDERE INKOMSTEN

19,9
MILJOEN

• Overige uitkeringen	€ 7.659.000
• Overige inkomsten	€ 7.934.000
• Opname uit reserve	€ 2.522.000
• Grondexploitaties	€ 1.794.000

UITGAVEN

Waar gaat het geld naar toe?

Alle uitgaven zijn als **totaalbedrag** en als bedrag **per inwoner** weergegeven, op basis van 25.258 inwoners.

75,8
MILJOEN

RUIMTE

12,5
MILJOEN

• Woonruimte zaken	€ 223.000	9
• Afvalinzameling en verwerking	€ 2.704.000	108
• Beheer openbare ruimte	€ 2.718.000	109
• Milieu	€ 832.000	33
• Ruimtelijke ordening	€ 903.000	36
• Wegen, bruggen en riolen	€ 4.117.000	165
• Storting in reserve	€ 1.034.000	41
	€ 12.531.000	501

ECONOMIE, ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

9,6
MILJOEN

• Opgroeien en onderwijs	€ 2.685.000	106
• Verkeer- en vervoersbeleid	€ 562.000	22
• Inkomen	€ 41.000	2
• Werk en ondernemerschap	€ 1.425.000	56
• Bouwgronden woonwijken	€ 4.507.000	178
• Storting in reserve	€ 452.000	18
	€ 9.672.000	383

SOCIAAL

34,1
MILJOEN

• Zorg	€ 1.302.000	52
• Integraal jeugdbeleid	€ 499.000	20
• Sport-en recreatievoorz.	€ 1.797.000	71
• Cultuurvoorzieningen	€ 30.448.000	1.205
• Storting in reserve	€ 7.000	0
	€ 34.053	1.348

BESTUUR, ORGANISATIE EN VEILIGHEID

15,5
MILJOEN

• Bedrijfsvoering	€ 726.000	29
• Begroten en verantwoorden	€ 49.000	2
• Bestuur	€ 2.835.000	112
• Communicatie en voorlichting	€ 70.000	3
• Dienstverlening	€ 885.000	35
• Fysieke veiligheid	€ 1.966.000	78
• Sociale cohesie	€ 503.000	20
• Sturing en ondersteuning*	€ 8.167.000	323
• Storting in reserve	€ 331.000	13
	€ 15.532.000	615

* huisvesting- en facilitaire kosten, niet-primaire loonkosten, materieel (huisvuilwagens, pick-ups, tractors, aanhangers e.d.) communicatiemiddelen.

FINANCIËN

0,9
MILJOEN

• Algemene heffingen	€ 789.000	31
• Storting in reserve	€ 197.000	8
	€ 986.000	39

KERNOPGAVEN 2021

1,9
MILJOEN

- Zie tabel in paragraaf 1.2.2 Eerste begrotingswijze

2.2 Kerngegevens

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Staatkundig Gereformeerde Partij - ChristenUnie (SGP-CU)	7	1
PRO Sliedrecht	4	-
Christen Democratisch Appel (CDA)	3	1
Partij van de Arbeid (PvdA)	2	1
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)	2	-
Slydregt.NU	1	-
Democraten 66 (D66)	1	-
Geduld 2.0	1	-
Totaal	21	3

Sociale structuur	2019	2020	2021
	Jaarrekening	Primaire begroting	
Aantal inwoners per 1 januari	25.618	25.636	25.258
Aantal inwoners tot 20 jaar	6.125	6.128	6.050
Aantal inwoners 65 jaar en ouder	5.103	5.160	5.220
Aantal bijstandsgerechtigden ¹	460	470	438

¹ Cijfers 2021 op basis van laatste peiling, CBS 1 januari 2020. Vanwege Corona zal dit aantal naar alle waarschijnlijkheid stijgen.

Fysieke structuur	2019	2020 ²	2021
	Jaarrekening	Primaire begroting	
Oppervlakte gemeente (ha)	1.401	1.401	1.401
Oppervlakte groen (m ²)	781.000	786.000	791.000
Oppervlakte water (m ²)	216.000	217.000	222.000
Verharde wegen (m ²)	1.128.000	1.143.000	1.148.000
Lengte riolering (m)	191.600	192.400	195.300
Aantal woonruimten	11.018	10.898	11.127

² De woningaantallen in 2020 liggen lager door sloopwerkzaamheden in Staatsliedenbuurt.

Financiële structuur³	2019	2020²	2021
	Jaarrekening	Primaire begroting	
Omvang begroting / exploitatieomzet	71.582.000	70.914.000	75.270.000
Begrotings- / exploitatieresultaat	-325.000	-212.000	1.747.000
Omvang algemene uitkering	41.754.000	41.442.541	43.265.000
Investeringen	9.985.097	6.967.000	10.014.000
Algemene reserve (Ar)	1.347.000	1.688.000	3.809.777
Algemene risicoreserve	3.751.000	3.615.000	0
Bestemmingsreserves	23.765.000	24.176.000	47.298.633
Weerstandscapaciteit	5.097.000	5.303.000	4.530.000
Voorzieningen	9.772.000	5.710.000	9.719.482

³ Bedragen x € 1

HOOFDSTUK 3

Programma's

PROGRAMMA 1

Sociaal

Onze visie

Sliedrecht heeft een veilige en inclusieve samenleving met sterke verbindingen en tolerantie naar elkaar. Hierin doet iedereen mee naar vermogen. Niemand valt tussen wal en schip.

Programma 1 omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht binnen het sociaal domein, te weten WMO, jeugd(hulp), participatie, sport, cultuur, gezondheid en inburgering. Binnen het sociaal domein werken we veel samen in regionaal verband. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), de Dienst Gezond en Jeugd (DG&J), de Service Organisatie Jeugd (SOJ) en Drechtwerk voeren taken uit op het gebied van WMO, jeugdhulp, gezondheid en de participatiewet. Deze regionale samenwerking kan alleen succesvol zijn wanneer er een sterke lokale sociale infrastructuur is. Vanuit programma 1 werken we primair aan de kernopgave 'Werk

'Niemand valt tussen wal en schip'

maken van een veilige en inclusieve samenleving' en leveren we een bijdrage aan de kernopgave 'Werk maken van een ondernemend en betrokken Sliedrecht'.

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

We zetten in op een sterke sociale infrastructuur. We vinden het belangrijk dat inwoners voor zichzelf én voor elkaar zorgen. Wij zorgen voor een passend vangnet voor mensen die een steun in de rug nodig hebben.

Reguliere taken

Bevorderen van een gezonde leefstijl.

Behouden van toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociaal.

Organiseren van ondersteuning en hulp voor kwetsbare mensen in de samenleving.

Het voeren van helder en transparant subsidiebeleid met duidelijke resultaatafspraken.

3.1.2 Welke ambitie en ontwikkelingen voor sociaal domein

Vanuit de sterke sociale basisstructuur in Sliedrecht, met haar rijke verenigingsleven, veel vrijwilligers, mantelzorgers, kerk- en geloofsgemeenschappen en betrokken professionals, zijn we sinds de decentralisatie van het sociaal domein met elkaar aan de slag gegaan. Het sociale stelsel werd anders ingericht en de eerste jaren lag de focus vooral op de overgang van de taken (transitie). Daarna ging de focus naar de gewenste veranderingen in de zorg (transformatie). Preventie heeft hierbij een steeds belangrijkere plek gekregen.

In 2018 heeft Sliedrecht een grote stap gezet met de opening van het Bonkelaarhuis. Dé plek waar inwoners met een ondersteuningsvraag naartoe kunnen. En waar organisaties integraal met elkaar samenwerken om inwoners zo vroeg en dichtbij mogelijk ondersteuning te bieden. Het afgelopen jaar zijn verschillende diensten toegevoegd aan deze structuur, zoals de vroegtijdige signalering van schulden en buurtgezinnen. We zijn op de goede weg. Het is nu zaak deze ontwikkeling te bestendigen en door te zetten.

Ambitie Verder verbouwen en verstevigen

De afgelopen jaren is gebouwd aan een stevige sociale infrastructuur met een steeds belangrijker rol voor preventie. Daar pakken we op door. Naast de uitvoering van het bestaande beleid zetten we in op nieuw beleid om onze speerpunten te realiseren.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
<p>We willen dat de inwoners van Sliedrecht een bijdrage leveren aan de samenleving. Dat zij zelfredzaam zijn en de regie over hun leven nemen. Daarbij zijn er gelijke kansen voor iedereen. Er is speciale aandacht voor het veilig opgroeien van jongeren en kansen voor de jeugd om zichzelf te ontwikkelen en te ontplooiën. We faciliteren initiatieven rondom participatie.</p>	<p>We ontwikkelen kaders voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering en voeren actief de regie op de uitvoering.</p> <p>We zetten in op de doorontwikkeling van het Bonkelaarhuis, zodat de ondersteuning blijft aansluiten op de vraagstukken van onze inwoners en de maatschappelijke ontwikkelingen.</p> <p>We versterken de samenwerking tussen sociale partners in en rondom Vogelbuurt-Noord.</p> <p>We herijken het jeugdwelzijnsbeleid in samenwerking met de partners én jongeren.</p> <p>Per 1 januari 2021 wijzigt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Gemeenten krijgen hiermee een extra taak. In samenwerking met onze partners doen we hiervoor een passend aanbod aan de betreffende inwoners.</p>
<p>In Sliedrecht zorgen we voor elkaar. Iedereen kan en mag meedoen, niemand wordt buitengesloten en we blijven inzetten op een inclusieve samenleving. Ook de sociale betrokkenheid is van grote waarde en een onmisbare schakel in onze sociale infrastructuur. Als gemeente willen wij dit blijven stimuleren en ondersteunen. Onder meer door verbindingen te leggen tussen mensen, initiatieven en partijen. Maar ook door de toegang tot hulp laagdrempelig te organiseren. Onze senioren verdienen bovendien extra aandacht. De vergrijzing speelt ook in Sliedrecht een rol. Thema's zoals mantelzorg, eenzaamheid en levensloopbestendig bouwen zijn daarin relevant en vragen om een integrale aanpak (en zijn uiteraard ook van toepassing op andere doelgroepen).</p>	<p>We blijven inzetten op een inclusieve samenleving voor alle inwoners van Sliedrecht. Naar aanleiding daarvan is de visie Inclusief Sliedrecht vastgesteld. In 2021 starten we met de uitvoering van aanvullende activiteiten uit het uitvoeringsprogramma 1b.</p> <p>Voor het op te stellen seniorenbeleid brengen we - in samenwerking met de doelgroep en met maatschappelijke partners - de vraagstukken en behoeften van onze oudere inwoners in beeld.</p> <p>Zwemvaardigheid is belangrijk in Nederland. Wij willen dat alle kinderen in Sliedrecht een zwemdiploma kunnen halen. De meeste ouders kunnen dat uitstekend zelf organiseren voor hun kinderen. Wij kiezen ervoor om vanaf 2021 alleen het diplomazwemmen te financieren voor kinderen van wie de ouders dit lastig zelf kunnen organiseren. Het gaat hier om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leergeldkinderen: kinderen die 5 jaar worden uit een gezin met een inkomen tot 140% van het wettelijk sociaal minimum; - statushouders kinderen: kinderen tot 18 jaar die bij huisvesting in Sliedrecht nog niet over een zwemdiploma beschikken; - vangnetregeling: kinderen die naar groep 7 gaan en nog geen zwemdiploma hebben.
<p>We bieden een sluitend vangnet voor inwoners die tijdelijk ondersteuning of zorg nodig hebben en geen of een ontoereikend netwerk hebben. Bijvoorbeeld als het gaat om hulp en ondersteuning, schuldenproblematiek of laaggeletterdheid. De ondersteuning is gericht op versterking of ontwikkeling van eigen kracht en mogelijkheden in de sociale omgeving. We organiseren ondersteuning voor onze inwoners zoveel mogelijk lokaal en zetten in op vroege signalering en interventie. Centraal staat dat de hulp die we bieden aansluit bij de behoefte of vraag van onze inwoners. Daarnaast ligt de regie zoveel mogelijk bij de inwoner en/of zijn netwerk. We gaan uit van maatwerk. De doorontwikkeling van het Bonkelaarhuis en een sterkere verbinding tussen welzijnsactiviteiten en ondersteuningsaanbod zijn daarbij belangrijk.</p>	<p>We blijven inzetten op het terugdringen van laaggeletterdheid. Dit om te voorkomen dat mensen niet kunnen meedoen omdat zij de Nederlandse taal niet (voldoende) beheersen.</p> <p>We blijven inzetten op het voorkomen van schulden.</p> <p>We houden voor onze inwoners een crisisplaats in Sliedrecht beschikbaar.</p> <p>We zetten de wijk-GGD structureel in en verdubbelen de inzet.</p> <p>De inzet van de verbindingsfunctionaris wordt vanaf 2021 structureel onderdeel van het ondersteuningsaanbod.</p> <p>We experimenteren met werkwijzen om de beschikbare middelen voor hulp en ondersteuning zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.</p>

Budget ambitie Verder verbouwen en verstevigen	Deze ambitie met bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, aanvullende middelen in de vorm van het Dorpsfonds. Denk aan sport, cultuur, sociaal domein, coronacompensatie en (buiten)spelen en recreëren.:			
	2021	2022	2023	2024
	N 162	N 155	N 154	N 154

Toelichting

Met bovengenoemde inzet geven we uitvoering aan het uitvoeringsprogramma 1b Inclusief Sliedrecht. Daarnaast is begin 2020 gestart met de inzet van de wijk-GGD'er. Deze vult echt een behoefte in. De inzet van de wijk-GGD'er wordt verdubbeld omdat vraag nu groter is dan de beschikbare inzet.

De regeling Diplomazwemmen is geëvalueerd. Het blijft belangrijk dat alle kinderen hun diploma kunnen halen, ongeacht het inkomen van hun ouders/verzorgers. Daarom komt er een alternatieve regeling, waarmee het diplomazwemmen voor vastgestelde doelgroepen gewaarborgd blijft.

Tot slot wordt met de bovengenoemde middelen de verbindingsfunctionaris verslavingen structureel ingezet. Deze functionaris heeft een meerwaarde voor Sliedrecht en wordt daarom vanaf 2021 structureel toegevoegd aan het ondersteuningsaanbod in Sliedrecht.

Ambitie Samenwerken in de regio

De inleiding van de kadernota 2021 schetst de context van de samenwerking in de Drechtsteden. Voor het sociaal domein kijken we hoe de dienstverlening vanuit de GRD/SDD richting onze inwoners geoptimaliseerd kan worden via meer lokaal maatwerk. In aansluiting daarop gaat het ook om meer lokale regie op beleids- en financiële keuzes, zodat de colleges en raden beter in positie worden gebracht.

Vanuit de inhoudelijke wensen (wat is goed voor onze inwoners?) wordt vervolgens gekeken naar een passende organisatie-structuur. De komende periode krijgt deze discussie verder vorm. De raden worden nadrukkelijk betrokken in het verdere proces. Onze inhoudelijke speerpunten hieronder zijn gerelateerd aan die ontwikkeling en de kaders waarbinnen we de discussie in de Drechtsteden voeren.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) is de uitvoeringsorganisatie aan wie we de uitvoering van wettelijke taken blijven delegeren. Voor de bovenwettelijke taken willen wij de beleidsbevoegdheid terugbrengen naar de gemeente.	<p>We benutten de sturingsmogelijkheden die voorhanden zijn om de eigenaars- en opdrachtgeversrol voor de uitvoeringsorganisatie SDD goed in te vullen.</p> <p>We onderzoeken welke bovenwettelijke taken we terugbrengen naar de gemeente.</p>
Door zelf beleid te maken kunnen we de lokale invulling beter vormgeven. De uitvoering is vervolgens een samenspel tussen SDD en de lokale voorzieningen.	We maken maatwerkafspraken met GRD/SDD die aansluiten bij de (ondersteunings-)vraagstukken in Sliedrecht.
We willen 'aan de voorkant' betrokken zijn bij de uitvoering van het takenpakket in het sociaal domein dat is opgedragen aan GRD en DG&J.	<p>We volgen de ontwikkelingen in de andere Drechtsteden-gemeenten actief en spelen daar tijdig op in.</p> <p>We leggen verbindingen met omliggende gemeenten.</p> <p>We zijn vroegtijdig en actief betrokken bij actuele ontwikkelingen en keuzes die gemaakt moeten worden. Hierbij brengen we de raad tijdig in positie.</p>
Budget ambitie Samenwerken in de regio	Deze ambitie met bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, geen aanvullende middelen ten opzichte van de reguliere budgetten hiervoor.

Ambitie Sport, Cultuur en recreatie

Sliedrecht heeft een rijk verenigingsleven. Tal van sport- en culturele verenigingen bieden onze inwoners mogelijkheden voor een leuke en zinvolle vrijetijdsbesteding. We willen deelname aan sport en cultuur stimuleren en faciliteren. Daarnaast willen

we onze inwoners, maar ook mensen van buiten Sliedrecht, aantrekken door de recreatiemogelijkheden in Sliedrecht te bevorderen.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
<p>We versterken en promoten het centrum en het Baggermuseum om dagjesmensen aan te trekken en de levendigheid in het dorp te bevorderen.</p>	<p>We ondersteunen de musea in Sliedrecht en denken mee in mogelijkheden voor versterking en positionering van het Baggermuseum.</p> <p>We leveren in 2021 een nieuwe Recreatievisie op. Aan de hand hiervan positioneren we het centrum en overige bezienswaardigheden voor recreanten en toeristen. Ook bekijken we op welke recreatievoorzieningen (bestaande en nog ontbrekende) we de komende jaren willen inzetten.</p>
<p>We zetten in op de doorontwikkeling van sport- en recreatievoorzieningen en in het bijzonder op breedtesport en het sporten buiten verenigingsverband. Door het promoten van Sliedrecht als 'Volleybal-hoofdstad' van Nederland zetten we onze gemeente verder op de kaart, mede als inspiratiebron voor sportend Sliedrecht.</p>	<p>We blijven gebruik maken van de inzet van de combinatiefunctionaris sport.</p> <p>We blijven onze sportverenigingen waar mogelijk faciliteren, stimuleren en ondersteunen.</p> <p>We onderzoeken op welke wijze we het sporten buiten verenigingsverband kunnen faciliteren en promoten</p> <p>In onze communicatie-uitingen creëren we meer aandacht voor Sliedrecht als Volleybal-hoofdstad.</p>
<p>Budget ambitie Sport, cultuur en recreatie</p>	<p>Deze ambitie met bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, aanvullende middelen in de vorm van het Dorpsfonds. Denk aan sport, cultuur, sociaal domein, coronacompensatie en (buiten) spelen en recreëren.</p>

3.1.4 Beleidsindicatoren

In 2020 heeft een meting plaatsgevonden naar de maatschappelijke effecten van het sociaal beleid. Deze meting is opgesteld door het OCD en 'waar staat je gemeente'. Hierbij is gebruik gemaakt van reeds beschikbare cijfers. In onderstaande tabel staan de resultaten van deze meting. In de begroting

van 2020 waren nog geen realistische cijfers beschikbaar voor deze indicatoren. Uit het onderzoek van het OCD kunnen we voor 1a t/m 1d de indicatoren afleiden. De streefwaarden zijn aangepast naar realistisch haalbare percentages. Er zijn nog geen cijfers beschikbaar over het percentage inwoners dat geen ondersteuning krijgt, maar dit wel zou willen.

Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
1a 95% 84% 47%	% van de inwoners doet mee (sociaal)	93% heeft voldoende contacten 79% neemt deel aan sportvereniging of sociale activiteit 42% doet vrijwilligerswerk
1b 19% 16% 5%	% van de inwoners wil meedoen, maar kan dit niet (sociaal)	-24% ondervindt hinder in vrijetijdsbesteding 21% ondervindt hinder op school of werk 7% ondervindt hinder bij het onderhouden van sociale contacten
1c 73% 71% 70%	% van de inwoners weet ondersteuning te vinden als ze deze nodig hebben (sociaal)	68% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van huisvesting 66% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van psychische problemen 65% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van lichamelijke beperkingen
1d 10,5%	% van de jeugd dat geen ondersteuning krijgt.	Jeugdhulp: 12,8%
1e 5%	% van de inwoners dat geen ondersteuning krijgt, maar dit wel zou willen (sociaal)	geen waarde bekend

1a t/m 1b

Meedoen betekent voor Sliedrecht: participeren en mensen ontmoeten door het gebruik van algemene, sociale en sportvoorzieningen. In de p&c-documenten is het belangrijk te weten, in hoeverre de inwoners van Sliedrecht meedoen. En om zicht te hebben op het aantal personen dat mee wil doen maar dit niet kan. Dit percentage van 'meedoen' is opgebouwd op basis van deelname aan sportverenigingen, sociale activiteiten, vrijwilligerswerk et cetera. Arbeidsparticipatie is hier buiten gelaten omdat deze al bij de verplichte indicatoren staat.

1c t/m 1e

In Sliedrecht hebben we een breed ondersteuningsaanbod voor alle inwoners van -9 maanden tot 100+ jaar. Dit ondersteuningsaanbod bestaat onder andere uit voorliggende voorzieningen, maatwerkvoorzieningen, specialistische ondersteuning en hulp. Belangrijk is dat inwoners de weg weten naar de juiste passende ondersteuning (bekendheid en toegang). En dat elke inwoner - indien nodig - passende ondersteuning krijgt. We willen voorkomen dat inwoners die ondersteuning nodig hebben niet bereikt worden of tussen wal en schip vallen. Daarom is het belangrijk zicht te hebben op inwoners die geen ondersteuning krijgen, maar dit wel graag zou willen.

3.1.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Dienst Gezondheid & Jeugd

De Dienst Gezondheid en Jeugd (onderdelen GGD, veilig thuis en BLVS) voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hierbij is aansluiting bij de volgende doelstellingen van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

1. Het realiseren van gezondheidswinst en het verminderen van sociaal-economische gezondheidsverschillen.
2. Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder).
3. Het zorgen voor bescherming bij huiselijk geweld, het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting en het verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare groepen in de samenleving.

Serviceorganisatie Jeugd Zuid Holland Zuid (SOJ ZHZ)

De serviceorganisatie Jeugd is onderdeel van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Ze is verantwoordelijk voor de inkoop en het contracteren van jeugdhulp die valt onder de noemer van de Jeugdwet.

Drechtsteden (GR)-Sociale Dienst Drechtsteden

De Sociale Dienst Drechtsteden voert namens de Drechtsteden gemeentelijke taken uit op het terrein van arbeidsparticipatie, maatschappelijke ondersteuning, minimabeleid, budgetadvies en schuldbemiddeling.

Sociale werkvoorziening Drechtwerk

Sociale werkvoorziening Drechtwerk is het samenwerkingsverband van zes Drechtsteden. Deze organisatie is actief op het gebied van participatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en relatief lage loonwaarden. Drechtwerk bevordert het zo veel mogelijk plaatsen van mensen in reguliere bedrijven en sociale ondernemingen. Deels (nog) met haar eigen bv's. Daarbij is zoveel mogelijk sprake van een gewoon bedrijf. Drechtwerk werkt samen met Baanbrekend Drechtsteden, de 1-werkgeversbenadering van de Drechtsteden bij de Sociale Dienst Drechtsteden en de verschillende initiatieven in de regio rond werk, participatie en zorg.

3.1.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Sociaal zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Sociale Visie (herijking)	Raad 2020 (verwacht)
Preventie en Handhavingsplan alcohol 2020-2023	Raad 2020 (verwacht)
Lokaal gezondheidsbeleid	Raad, 2019
Sliedrecht Regenboog dorp	Raad, 2019
Sportnota 2019 e.v.	Raad, 2019
Integratienota 2019-2021	Raad, 2019
Ondersteuningsprogramma Mantelzorg 2019-2021	Raad, 2019
Uitvoeringsprogramma vrijwilligersbeleid 2018-2020	Raad, 2018
Strategische Agenda Sociaal Domein	Raad, 2018
Groeiagenda 2018	Raad, 2018
Transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020	Raad, 2018
Lokaal Armoedebelid Sliedrecht 2018 – 2021	Raad, 2018
Subsidiebeleid Sociaal	Raad, 2017
Subsidiebeleid Sociaal Gemeente Sliedrecht 2017	Raad, 2017
WMO- beleidsplan lokaal	Raad, 2016
Bibliotheekvisie	Raad, 2016
Jeugdwelzijnsbeleid	Raad, 2015
Beleidsrijk regionaal transitie arrangement	Raad, 2014
Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	Raad, 2014
WMO- beleidsplan regionaal	Raad, 2014

3.1.7 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Cultuurvoorzieningen	N 1.391	N 1.574	N 1.302	N 1.336	N 1.343	N 1.345
Integraal jeugdbeleid	N 433	N 498	N 499	N 499	N 499	N 499
Sport-en recreatievoorzieningen	N 2.229	N 2.087	N 1.797	N 1.740	N 1.740	N 1.741
Zorg	N 19.392	N 30.160	N 30.448	N 29.847	N 29.321	N 29.321
Totaal lasten	N 23.445	N 34.319	N 34.046	N 33.423	N 32.904	N 32.907
Baten						
Cultuurvoorzieningen	V 353	V 884	V 775	V 779	V 783	V 783
Integraal jeugdbeleid	-	-	-	-	-	-
Sport-en recreatievoorzieningen	V 1.098	V 888	V 885	V 872	V 872	V 872
Zorg	V 944	V 7.981	V 7.467	V 7.209	V 7.209	V 7.209
Totaal baten	V 2.394	V 9.754	V 9.127	V 8.860	V 8.864	V 8.864
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 21.051	N 24.565	N 24.920	N 24.563	N 24.040	N 24.043
Storting in reserve	N 166	N 165	V 7	N 482	N 1.021	N 958
Onttrekking aan reserve	V 365	V 319	V 438	V 159	V 155	V 155
Geraamd resultaat	N 20.852	N 24.411	N 24.475	N 24.886	N 24.906	N 24.846

Economie, onderwijs en arbeidsmarkt

Onze visie

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat. De bedrijven(terreinen) zijn vitaal en we hebben een levendig centrum.

‘Verbinden, organiseren en promoten’

Programma 2 omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van werken, bedrijvigheid en vestigingsklimaat. Dit valt uiteen in twee hoofdonderdelen, namelijk (1) economie en (2) onderwijs en arbeidsmarkt. Vanuit programma 2 werken we primair aan de kernopgave ‘ondernemend en betrokken Sliedrecht’, met daarnaast

belangrijke raakvlakken met de kernopgave ‘ruimtelijke vernieuwing’.

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

Ondernemend en betrokken: het zit diep geworteld in Sliedrecht. De samenleving doet veel zelf en daar zijn wij trots op. Tegelijk-

Reguliere taken

Economie

Bedrijfsbezoeken en accountmanagement

Faciliteren bedrijfsleven

Onderwijs en arbeidsmarkt

Zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen

Faciliteren van goed onderwijs voor alle kinderen

Bestrijden van onderwijsachterstanden

Organiseren leerlingvervoer

tijd hebben we ambities om dit verder te versterken. Door bijvoorbeeld het borgen van een vitale economie en levendig centrum. De rode draad daarin is verbinden, organiseren en promoten.

3.2.2 Ambitie en ontwikkelingen

Economie

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang. We hebben Sliedrechtse bedrijven, met name in de maritieme sector en aanverwante maakindustrie, die over de hele wereld actief zijn. Sliedrechtse ondernemingen bieden werk aan veel Sliedrechtse. Daarnaast leveren de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel en de ondernemers in het centrum een grote bijdrage aan de vitale economie van Sliedrecht. De lokale en regionale arbeidsmarkt is cruciaal om te voorzien in de behoefte aan gekwalificeerd personeel in het lokale en regionale bedrijfsleven. Onderwijs en bedrijfsleven werken nu al samen aan de aansluiting op specifieke beroepsgroepen. We willen deze gunstige situatie ook voor de

toekomst borgen en waar mogelijk kwaliteit toevoegen.

Dit houdt ook in dat er voldoende ruimte is voor bedrijven en dat bedrijven op de juiste plek zijn gevestigd. Daarnaast zorgen we voor een goede uitstraling van de terreinen en het centrum. Deze essentiële uitgangspunten, die terugkomen in de kernopgave ruimtelijke vernieuwing, zijn onlosmakelijk verbonden aan het bedrijvenbeleid en het vestigingsklimaat. Daarom moeten ze in samenhang worden gezien.

3.2.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor economie, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren?

Vitale bedrijven(terreinen) en een levendig centrum.

Samen met onze ondernemers maken we werk van een toekomstbestendige en vitale economie in Sliedrecht. We voegen waar mogelijk kwaliteit toe met de Kerkbuurt als een goed voorbeeld. Belangrijke andere punten zijn ons bedrijvenbeleid, de aantrekkingskracht van Sliedrecht en de ruimtelijke

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?								
<p>Het samen met de ondernemers uitstippelen van een heldere koers richting de toekomst. Een bedrijvenbeleid waarin we kijken hoe men in Sliedrecht optimaal kan ondernemen. Met focus op thema's als collectiviteit, innovatie, duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen en hoe de gemeente kan faciliteren.</p>	<p>In 2021 leggen we een geactualiseerde economische visie ter vaststelling voor aan de raad. Deze visie is samen met de ondernemers(vereniging) opgesteld.</p> <p>De regionale innovatieagenda en innovatie-instrumenten zoals het MKB-katalysatorfonds worden actief betrokken bij Sliedrechtse bedrijven.</p> <p>Samen met de ondernemers(vereniging) verkennen we de opzet van een of meer nieuwe ondernemersfondsen voor bedrijventerreinen.</p>								
<p>De economische kracht van Sliedrecht beter in de kijker zetten, om de aantrekkingskracht van Sliedrecht op bedrijven, maar ook op arbeidspotentieel te vergroten.</p>	<p>De promotie en marketing van Sliedrecht wordt verder uitgevoerd (onder andere het Baggerfestival)</p> <p>Sliedrecht is nauw betrokken bij DEAL Drecht Cities voor bovenregionale promotie en acquisitie van bedrijvigheid.</p> <p>Om de aantrekkelijkheid van Sliedrecht als vestigingsplaats verder te versterken, werken we met de ondernemers (vereniging) aan vitale werklocaties en faciliteren we bij belangrijke randvoorwaarden als duurzaamheid, innovatie, digitalisering en mobiliteit.</p>								
<p>We zijn op sommige plekken al op de goede weg. De ontwikkeling van de Kerkbuurt is een mooi voorbeeld waar samen met de ondernemers kwaliteit is toegevoegd. De lessen uit dit traject vormen inspiratie om ook op andere locaties aan de slag te gaan.</p>	<p>In het verlengde van het huidige bedrijvenaccountmanagement en in samenwerking met de winkeliersverenigingen versterken we het centrummanagement voor de winkelgebieden.</p> <p>De samenwerking met de winkeliersverenigingen via de ondernemersfondsen voor de winkelgebieden wordt voortgezet.</p> <p>In combinatie met het eerstvolgende Randstad Koopstromen-onderzoek dat eind 2021 plaatsvindt, worden de koopwensen en -behoeften in Sliedrecht in kaart gebracht.</p> <p>We zetten de wijk-GGD structureel in en verdubbelen de inzet.</p> <p>De inzet van de verbindingsfunctionaris wordt vanaf 2021 structureel onderdeel van het ondersteuningsaanbod.</p> <p>We experimenteren met werkwijzen om de beschikbare middelen voor hulp en ondersteuning zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.</p>								
<p>We geven de uitstraling van Sliedrecht een oppepper. Bijvoorbeeld door de uitstraling van de bedrijventerreinen (en de woonboulevard op bedrijventerrein Nijverwaard) te verbeteren. Bij het verbeteren van de Parallelweg langs de Nijverwaard leggen we nadrukkelijk de koppeling met (de ontsluiting van) het bedrijventerrein en de woonboulevard.</p>	<p>Samen met de ROM-D verkennen we de mogelijkheden voor bedrijfsverplaatsingen op de Nijverwaard voor een verbetering van de ruimtelijke structuur en het onderscheid tussen de woonboulevard enerzijds en de (industriële) bedrijvigheid anderzijds.</p> <p>We treffen voorbereidingen om - in het verlengde van de herstructurering van de Parallelweg - de Leeghwaterstraat aan te pakken om het profiel van de woonboulevard te versterken.</p>								
<p>Budget ambitie economie</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:</p>								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="724 1727 831 1760">2021</th> <th data-bbox="836 1727 943 1760">2022</th> <th data-bbox="948 1727 1054 1760">2023</th> <th data-bbox="1059 1727 1166 1760">2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="724 1767 831 1805">N 123</td> <td data-bbox="836 1767 943 1805">N 125</td> <td data-bbox="948 1767 1054 1805">N 93</td> <td data-bbox="1059 1767 1166 1805">N 75</td> </tr> </tbody> </table>	2021	2022	2023	2024	N 123	N 125	N 93	N 75
2021	2022	2023	2024						
N 123	N 125	N 93	N 75						

Onderwijs en arbeidsmarkt

Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten op elkaar aan en bieden het bedrijfsleven de benodigde vaardigheden.

De lokale en regionale arbeidsmarkt heeft behoefte aan voldoende gekwalificeerd personeel. Hiervoor is samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden essentieel.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
In een snel veranderende arbeidsmarkt, waarin vooral het middensegment onder druk staat, zijn doorlopend leren, flexibele inzetbaarheid en vaardigheden sleutelbegrippen. Sliedrecht en de regio Drechtsteden kennen daarbij een dubbele uitdaging: een groot middensegment en een schaarste aan gekwalificeerd (technisch) personeel.	Via de regionale samenwerking in de Drechtsteden is Sliedrecht betrokken bij de regionale agenda voor Human Capital. Sliedrechtse bedrijven worden aangemoedigd om zich aan te sluiten bij de nieuwe <i>associate degree</i> hbo-opleidingen in de Drechtsteden. We faciliteren de banenmarkt Kom Binnen Bij Bedrijven.
De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is cruciaal, door samenwerking tussen het regionaal bedrijfsleven en de gemeenten. Daarnaast zijn groei en behoud van werkgelegenheid voor hbo- en academisch geschoolden aandachtspunten, zowel voor bedrijvigheid als voor woningbouw en voorzieningen	We stimuleren scholieren bij hun opleidings- en beroepskeuze.
Budget ambitie onderwijs en arbeidsmarkt	Deze ambitie met bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, geen aanvullende middelen ten opzichte van de reguliere budgetten hiervoor.

3.2.4 Beleidsindicatoren

Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
2a < 7 in 2021	Leegstand in % van winkelvloeroppervlakte (economie)	7 (2018)
2b < 10 in 2021	Leegstand in % van het aantal verkooppunten (economie)	11 (2018)
2c 60%	% van de inwoners dat een startkwalificatie heeft (onderwijs en arbeidsmarkt)	-
2d 40%	% van de inwoners dat zich inzet om zichzelf te ontwikkelen (onderwijs en arbeidsmarkt)	-

2a t/m 2b

Sterke winkelgebieden worden gemeten aan de hand van de leegstand als percentage van het winkelvloeroppervlakte en als percentage van het aantal verkooppunten. Beide cijfers houden verband met elkaar, daarom

staan hier twee indicatoren. Het streven is een maximum leegstand van 7% in 2020 en minder dan 10% leegstand in het aantal verkooppunten.

2c t/m 2d

Jeugd & onderwijs zijn beleidsvelden die zich (groten)deels richten op de ontwikkeling van jeugdigen. Daarnaast zijn er diverse (Rijks) regelingen voor de taalontwikkeling van bijvoorbeeld statushouders, werkzoekenden en laaggeletterden. Bovenstaande indicatoren geven inzicht in hoeverre inwoners zich ontwikkelen. Daarnaast geeft het percentage startkwalificatie inzicht in het perspectief van onze inwoners op (arbeids)participatie in de samenleving. In 2021 wordt een eerste waarde voor deze indicatoren gemeten.

3.2.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Drechtsteden (GR)

Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- fysieke thema's die gekoppeld zijn aan economie, grondzaken, bereikbaarheid,

recreatie en toerisme;

- sociale thema's die gekoppeld zijn aan onderwijs, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt (participatie).

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De Dienst Gezondheid & Jeugd voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hier is aansluiting bij de volgende doelstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

- Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder). Denk aan de leerplicht en voortijdige schoolverlaters.

3.2.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Economie, onderwijs en arbeidsmarkt zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Integraal huisvestingsplan (onderwijs)	Raad, 2019
Economische agenda Sliedrecht	Raad, 2017
Verkeers- en mobiliteitsplan 2017-2040	Raad, 2017
1e Wijziging Verordening voorzieningen Huisvesting onderwijs	Raad, 2017
Groeiagenda Drechtsteden 2030	Drechtraad, 2017
Parkeernormennota 2016	Raad, 2016
Regionale bedrijventerreinenstrategie	Drechtraad, 2016
Verordening leerlingenvervoer	Raad, 2014
Regionaal detailhandelsbeleid	Drechtraad, 2014
Integraal huisvestingsplan	Raad, 2013
Visie Brede Scholen Sliedrecht	Raad, 2013
Regionale kantorenstrategie	Drechtraad, 2013
Visie onderwijs en educatie Sliedrecht 2012-2020	Raad, 2012
Visie Kerkbuurt	Raad, 2011

3.2.7 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Opgroeien en onderwijs	N 2.762	N 2.681	N 2.685	N 2.684	N 2.685	N 2.674
Verkeer- en vervoersbeleid	N 382	N 506	N 562	N 560	N 559	N 557
Inkomen	N 7.405	N 41	N 41	-	-	-
Werk en ondernemerschap	N 4.120	N 1.107	N 1.425	N 1.705	N 1.753	N 1.870
Expl. Bouwgronden woonwijken	N 3.283	N 6.145	N 4.507	N 6.928	N 3.472	N 4.167
Totaal lasten	N 17.953	N 10.481	N 9.220	N 11.877	N 8.468	N 9.268
Baten						
Opgroeien en onderwijs	V 664	V 634	V 634	V 634	V 634	V 634
Verkeer- en vervoersbeleid	V 91	V 95	V 98	V 102	V 105	V 105
Inkomen	V 6.510	-	-	-	-	-
Werk en ondernemerschap	V 249	V 223	V 208	V 208	V 208	V 208
Expl. Bouwgronden woonwijken	V 2.176	V 5.954	V 4.832	V 7.203	V 3.716	V 4.393
Totaal baten	V 9.690	V 6.907	V 5.773	V 8.147	V 4.663	V 5.341
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 8.263	N 3.574	N 3.448	N 3.730	N 3.805	N 3.927
Storting in reserve	N 410	N 445	N 452	N 452	N 452	N 452
Onttrekking aan reserve	V 229	V 926	V 328	V 331	V 342	V 361
Geraamd resultaat	N 8.444	N 3.093	N 3.571	N 3.850	N 3.915	N 4.018

Ruimte

Onze visie

Sliedrecht heeft een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting en er zijn meer en geschiktere woningen gebouwd. Sliedrecht is meer energieneutraal. Zo heeft de gemeente een aantal groene longen toegevoegd en daarmee de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Daarnaast kent Sliedrecht minder verkeersoverlast en in het verkeer is het veiliger geworden. De barrière van A15 en spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht is opgeheven.

Programma 3 omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van ruimtelijke vernieuwing, te weten woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden, onderhoud openbare ruimte, afvalinzameling en gemeentelijk vastgoed. De uitwerking van de kernopgave 'werk maken van ruimtelijke vernieuwing' uit de kadernota zien we grotendeels terug in dit hoofdstuk.

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

We hebben stevige ambities als het gaat om het fysieke domein. Onze inzet tot 2040 is

'Evenwichtige ontwikkeling met focus op ruimte, kwaliteit en duurzaamheid'

een toename van 2.500 woningen. Daarnaast staan we aan de vooravond van grote decentralisatieopgaven op het gebied van energie en de Omgevingswet. We willen het dorp beter ontsluiten, voldoende ruimte bieden aan bedrijven en de ruimtelijke kwaliteit en openbare ruimte verbeteren. Daarbij weten we dat de beschikbare ruimte binnen de huidige bebouwingscontouren schaars is. Weloverwogen, maar fundamentele keuzes durven maken, is daarom noodzakelijk om niet tot stilstand te komen in onze ontwikkeling.

Reguliere taken
Wonen
Zorgen voor een passende woningvoorraad
Verkeer en mobiliteit
Uitvoeren van de kortetermijnmaatregelen uit de verkeers- en mobiliteitsvisie
Bereikbaarheid
Blijven(d) investeren in een goed bereikbaar dorp
Herstructurering en revitalisering woon- en werkgebieden
Actualiseren van bestemmingsplannen/doorlopen van ruimtelijke procedures
Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma 4)
Duurzaamheid
Samenwerken aan behalen klimaatdoelstellingen
Buitenruimte
Efficiënt beheren van de openbare ruimte
Omgevingswet
Voorbereidingen treffen voor de invoering van de Omgevingswet
Milieu
Borgen wettelijke eisen voor luchtkwaliteit, geluid etc.

3.3.2 Ambitie en ontwikkelingen

De ruimtelijke opgave is uitgewerkt naar vijf ambities: woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden, en vastgoed. Deze ambities moeten wel in samenhang worden gezien en uitgewerkt. Want hoewel ze over een specifiek onderdeel van de ruimtelijke ontwikkeling gaan, staan ze nooit op zichzelf. De woningbouwopgave kan niet los worden gezien van de opgave om het dorp ruimtelijk te vernieuwen. De energieopgave vraagt om veel ruimte maar is ook direct gekoppeld aan ruimtelijke inpasbaarheid en kwaliteit. Datzelfde geldt voor de ambitie bereikbaar en verbonden.

De Omgevingsvisie die in 2021 wordt afgerond, vormt een belangrijke inhoudelijke kapstok waarin de genoemde ambities

integraal en in samenhang zijn verwerkt. Die visie is noodzakelijk om nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten en richting te geven bij het beoordelen van initiatieven van buiten. Tegelijkertijd gebruiken we de visie om gericht de markt te benaderen, uit te nodigen en te verleiden. Want de gemeente bouwt zelf geen woningen.

We beginnen niet bij nul. We ontwikkelen het dorp door en zien de opgaven in eerste instantie in de bestaande ruimtelijke structuren (onder de A15). Herstructureringsopgaven aan de zuidkant van de A15 zijn majeur, maar zorgen wel voor lucht en moeten daarmee meer ruimtelijke kwaliteit toevoegen. Denk aan meer groen, betere verbindingen en slimmere opzet van woningen. Tegelijkertijd is de ambitie om ‘boven het spoor’ te ontwik-

kelen een traject dat we onderzoeken. De verdien capaciteit in het deel ten noorden van de A15 zal groter zijn dan de meer complexe herstructurering ten zuiden van de A15. Daarom dienen beide in samenhang te worden ontwikkeld.

3.3.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor ruimte realiseren?

Woningbouw

We zien de woningbouwopgave als katalysator voor ruimtelijke vernieuwing. Deze woningen dragen bij aan de versterking van onze voorzieningenstructuur en leiden tot

een geschikter en levensloopbestendiger woningaanbod. We zetten in op het vergroten van het aantal woningen in het midden- en hogere segment. Dit maakt ook doorstroming uit het lagere segment mogelijk. En hierdoor ontstaat ook ruimte om in het sociale segment kwalitatief te vernieuwen. Als het gaat om concrete woningbouwlocaties denken wij in ieder geval aan het oosten van Sliedrecht en het gebied ten noorden van Sliedrecht. Het komende jaar maken we een aanvang met een allesomvattend programma om de ruimtelijke (woningbouw-)ontwikkeling mogelijk te maken.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
<p>Gelet op de actuele woningbouwbehoefte en de te verwachten bevolkingsontwikkeling is de inzet om nog dit decennium het merendeel van de woningbouwopgave van 2.500 woningen te realiseren. Dit in de vorm van harde plan capaciteit voor minimaal 2.000 woningen. We prikkelen hiermee marktpartijen en woningcorporaties om in Sliedrecht te investeren. De ruimtelijke vernieuwing door sloop en nieuwbouw beneden de A15 heeft prioriteit, maar gelijktijdig onderzoeken we de mogelijkheden van bouwen boven het spoor en van verbindingen tussen zuid en noord. Uitgangspunt is een ruimtelijk, sociaal en financieel samenhangende ontwikkeling van Sliedrecht.</p>	<p>We vertalen de woningbouwontwikkeling tot 2025 naar projecten die de markt oppakt, prioriteren deze waar nodig en organiseren de planologische randvoorwaarden.</p> <p>We zoeken actief samenwerking met marktpartijen en woningcorporaties bij de realisatie van de dorpsvernieuwing.</p> <p>We werken het fonds Ruimtelijke Vernieuwing verder uit.</p> <p>We maken afspraken met Tablis en ontwikkelaars voor gebiedsontwikkeling in Sliedrecht, te beginnen bij Sliedrecht-Oost.</p> <p>We stimuleren de ruimtelijke procedure voor het Watertorenterein; het initiatief hiervoor ligt bij de eigenaar.</p> <p>We voeren een verkenning uit naar mogelijke woningbouw boven het spoor, in relatie tot de positionering van Sliedrecht Buiten en in relatie tot de rest van het dorp.</p> <p>We onderzoeken de effecten van noord-zuidverbindingen op de ontwikkeling van Sliedrecht en verkennen de haalbaarheid hiervan.</p> <p>We onderzoeken de mogelijkheid voor het instellen van een woonplicht.</p> <p>We onderzoeken huisvestingsmogelijkheden voor o.a. spoedzoekers en arbeidsmigranten.</p>			
<p>Budget ambitie woningbouw</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:</p>			
	<p>2021</p> <p>N 260</p>	<p>2022</p> <p>N 210</p>	<p>2023</p> <p>0</p>	<p>2024</p> <p>0</p>
	<p>De bovenstaande middelen worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.</p>			

Ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke druk in Sliedrecht is hoog. Vernieuwing is noodzakelijk om ruimte te creëren. Dit vraagt om keuzes. Wat is de juiste plek voor deze functies en is het (allemaal) realiseerbaar? De Omgevingsvisie legt het kader hiervoor vast. Totdat de raad deze in 2021 heeft vastgesteld, baseren we ons op coalitieafspraken, vastgesteld beleid en ver-

kennende studies die de basis vormen voor de Omgevingsvisie. In hoofdlijnen streven we hierbij naar groene verbindingen van noord naar zuid - van polder naar rivier -, naar een dorpscentrum, naar zichtbare en toegankelijke rivieroeveren en naar meer ruimtelijke herkenning ('identiteit').

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
<p>We implementeren de Omgevingswet, zowel naar planvorming (Omgevingsvisie) als naar de uitvoering hiervan.</p> <p>In dat kader werken we toe naar groene verbindingen met de polder, toegankelijke rivieroeveren, leefbare veilige groene wijken en duurzame bedrijventerreinen, waarbij aan het water zoveel mogelijk ruimte is voor watergebonden-bedrijvigheid. We brengen de ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein verder.</p>	<p>We leggen de Omgevingsvisie in 2021 voor aan de raad.</p> <p>We starten met het omgevingsplan en parallel daaraan starten we een pilot omgevingsplan voor een deelgebied binnen Sliedrecht.</p> <p>Op basis van de ervaringen uit de pilot en de ambities van de gemeenteraad gaan we verder met de uitwerking naar een compleet omgevingsplan.</p> <p>In 2021 stellen we de raad twee visies voor ter vaststelling: de Omgevingsvisie voor heel Sliedrecht – dus inclusief het oevergebruik – en de Economische Visie voor de bedrijvigheid in Sliedrecht. Aan de hand van beide visies gaan we met het bedrijfsleven in gesprek over watergebonden bedrijvigheid.</p> <p>We nemen de groene verbinding met de polder en toegankelijke rivieroeveren mee in de Omgevingsvisie.</p> <p>Zoals opgenomen in de ambitie Sport, cultuur en recreatie in programma 1 leveren we een nieuwe recreatievisie op.</p> <p>Er worden speelvoorzieningen in diverse wijken gerealiseerd.</p> <p>In overleg met de markt werken we varianten uit voor de herontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein.</p>			
	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:</p>			
Budget ambitie ruimtelijk kwaliteit	2021	2022	2023	2024
<i>Bedragen x 1000</i>	N 690	N 546	N 211	N 211
<p>De bovenstaande middelen worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.</p>				

Duurzaamheid

We staan aan de vooravond van een grote transitie in het energiedomein. Als gemeente hebben we helder welke rol we hier innen en welk instrumentarium we tot onze

beschikking hebben. We gaan hier realistisch en verantwoord mee om. We gaan voor verduurzaamde bestaande en nieuwe 0-emissie woningen.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
<p>Duurzaamheid kent verschillende facetten (voorbeelden uit de duurzaamheidsagenda zijn het verduurzamen van het wagenpark tot het toewerken naar een circulaire economie in aanbesteden). We leveren een bijdrage aan de energietransitie. We informeren, stimuleren, faciliteren en dagen partijen in de samenleving uit om zelf met de energietransitie aan de slag te gaan. We zetten in op een goed en structureel beheer van onze waterhuishouding. We versnellen het klimaatgeschikt en leefbaar maken van Sliedrecht door het realiseren van groene verbindingen en het inrichten van groenere wijken. We brengen afval waar mogelijk terug naar grondstof. We zetten er op in om onze inwoners zo min mogelijk bloot te stellen aan (potentieel) schadelijke stoffen en andere elementen zoals geluidsoverlast.</p>	<p>We geven uitvoering aan de duurzaamheidsagenda</p> <p>We stellen randvoorwaarden op voor de rol van de gemeente bij de energietransitie.</p> <p>We stellen een Regionale Energie Strategie 1.0 (RES) op.</p> <p>We stellen een Transitievisie Warmte 2021 op.</p> <p>We faciliteren de aanleg van een warmtenet in Sliedrecht en andere vormen van warmtedragers als dat maatschappelijk meer verantwoord blijkt te zijn.</p> <p>We stellen een visie op voor de Driehoek. We onderzoeken daarbij nadrukkelijk de haalbaarheid van duurzame initiatieven.</p> <p>Op basis van het BBV zijn wij verplicht plankosten voor de Driehoek af te boeken.</p> <p>We stellen een plan op om de grondwaterstanden in de openbare ruimte en de kwaliteit van de oudere riolering structureel te inspecteren en monitoren</p> <p>Het basisrioleringsplan (BRP) uit 2003 wordt vernieuwd.</p> <p>Het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) wordt geactualiseerd.</p> <p>We bieden een groenbeleidsplan aan de raad aan, met daarin aandacht voor biodiversiteit, beperking hittestress en klimaatadaptie.</p> <p>We gaan door met onze inzet om het aantal bomen met 10% te laten groeien.</p> <p>We ronden het traject af om de middenbermen van de hoofdwegen te vergroenen.</p> <p>In Baanhoek-West geven we een vervolg aan het plan om samen met bewoners de wijk te vergroenen.</p> <p>Bij renovatieprojecten in de openbare ruimte verbeterend we de kwaliteit van de openbare ruimte integraal en duurzaam.</p> <p>We voeren activiteiten uit in het kader van operatie Steenbreek.</p> <p>Het regulier onderhoud aan wegen voeren we uit conform het beleid. We actualiseren het onderliggende beheerplan onderhoud wegen.</p> <p>We treffen voorbereidingen om de hoeveelheid restafval te verminderen naar maximaal 75 kg in 2025. Dit in lijn met het beleidskader Van afval naar grondstof.</p> <p>We volgen de ontwikkelingen bij de bedrijven Chemours en Dupont nauwlettend en kritisch. Ons doel blijft om de emissies hiervan naar nul te krijgen.</p> <p>We verlenen in 2021 een nieuwe vergunning waarmee het bestaande grond- en baggerdepot in de Driehoek geschikt gemaakt kan worden voor tijdelijke opslag van grond en bagger met te hoge PFOA-gehalten, die vrijkomt bij uitvoering van projecten. Dit in afwachting van definitieve verwerkingsmogelijkheden.</p> <p>Het project vrijwillige sanering van asbestdaken wordt in 2021 gecontinueerd.</p> <p>We starten met uitvoering van een nieuw geluidsisolatieproject voor woningen die een geluidbelasting hebben tussen 60-65 dB.</p>			
<p>Budget ambitie duurzaamheid</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:</p>			
<p>Bedragen x 1000</p>	<p>2021</p>	<p>2022</p>	<p>2023</p>	<p>2024</p>
	<p>N 445</p>	<p>N 235</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>De bovenstaande middelen worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.</p>				

Bereikbaar en verbonden

De A15 en het spoor ontwikkelen zich steeds meer tot een ruimtelijke, economische en sociale barrière voor de ontwikkeling van Sliedrecht. Het opheffen van deze barrière leidt tot een ontlasting van de bestaande wegenstructuur – waaronder de Stationsweg - en versterkt de langzaamverkeerverbindingen. Verder levert het een bijdrage aan de ontwikkeling en versnelling van de woningbouwopgave. Ook zorgt het opheffen van de barrière voor behoud en versterking van

het voorzieningenniveau in Sliedrecht. En het maakt sociaal veilige verbindingen mogelijk tussen de sport- en recreatiegebieden in het noorden en de woongebieden in het zuiden. Tot slot wordt hiermee een groene en recreatieve verbinding haalbaar tussen de Alblasserwaard en de Merwede. Kortom, door het doorbreken van de barrière van de A15 ontwikkelen we het dorp, de bedrijventerreinen boven de A15 en het gebied boven het spoor tot één Sliedrecht.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
We proberen de barrière van de A15 te slechten voor de ontwikkeling van ons dorp en voor de verbetering van verkeersverbindingen. In het verlengde daarvan treffen we waar mogelijk kortetermijnmaatregelen. De verkeersstructuur van Sliedrecht wordt ingericht als 30 km-zone, met voorrang voor het langzaam verkeer.	<p>We doen onderzoek naar de mogelijkheden om extra noord-zuidverbindingen in te stellen voor het verkeer, waarbij barrières van de A15 en de spoorlijnen via nieuwe verbindingen worden gekruist.</p> <p>We starten verkennende gesprekken met de regio, provincie en het rijk over mogelijke samenwerking bij de haalbaarheid van deze verbindingen.</p> <p>In dat verband werken we ook toe naar een meer gelijkmatige verdeling van de (vracht)verkeerstromen in Sliedrecht.</p> <p>Waar mogelijk treffen we al maatregelen aan de Stationsweg. Hierin nemen we haalbaarheid mee van een nieuwe fietsverbinding evenwijdig aan de Stationsweg.</p> <p>We nemen maatregelen die passen bij een geloofwaardige lagere maximumsnelheid.</p> <p>We treffen voorbereidingen om - in het verlengde van de herstructurering van de Parallelweg - de Leeghwaterstraat aan te pakken ter versterking van het profiel van de woonboulevard.</p>			
Budget ambitie bereikbaar en wonen	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:			
<i>Bedragen x 1000</i>	2021	2022	2023	2024
	N 110	N 110	N 0	N 0
De bovenstaande middelen worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.				

Ambitie gemeentelijk vastgoed

We herijken het meerjarenonderhoudsprogramma en voeren gericht uitgesteld onderhoud uit. De voorlopige indeling van een kernportefeuille om te beheren voor de lange termijn en een strategische portefeuille

voor de korte termijn is daarbij meegenomen. Indien mogelijk maken we bij het uitvoeren van planmatig onderhoud meteen verduurzamingslagen. We formuleren een duurzaam en toekomstbestendig vastgoedbeleid met een voorstel voor de definitieve indeling van

de kernportefeuille. Daarop maken we vervolgens een plan tot verdere verduurzaming. We doen voorstellen voor het opknappen van de accommodatie Lockhorst. En we komen

met een voorstel voor de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting rond het raadhuis en het gemeentekantoor.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
We leggen een kernvoorraad voor onze vastgoedportefeuille vast gericht op een kleinere portefeuille van betere kwaliteit. We brengen de kernvoorraad samen in een gemeentelijk vastgoedfonds. Wij willen investeren in het duurzaam, digitaal, toegankelijk, bij de tijd en beheersbaar en exploitabel maken van het raadhuis en het gemeentekantoor.	<p>We leggen de kernvoorraad van onze vastgoedportefeuille vast in het Integraal Accommodatieplan, gericht op een kleinere portefeuille van betere kwaliteit. Daarna volgt een plan tot verdere verduurzaming.</p> <p>We werken een gemeentelijk vastgoedfonds uit waarin de kosten en baten van de kernvoorraad, inclusief meerjarig onderhoud, worden samengebracht.</p> <p>We brengen de kernkwaliteiten, de bouwkundige mogelijkheden en mogelijkheden van exploitatie van het raadhuis in kaart en bereiden hierover besluitvorming voor. We treffen voorbereidingen voor hierop gerichte aanpassingen en starten zo mogelijk met de realisatie hiervan.</p> <p>We treffen maatregelen aan het gemeentekantoor om het gebouw 'coronaproof' te maken, om het gebouw aan te passen aan de huidige eisen voor een integraal werkende en aantrekkelijke ambtelijke organisatie en vanwege noodzakelijke onderhoudsmaatregelen.</p>			
Budget ambitie gemeentelijk vastgoed	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:			
<i>Bedragen x 1000</i>	2021	2022	2023	2024
	N 835	N 622	N 600	N 600
	<p>Toelichting Belangrijkste element hierin is het onderhoud van ons vastgoed. Om het groot onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed op het gewenste niveau te kunnen uitvoeren, wordt de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen met ingang van 2021 verhoogd</p>			

3.3.4 Beleidsindicatoren

	Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
3a	12.000 in 2025	Aantal woningen (wonen)	11.018 (2018)
3b	5% in 2021	Hernieuwbare energie	4% (2018)
3c	300 in 2020 en 1.200 in 2025	Aantal woningen aangesloten op het warmtenet (duurzaamheid)	0
3d	75 in 2025	Aantal kg restafval per inwoner per jaar (duurzaamheid)	210(2019)
3e	Meer dan 75% in 2025	Percentage van het totale huishoudelijke afval wat per jaar wordt gescheiden (duurzaamheid)	59% (2019)
3f	10.230 in 2022	Aantal bomen op gemeentegrond (buitenruimte en groen)	9.966 (1/7/2020)
3g	Halvering van nulmeting	Aantal klachten buitenruimte en groen (buitenruimte en groen)	-

3a

Op basis van de lokale uitvoeringsparagraaf wonen wordt gesteld dat we tot 2025 met 1000 woningen willen groeien. Dit betekent dat we tot 2025 streven naar totaal 12.000 woningen (gegevens komen van waarstaatje-gemeente.nl). Het aantal woningen betreft het aantal geregistreerde woningen in de gemeente.

3b

Hernieuwbare energie is schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt. Voorbeelden zijn windenergie, zonne-energie, biomassa, waterkracht en geothermische energie. In het percentage hernieuwbare energie wordt rekening gehouden met biobrandstof vervoer, hernieuwbare warmte en hernieuwbare energie. De indicator wordt ontleend aan de in de klimaatmonitor opgenomen waarden in de databank.

3c

Een duurzaam warmtenet zorgt voor een forse CO₂-reductie en draagt daarmee bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Het

warmtenet is een ondergronds leidingnet om huizen, bedrijven en instellingen te verwarmen. Op lange termijn verdwijnt het gas als warmtebron uit de huizen in Nederland. Restwarmte, bijvoorbeeld uit de industrie, maar ook geothermie of warmtepompen bieden een duurzaam alternatief. Het streven is om in 2025 1200 woningen op het warmtenet te hebben aangesloten.

3d t/m 3e

De streefwaarde van het aantal kilogram restafval per inwoner per jaar en het percentage gescheiden afval leggen we vast in het te actualiseren afvalbeleidsplan.

3f

Vanuit het CUP volgt de opgave om het aantal bomen op gemeentegrond met circa 10% te verhogen ten opzichte van begin 2018.

3g

De streefwaarde in 2022 is een halvering van het aantal klachten in 2019 (nulmeting).

3.3.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Drechtsteden (GR)

Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (GR)

1. De Omgevingsdienst verricht adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving en programma's en projecten op het gebied van milieu en de leefomgeving.
2. De Omgevingsdienst voert voor het college, met inachtneming van het vastgesteld beleid, in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit:
 - a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten;
 - b. de milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst;
 - c. de Algemene wet bestuursrecht en

andere relevante regelgeving over de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures;

d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden.

ROM-D N.V.

Het versterken van de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.

MerwedeLingelijn BV

Het (her)ontwikkelen van (omgevingen van) treinstations.

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR)

Het verwerken van het huishoudelijk afval van Sliedrecht en levert daarmee vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage aan een duurzame leefomgeving. De gemeente zamelt het afval zelf in en transporteert dit naar de HVC-opvanglocatie in Dordrecht.

3.3.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Ruimte zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Huisvestingsverordening gemeente Sliedrecht 2019	Raad, 2019
Duurzaamheidsagenda 2018-2022	Raad, 2018
Energiestrategie Drechtsteden	Raad, 2017
Verkeers- & Mobiliteitsplan 2017-2040	Raad, 2017
Dijkvisie Sliedrecht 2017-2027	Raad, 2017

Woonvisie Drechtsteden 2017-2031	Drechtraad, 2017
Parkeernormennota Sliedrecht 2016	Raad, 2016
Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte	Raad, 2016
PALT Drechtsteden 2016-2025	Drechtraad, 2016
Nota Grondbeleid Sliedrecht 2015	Raad, 2015
Nota Prijsbeleid Vastgoed en Gronden Sliedrecht 2015	Raad, 2015
Groenbeleidsplan Sliedrecht 2015	Raad, 2015
Verordening Startersleningen 2015	Raad, 2015
Beleidsvisie externe veiligheid Gemeente Sliedrecht	Raad, 2015
Besluit Routing Gevaarlijke Stoffen Sliedrecht	Raad, 2015
Afvalstoffenverordening Sliedrecht 2015	Raad, 2014
Afvalbeleidsplan	Raad, 2014
Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025	Raad, 2014
Beheerplan Onderhoud Bruggen (civiele werken)	Raad, 2014
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2025	Raad, 2014
Structuurvisie Sliedrecht 2020	Raad, 2013
Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022	Raad, 2018
Verordening Duurzaamheidslening Sliedrecht 2010	Raad, 2010
Uitvoeringsparagraaf Wonen Sliedrecht	Raad, 2019
Verordening op de Monumentencommissie Sliedrecht 2007	Raad, 2007
Huisvestingsverordening	Raad, 2019
Bestemmingsplannen	Diversen

3.3.7 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Woonruimte zaken	N 643	N 335	N 192	N 192	N 192	N 192
Afvalinzameling en verwerking	N 2.918	N 2.841	N 2.860	N 2.868	N 2.873	N 2.872
Beheer openbare ruimte	N 2.683	N 2.738	N 2.896	N 2.791	N 2.706	N 2.705
Milieu	N 854	N 1.122	N 1.194	N 827	N 827	N 827
Ruimtelijke ordening	N 1.369	N 1.078	N 915	N 915	N 914	N 914
Wegen, bruggen en riolen	N 4.922	N 4.189	N 4.365	N 4.544	N 4.866	N 5.033
Totaal lasten	N 13.390	N 12.302	N 12.422	N 12.136	N 12.377	N 12.543
Baten						
Woonruimte zaken	V 527	V 150	V 38	V 38	V 38	V 38
Afvalinzameling en verwerking	V 2.744	V 3.020	V 3.513	V 3.794	V 4.075	V 4.075
Beheer openbare ruimte	V 570	V 635	V 705	V 753	V 802	V 850
Milieu	V 74	V 290	V 297	-	-	-
Ruimtelijke ordening	V 916	V 700	V 534	V 542	V 550	V 550
Wegen, bruggen en riolen	V 4.017	V 3.249	V 3.317	V 3.423	V 3.530	V 3.530
Totaal baten	V 8.848	V 8.045	V 8.404	V 8.550	V 8.995	V 9.043
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 4.542	N 4.258	N 4.018	N 3.586	N 3.382	N 3.500
storting in reserve	N 1.293	N 1.034	N 1.192	N 1.090	N 1.374	N 1.004
onttrekking aan reserve	V 561	V 504	V 816	V 778	V 1.385	V 1.178
Geraamd resultaat	N 5.273	N 4.788	N 4.394	N 3.899	N 3.371	N 3.326

Bestuur, organisatie en veiligheid

Programma 4 Bestuur, organisatie en veiligheid omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van de fysieke veiligheid, de organisatie en bestuur. Vanuit dit programma werken we primair aan de randvoorwaarde voor de kernopgave 'Een slagvaardige organisatie'. Daarnaast leveren we een bijdrage aan de kernopgave 'Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving'.

3.4.2 Ambities en ontwikkelingen

Organisatie

Als gemeentelijke organisatie zijn wij er voor de inwoners en bedrijven van Sliedrecht. Samen met hen werken we aan een sterk en mooi dorp ('samen realiseren in Sliedrecht'). Een dorp waarin de opgaven en behoeften continu in beweging zijn. Dit vraagt om een flexibele, lerende en opgavegerichte ambtelijke organisatie waar we met plezier samenwerken met inwoners, bedrijven en partners aan het verbeteren van Sliedrecht.

De kadernota 2021 stelt een forse inhoudelijke ambitie. Die pakken we nu voortvarend op. Voor een succesvolle uitvoering is het noodzakelijk om de organisatie in de juiste positie te brengen. Aan de ene kant om het bouwwerk te verstevigen zodat we een sterke basis hebben. Aan de andere kant door te investeren in de doorontwikkeling. Beide zijn nodig om een toekomstbestendige organisatie te borgen.

'Een slagvaardige organisatie'

Kijkend naar de huidige organisatie en de werkwijze valt een aantal zaken op. Hoewel er veel goed gaat, zijn er ook zaken fundamenteel niet op orde. Onder meer het vastgoeddossier, de beheerfuncties, communicatie en de financiële advisering moeten beter, zodat we niet achter de feiten aanlopen en ad hoc reageren op vraagstukken. De kadernota 2021 beschrijft de patronen en factoren die hier de oorzaak van zijn. Het gaat dan onder meer om de diverse reorganisaties,

een lastige arbeidsmarkt, de bestuurlijke dynamiek en het ontbreken van een opgavegerichte werkwijze inclusief het koppelen van (voldoende) middelen aan ambities.

De urgentie is hoog. We zijn op dit moment onvoldoende in staat al onze (wettelijke) taken en verplichtingen naar behoren uit te voeren. De genoemde verbeterpunten zijn noodzakelijk om huidige achterstanden weg

te werken. Een belangrijke eerste stap, maar daarmee zijn we er nog niet. We gaan dan ook actief aan de slag met dit verbetertraject. Gaandeweg ontstaat meer inzicht in de hoeveelheid en aard van de herstelwerkzaamheden en kunnen we verdere verbeteringen implementeren. Het vergt dan ook continu de aandacht om de basis op orde te krijgen en te houden.

Reguliere taken

Dienstverlening voor inwoners.

Risicobeperking en rampenbestrijding.

Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving.

Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma Ruimte).

Handhaving WABO en APV (deels programma Ruimte).

Efficiënte bedrijfsvoering.

Volledig, tijdig en zorgvuldig informeren én betrekken van inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen.

Inhoudelijke opgave

We moeten een ‘been bijtrekken’ om de basis op orde te krijgen. Tegelijkertijd ligt er vanuit de kadernota 2021 een duidelijke ambitie om Sliedrecht tot groei en ontwikkeling te brengen. Een slagvaardige organisatie is nodig voor het realiseren van deze opgaven. Wat ons betreft gaat dit hand in hand. Werken-derwijs geven we hier invulling aan. Lerend, flexibel en opgavegericht. Waarbij we aan de hand van ontwikkelafels met onze eigen professionals, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners continu bespreken en monitoren wat er nodig is om verder te komen. Het is een doorlopend en organisch traject waarmee we investeren in focus en aandacht op de doorontwikkeling van de organisatie. Naast de basis op orde geeft de kadernota hiervoor drie ontwikkelgerichte,

samenhangende speerpunten:

- we zorgen voor ontwikkel- en uitvoeringskracht;
- we zijn een aantrekkelijke werkgever;
- we werken samen in en met de regio.

Werkwijze

Om verder te ontwikkelen, gaan we de patronen doorbreken. Dit doen we vanuit een aantal waarden waar we als gemeente Sliedrecht voor staan. Deze waarden zijn met elkaar samenhangende uitgangspunten die we hanteren in ons werk. De waarden lopen als een rode draad door de organisatie. Bij alles wat we doen.

- We werken samen.
- We werken integraal, opgavegericht en planmatig.

- We werken vanuit een duidelijke rol.
- We werken transparant en zichtbaar.
- We werken met trots, plezier en waardering voor elkaar.

3.4.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor bestuur, organisatie en veiligheid realiseren?

A. Ambitie basis op orde

Op onderdelen in de organisatie zijn herstelwerkzaamheden nodig om de basis verder op orde te krijgen. Zodat we onze (wettelijke) taken naar behoren kunnen uitvoeren. Daarnaast zorgen we ervoor dat de processen

ondersteunend zijn aan het realiseren van de opgaven en aan het leveren van onze diensten mét kwaliteit.

B. Ambitie ontwikkel- en uitvoeringskracht

Wij zijn ervoor om bestuurlijke visies om te zetten naar merkbare resultaten voor Sliedrecht. Met name voor de ruimtelijke vernieuwing (programma 3) is ontwikkel- en uitvoeringskracht nodig. Dit is noodzakelijk om ontwikkeling van de grond te krijgen. Maar ook om als volwaardig sparringpartner te fungeren met alle betrokken partijen en op complexe, grootschalige opgaven te faciliteren en te realiseren.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
<p>We krijgen inzicht in de capaciteit versus de uitvoering van bestaand beleid, wettelijke taken en ambities. En daarmee in hoeveelheid en aard van herstelwerkzaamheden.</p> <p>We versterken nu al een aantal functies om te zorgen voor voldoende expertise en mankracht onze taken op de juiste wijze uit te voeren. Het gaat om financiën, communicatie, vastgoed en beheer.</p> <p>Daarnaast gaan we een ontwikkeltraject in om (nog) meer zicht te krijgen op wat nodig is en om hiervoor maatregelen uit te werken en te implementeren.</p>	<p>We voeren een benchmark uit naar de capaciteit van de organisatie in relatie tot de ambities die er liggen. Dit geeft inzicht of we anders scoren op capaciteit of dat we ons anders moeten organiseren. De benchmark is ook onderdeel van de ambitie 'ontwikkel- en uitvoeringskracht' en is daar financieel verwerkt.</p> <p>We verbeteren de administratieve processen rondom de financiële functies en we richten de advisering en ondersteuning voor de grotere opgaven zó in dat we adequaat kunnen inspelen op en in control komen en blijven. Gevolg is een goede p&c-cyclus die ons in staat stelt proactief te handelen.</p> <p>We investeren in de functie communicatie om deze in lijn te brengen met het bestaande takenpakket.</p> <p>We vullen de functies voor het beheer in het fysieke domein planmatig in. Hierdoor werken we proactief aan beheer en onderhoud in Sliedrecht.</p> <p>Bij vastgoed gaan wij van 'registratie en administratie' naar portfoliomanagement.</p> <p>De ambities uit het integraal veiligheidsplan (2019) leiden tot meer constateringen waar inzet voor nodig is. Dit heeft gevolgen voor de inzet van handhaving. Extra inzet op handhaving maakt ook onderdeel uit van de ambitie 'veilige buurten' en is daar financieel verwerkt.</p> <p>Aan de hand van de ontwikkeltafel 'basis op orde' starten we een continu verbetertraject waaruit mogelijk aanvullende maatregelen naar voren komen.</p>			
Budget ambitie basis op orde	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:			
	2021	2022	2023	2024
	N 380	N 380	N 380	N 380
	<p>Toelichting Dit budget zetten we in om financieel in control te komen en te blijven, om de communicatie in positie te brengen, het beheer planmatig in te richten en het portfoliomanagement voor het vastgoed te ontwikkelen.</p>			

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
We investeren in professionele kwaliteit en slagkracht (kwaliteit en kwantiteit). Daarbij ontwikkelen we ons tot een flexibele, toekomstbestendige, lerende en opgabegerichte organisatie.	<p>Voorstellen m.b.t. investeren in ontwikkel- en uitvoeringskracht t.b.v. ruimtelijke vernieuwing zijn onderdeel van paragraaf 3.3.2 en 3.3.3 in programma Ruimte.</p> <p>We voeren een benchmark onderzoek uit naar de capaciteit van de organisatie i.r.t. de ambities die er liggen. Dit geeft inzicht of we anders scoren op capaciteit en/of dat we ons anders moeten organiseren.</p> <p>Via de ontwikkeltafel wordt samen met organisatie, ondernemers, inwoners en partners een plan uitgewerkt dat inzichtelijk maakt welke aanvullende maatregelen, acties en middelen nodig zijn om ontwikkel- en uitvoeringskracht te organiseren en te borgen.</p> <p>We zorgen daarna voor structurele monitoring van de voortgang zodat we regie kunnen voeren en bijsturen waar nodig.</p>			
	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:			
Budget ambitie ontwikkel – en uitvoeringskracht	2021	2022	2023	2024
	N 380	N 380	N 380	N 380
	Toelichting Dit budget wordt ingezet voor het benchmark onderzoek, het vormgeven van de ontwikkeltafel en om (incidenteel) een impuls te kunnen geven aan het realiseren van slagkracht op grond van de uitkomsten van de ontwikkeltafel.			

C. Ambitie aantrekkelijke werkgever

De economie is de afgelopen jaren aangetrokken en de arbeidsmarkt is krap. We merken dit omdat het lastig is om vacatures in te vullen. Ook leidt de huidige markt tot relatief veel verloop van personeel. Dit maakt het lastig om structureel de zaken op orde te hebben. Er vallen gaten in de organisatie en opgedane kennis en ervaring (bijvoorbeeld in de regio) gaat verloren.

Het is belangrijk om een goede en aantrekkelijke werkgever te zijn. Enerzijds om te zorgen dat onze werknemers graag in Sliedrecht werken. Anderzijds om talentvolle mensen aan te trekken in deze lastige arbeidsmarkt. Die nieuwe mensen hebben we immers hard nodig. In beide gevallen moeten we talenten de kans bieden zichzelf te ontwikkelen. Bijvoorbeeld via opleiding en training.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
We vergroten de zichtbaarheid van Sliedrecht als aantrekkelijke werkgever om geschikte werknemers te vinden. Dit betekent dat we ons onderscheidend positioneren in de markt. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van onze huidige werknemers via opleiding en training	<p>We ontwikkelen een visie op de organisatie, die aansluit bij de ambities die we met elkaar willen realiseren. Deze visie vertaalt zich door in alles wat we doen: in onze manier van samenwerken en in hoe wij elkaar ontmoeten. Denk hierbij aan gemeentelijke huisvesting voor bestuur, organisatie en inwoners.</p> <p>We zorgen voor een opleidingsprogramma dat aansluit bij de opgaven uit de kadernota 2021.</p> <p>Daarnaast zetten wij in op competentieontwikkeling die nodig is om de opgave te realiseren.</p> <p>We zorgen dat we zichtbaar zijn op de arbeidsmarkt door de juiste communicatiemiddelen toe te passen en actief potentieel talent voor onze organisatie te benaderen</p>			

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
	We zetten een ontwikkeltafel op met deskundigen uit de organisatie die de opgaven analyseert, de voortgang monitort en advies uitbrengt over de maatregelen die nodig zijn om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.			
Budget ambitie aantrekkelijke werkgever	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:			
	2021	2022	2023	2024
	N 50	0	0	0
	Toelichting We zetten dit budget in om onze zichtbaarheid als aantrekkelijke werkgever te vergroten.			

D. Ambitie samenwerken met de regio

In de regio (met name Drechtsteden en Zuid-Holland Zuid) vinden wij op veel taken onze belangrijkste samenwerkingspartners. Ongeveer de helft van de gemeentelijke begroting bestaat uit de bijdragen aan de diverse gemeenschappelijke regelingen. Onze positie in dit geheel kan en moet sterker, zeker omdat er continu ontwikkelingen zijn

die ons raken en waarbij we aan de voorkant betrokken willen zijn.

Daarnaast liggen er kansen op meervoudig lokale samenwerking op tal van andere thema's. Op grond van gedeelde belangen kunnen we flexibele samenwerkingsverbanden opzetten, die ons helpen onze ambities te realiseren. We bundelen de krachten voor een beter Sliedrecht én een betere regio.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?			
We gaan onze rol als eigenaar en opdrachtgever scherper invullen. Dit betekent: weten waar je op wil sturen en daar de juiste afspraken over maken. Ook vraagt het om slim optrekken met gemeenten met hetzelfde belang. Zo kunnen we zowel op strategisch als tactisch niveau beter samenwerken, om effectiever en doelmatiger het optimale uit regionale samenwerking te halen.	<p>Voorstellen over investeren in regionale samenwerking voor het sociaal domein zijn onderdeel van paragraaf 3.1.2 en 3.1.3 in het programma Sociaal.</p> <p>Aan de hand van de ontwikkeltafel 'regionale samenwerking' werken we met deskundigen uit de organisatie aan een analyse en strategie om onze rol in de regio te versterken, te prioriteren waar we (meer) directe invloed willen hebben en welke kansen er liggen voor meervoudig lokale samenwerking.</p> <p>Op basis hiervan gaan we aan de slag om onze rol op juiste wijze in te vullen en zetten we in op meervoudig lokale samenwerking in de regio op kansrijke dossiers.</p>			
Budget ambitie ontwikkel – en uitvoeringskracht	Deze ambitie met de bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, geen aanvullende middelen ten opzichte van de reguliere budgetten hiervoor.			

E. Ambitie Veilige buurten

Sliedrecht kenmerkt zich als een dorp met een hoog zorgprofiel. Er zijn meerdere grote zorginstellingen die hun cliënten zowel intramuraal als extramuraal begeleiden. Ook heeft Sliedrecht, in relatie tot de regio, een hoog percentage sociale huurwoningen. Fijn kunnen wonen is een groot goed. Onze aandacht gaat uit naar het versterken van de leefbaarheid.

Veiligheid en het voorkomen van overlast is daar een belangrijk onderdeel van dat we op integrale wijze moeten verbeteren. Door samenwerking van politie, welzijn en zorg en de woningcorporatie ontstaat hierin synergie. Handhaving vormt niet het sluitstuk, maar is een integraal onderdeel om Sliedrecht leefbaar en veilig te houden. Juist in coronatijd merken wij dat intensief en effectief toezicht

en handhaving noodzakelijk zijn. Ook om een geloofwaardige overheid te blijven.

Samen met onze partners en inwoners hebben we de belangrijkste thema's benoemd op het gebied van veiligheid. Deze zijn verder uitgewerkt in het door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2019-2023 (IVP). De komende periode zetten we in op het uitvoeren van het IVP en intensivering van toezicht en handhaving. Hierin geven we prioriteit aan:

- het voorkomen van ondermijning;
- het verhogen van de fysieke veiligheid;
- de aanpak van woonoverlast en kwetsbare locaties
- het verhogen van sociale stabiliteit;
- het stroomlijnen en intensiveren van handhaving in wijken, op bedrijventerreinen en in de openbare ruimte.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
<p>We zorgen dat Sliedrecht onaantrekkelijk is voor het uitvoeren van ondermijnende activiteiten. Zo willen we ondermijning voorkomen.</p>	<p>We voeren regelmatig integrale en BRP-controles uit.</p> <p>We actualiseren het ondermijningsbeleid.</p> <p>We zetten in op een transparant, helder en weerbaar systeem tegen bedreigingen van ondermijning bij gemeenteraad, bestuurders en het ambtelijk apparaat. Maar ook op het vergroten van de deskundigheid en de bewustwording van de problematiek.</p> <p>De uitbreiding van de wet Bibob met onder andere vastgoed en omgevingsvergunningen wordt geïmplementeerd.</p> <p>We werken samen met het meldpunt Meld Misdaad Anoniem om de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten en meer informatie te krijgen.</p> <p>We zetten in op het beter leren kennen van de risico's van kwetsbare gebieden zoals bedrijventerreinen.</p> <p>We versterken de samenwerking met de regiogemeenten voor gemeentegrens-overstijgende problematiek.</p>
<p>We pakken woonoverlast en kwetsbare locaties aan zodat mensen prettig en met een veilig gevoel in Sliedrecht kunnen wonen. De focus ligt daarbij op sociale problematiek, (geluids)overlast van burens, vervuilde tuinen en woningen, overlast van dieren, verloederde en vervallen panden, drugshandel of spookbewoning.</p>	<p>We implementeren de bevoegdheden uit de Wet aanpak woonoverlast, met aandacht voor het onderscheid tussen koop- en huurwoningen.</p> <p>We gaan spookbewoning tegen.</p>

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?										
<p>We willen maatschappelijke onrust, sociale spanningen, polarisatie, radicalisering en extremisme voorkomen en de signaleringspositie van de gemeente en haar partners vergroten. We zetten in op het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid van de samenleving.</p>	<p>We versterken de aanpak tussen zorg en veiligheid bij complexe problematiek van personen. Hiervoor continueren we de inzet van de wijk-GGD'er en verdubbelen we het aantal beschikbare uren.</p> <p>We zetten in op vergroten van de deskundigheid van professionals.</p>										
<p>We zetten in op het verhogen van de fysieke veiligheid. Belangrijkste elementen zijn verkeersveiligheid (grote zorg bij inwoners), verwerking en vervoer van gevaarlijke stoffen en waterveiligheid.</p>	<p>We intensiveren de samenwerking met (veiligheids)partners om risicobeheersing te optimaliseren en het optreden bij incidenten verder te professionaliseren.</p> <p>We ronden de doorontwikkeling van de crisisorganisatie (van de VRZHZ) af en investeren in kennis en vertrouwen bij lokale medewerkers in hun (nieuwe) nevenfunctie.</p> <p>In samenwerking met de stichting 'Maak een punt van 0 verkeersslachtoffers' en het regionale ondersteuningsbureau verkeersveiligheid zetten we extra in op campagnes rondom veilig gedrag in het verkeer.</p>										
<p>Ook in 2021 zetten we in op het verder verbeteren van de veiligheid in Sliedrecht. Speciale aandacht heeft het faciliteren van het buurttoezicht. Verder moet de inzet op de handhaving groter, om gevolg te kunnen geven aan zaken die geconstateerd worden.</p>	<p>We geven opvolging aan handhavingsacties en zorgen dat deze zorgvuldig en tijdig afgehandeld worden.</p> <p>In Sliedrecht is buurttoezicht actief. De vrijwilligers van buurttoezicht zijn de ogen en oren van Sliedrecht en hebben een belangrijke taak als het gaat om het voorkomen van overlast en criminaliteit. We hechten belang aan de inzet van buurttoezicht en faciliteren de vrijwilligers in het uitvoeren van hun taak.</p>										
<p>Budget ambitie veilige buurten</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021, vraagt deze ambitie met bijbehorende speerpunten naar verwachting de volgende aanvullende financiële inzet:</p>										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>N</td> <td>43</td> <td>68</td> <td>68</td> <td>68</td> </tr> </tbody> </table>		2021	2022	2023	2024	N	43	68	68	68
	2021	2022	2023	2024							
N	43	68	68	68							
	<p>Toelichting</p> <p>De inzet van het vuurwerkdetectiesysteem heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. Daarom is besloten hiermee te stoppen. De campagne 25.000 paar ogen is vanwege corona uitgesteld. We verwachten ook in 2021 niet de beoogde resultaten te kunnen halen met deze campagne. De middelen die hiervoor gereserveerd waren, vloeien terug naar de begroting.</p> <p>Er is niet voldoende handhavingscapaciteit en kwaliteit binnen Sliedrecht beschikbaar om de constatering en meldingen adequaat op te volgen. Het is noodzakelijk om te investeren in voldoende deskundigheid voor effectieve handhaving op bijvoorbeeld ondermijning en vuurwerk.</p>										

3.4.4 Beleidsindicatoren

Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
4a 8	Cijfer tevredenheid: KTO (1e lijn dienstverlening)	7,7
4b 80%	% realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening)	
4c 8	Cijfer tevredenheid medewerkers (organisatie)	7,1*
4d <6%	% ziekteverzuim personeel (organisatie)	3,2% in Q3 2020
4e 90% in 2022	% inwoners dat zich veilig voelt in eigen straat of buurt en in geheel Sliedrecht (veiligheid)	80% in 2018

- 4A*Dit is opgebouwd uit 3 verschillende onderdelen: balie 8,3, telefonie 7,9 en web 6,9.
- 4B* Servicenormen zijn opgebouwd uit 3 onderdelen: balie 91%, telefonie 62% en web 91%
- 4c*Dit is een gemiddelde cijfer en daardoor niet helemaal representatief.

4a t/m 4b

Dienstverlening loopt als een rode draad door de hele organisatie, het is iets van alle medewerkers. Elke medewerker heeft te maken met het leveren van diensten. Dit kan voor een interne of externe klant zijn, maar uiteindelijk werken wij allemaal voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Sliedrecht. Het CUP geeft richting aan de manier waarop wij onze diensten willen leveren en hoe wij als betrouwbare partner willen (samen)werken. Om te toetsen of Sliedrecht als organisatie op de goede weg is, wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarnaast leren we van de ervaringen van onze klanten en partners, zodat onze dienstverlening blijft verbeteren.

4c

Medewerkers die tevreden zijn over hun werk

en de organisatie presteren beter en dragen bij aan het succes van de organisatie. Een medewerkerstevredenheidsonderzoek is een indicator die weergeeft of medewerkers betrokken, gemotiveerd of tevreden zijn. En wat de gevolgen hiervan kunnen zijn zoals verzuim, verloop en effectiviteit. Dit onderzoek geeft handvatten om de organisatie te verbeteren, wat direct positieve gevolgen heeft voor onze dienstverlening.

4d

De laatste jaren is actief gestuurd op de uitvoering van het verzuimbeleid. Aanleiding om hier extra in te investeren is het verzuimpercentage van 10% in 2018. We blijven actief inzetten op het verminderen en voorkomen van verzuim. Het verzuim is in 2019 afgenomen en zit nu rond het streefpercentage.

4e

Het veiligheidsbelevingsonderzoek dat in 2019 is uitgevoerd laat zien dat 2 op de 10 inwoners zich regelmatig of vaak zorgen maken over de veiligheid in de eigen straat of buurt en in heel Sliedrecht. Met de uitvoering van de acties uit het nieuwe Integraal Veiligheidsplan, dat naar verwachting in 2020 aan de raad wordt aangeboden, willen we dit veiligheidsgevoel verhogen.

3.4.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Veiligheidsregio ZHZ (GR)

Een deel van de veiligheidstaken is ondergebracht bij de GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De Veiligheidsregio zorgt voor het beheersen van risico's, het bestrijden van incidenten en herstel uit ontwrichte situaties.

Drechtsteden (GR)

Het onderzoekscentrum Drechtsteden voert onderzoek uit voor de gemeente Sliedrecht.

Het Servicecentrum Drechtsteden voert veel ondersteunende taken uit voor de gemeente. Onder andere op het gebied van communicatie, financiën, personeel en organisatie, en juridische zaken.

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De Dienst Gezondheid & Jeugd voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hier is aansluiting bij de volgende doelstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

- Op een vertrouwenwekkende en adequate manier optreden tijdens rampen en crisis waarin de publieke gezondheid wordt bedreigd en het voorkomen van maatschappelijke onrust bij kleinschalige incidenten.

3.4.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Bestuur, organisatie en veiligheid zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Integraal Veiligheidsplan	Raad 2019
APV	Raad, 2019
Ruimte voor inwoners! 'Her(r)ijkt Beleid Burger- en Overheidsparticipatie	Raad, 2017
Drank- en horecaverordening	Raad, 2015
Evenementenbeleid	Raad, 2015
Welstandsnota	Raad, 2014
Reclamebeleid	Raad, 2014
Nota verbonden partijen,	Raad, 2017
Gemeentelijke bouwverordening	Raad, 2012
Bouwbesluit	Rijk, 2012

3.4.7 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Bedrijfsvoering	N 409	N 577	N 726	N 787	N 805	N 794
Begroten en verantwoord	N 48	N 49	N 49	N 49	N 49	N 49
Bestuur	N 3.085	N 2.715	N 2.835	N 2.835	N 2.835	N 2.841
Communicatie en voorlichting	N 44	N 80	N 70	N 70	N 70	N 70
Dienstverlening	N 1.007	N 824	N 885	N 845	N 845	N 845
Fysieke veiligheid	N 1.590	N 1.879	N 1.966	N 2.040	N 2.075	N 2.075
Sociale cohesie	N 469	N 464	N 503	N 503	N 503	N 503
Overhead	N 7.038	N 8.259	N 8.167	N 8.238	N 8.220	N 8.253
Totaal lasten	N 13.690	N 14.849	N 15.201	N 15.367	N 15.402	N 15.430
Baten						
Bedrijfsvoering	N 67	-	-	-	-	-
Begroten en verantwoord	-	-	-	-	-	-
Bestuur	V 207	-	-	-	-	-
Communicatie en voorlichting	-	-	-	-	-	-
Dienstverlening	V 335	V 252	V 253	V 208	V 208	V 208
Fysieke veiligheid	V 115	V 146	V 148	V 148	V 148	V 148
Sociale cohesie	V 2	-	-	-	-	-
Overhead	V 685	V 340	V 349	V 355	V 361	V 361
Totaal baten	V 1.277	V 738	V 750	V 711	V 717	V 717
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 12.413	N 14.110	N 14.450	N 14.655	N 14.685	N 14.712
Storting in reserve	N 313	N 946	N 331	N 136	N 272	N 20
Ottrekking aan reserve	V 1.311	V 1.453	V 941	V 762	V 916	V 653
Geraamd resultaat	N 11.416	N 13.603	N 13.840	N 14.029	N 14.041	N 14.079

Financiën en belastingen

De kadernota 2021 schetst de financiële context waarin de gemeente zich bevindt. Dat de coronacrisis gevolgen heeft voor de samenleving, de economie en uiteindelijk ook de financiën van de gemeente is duidelijk. Maar de mate van die gevolgen en het tijdstip waarop ze zich voordoen is en blijft onzeker.

3.5.1 Inleiding

De algemene inkomsten van de begroting verantwoorden wij in het programma Financiën en belastingen. De hoofddoelstelling is een sluitende begroting, deze gedurende het begrotingsjaar sluitend te houden en daarmee te zorgen voor financiële stabiliteit. Daarnaast bewaken wij binnen dit programma de (financiële) soliditeit op langere termijn. Belangrijk hierbij is het ondersteunen van de vorige programma's bij het tijdig inspelen op financiële ontwikkelingen.

3.5.2 Ambitie en ontwikkelingen

Het is onze ambitie om het huishoudboekje van Sliedrecht op orde te houden - ondanks alle onzekerheden in de financiële context, de ontwikkelingen die op ons af komen en

'Financiële soliditeit bewaken op de lange termijn'

de opgaven die ons te doen staan voor onze kernopgaven.

Aan de basis van de solide financiële positie staat een gedegen beheer binnen de gemeente Sliedrecht. Ook in 2021 verstrekten wij twee tussentijdse rapportages aan de raad, waardoor tijdig bijsturen op het juiste niveau mogelijk is.

Daarnaast zijn er de verordeningen. Deze zijn belangrijke kaders voor het administratief beheer. Wij zorgen er dan ook voor dat de verordeningen actueel zijn.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is met € 43 miljoen in 2021 oplopend tot € 46 miljoen in 2024 de belangrijkste bron van inkomsten. Het Rijk informeert ons met circulaire over de hoogte van de uitkering. Deze verschijnen doorgaans in mei, september en december. De uitkomst van de septembercirculaire 2020 is verwerkt in de cijfers van de primaire begroting.

Reguliere taken

Beheer van de gemeentefinanciën conform (wettelijke) kaders

Belastingheffing en –invordering

Tijdig bijwerken van beheer verordeningen

We houden de ontwikkelingen rondom de herverdeling van het gemeentefonds, die met ingang van het jaar 2022 verwacht wordt, scherp in de gaten. We hebben momenteel nog onvoldoende informatie om daar in de begroting op te anticiperen. Er is een reële kans dat de uitkering uit het gemeentefonds voor Sliedrecht zal dalen. Hoeveel dat zal zijn, is onbekend. De invloed die Sliedrecht hierop kan uitoefenen is minimaal. We kijken uit naar de circulaire van december. Met het aanhouden van voldoende weerstandscapaciteit kunnen we de risico's beheersbaar houden.

De heffingen en belastingen zijn een andere bron van inkomsten. We zitten nog steeds in een traject om toe te groeien naar 100% kostendekkendheid van de heffingen, zoals in 2019 is afgesproken. Het exploiteren van onze mooie begraafplaats neemt hierin een bijzondere plaats in. Eerder dit jaar heeft de raad besloten de begraafplaats uit te breiden. Recent is via de kadernota besloten de kosten hiervan volledig te dekken uit de Eneco-gelden en niet via een verhoging van de begrafenisrechten.

In deze begroting maken we gebruik van en ramen we met de voorlopige hoogte van heffingen en belastingen. De feitelijke hoogte van de heffingen en belastingen voor 2021 stelt de gemeenteraad eind 2020 vast op basis van de kosteninformatie van de diensten waarvoor de heffingen gelden.

Om de begroting dekkend te krijgen, zetten we in 2021 in op het éénmalig niet doorvoeren van de indexering van de kostenposten, met uitzondering van de salarissen en de subsidies. Dit levert een structureel voordeel op van € 288.000, dat we nodig hebben om werk te maken van onze kernopgaven.

Met de verkoop van de Eneco-aandelen is ook het jaarlijkse dividend van ongeveer € 361.000 vervallen. Ongeveer € 1,8 miljoen uit de beschikbaar gekomen Eneco-gelden zijn in 2020 voldoende gebleken om een dure lening te herfinancieren. Hiermee kunnen we niet alleen het wegvallen van het dividend compenseren, maar ook een structureel voordeel boeken van € 155.000 in 2021, langzaam aflopend tot € 110.000 in 2024.

3.5.3 Beleidsindicatoren

Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
5a 90% - 130%	Netto schuldquote	40% in 2021
5b 20% - 50%	Solvabiliteitsratio	45% in 2021
5c 0%	Structurele exploitatieruimte	2 % in 2021

5a

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Deze geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft. Daarnaast zegt deze quote iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaal-lasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt landelijk gezien als voldoende en hanteren we voor Sliedrecht als streefwaarde. Sliedrecht scoort op dit moment beter dan deze streefwaarde.

5b

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente aan haar financiële verplichtingen op langere termijn kan voldoen. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Er is geen harde norm voor dit kengetal, maar een percentage van 20% tot 50% wordt doorgaans als voldoende gezien.

5c

De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de jaarrekening of begroting. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte.

3.5.4 Bijdrage door verbonden partijen**Drechtsteden (GR)-Gemeentelijke Belastingdienst**

GRD behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen op het gebied van staf- en ondersteunende diensten en bedrijfsvoering. Daarnaast draagt Drechtsteden zorg voor:

1. De efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft.
2. De uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) inclusief de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.

3.5.5 Reguliere taken

De reguliere taken van het programma Financiën en belastingen zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Verordening 212	Raad, 2019
Financieringsstatuut	Raad, 2016
Nota activabeleid	Raad, 2016
Nota reserves en voorzieningen	Raad, 2016
Nota weerstandsvermogen en risicomanagement	Raad, 2014
Rapportage Financiële Strategie	Raad, 2013
Verordening 213a	Raad, 2004

3.5.6 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Algemene heffingen	N 945	N 406	N 789	N 913	N 1.475	N 1.957
Totaal lasten	N 945	N 406	N 789	N 913	N 1.475	N 1.957
Baten						
Algemene heffingen	V 46.772	V 69.824	V 48.694	V 48.967	V 49.693	V 50.420
Totaal baten	V 46.772	V 69.824	V 48.694	V 48.967	V 49.693	V 50.420
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V 45.827	V 69.419	V 47.906	V 48.054	V 48.219	V 48.463
Storting in reserve	N 304	N 23.206	N 197	N 198	N 194	N 191
Onttrekking aan reserve	V 136	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	V 45.659	V 46.213	V 47.709	V 47.857	V 48.025	V 48.272

Paragrafen

4.1. Paragraaf lokale heffingen en belastingen

4.1.1 Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de tarieven en de tariefontwikkeling van de lokale heffingen en belastingen.

We onderscheiden gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, markt-geld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de betreffende gemeentelijke programma's en rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kan de gemeenteraad vrij inzetten binnen het werkterrein van de gemeente. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf gaat over beide heffingen. We gaan achtereenvolgens in op:

- ontwikkelingen en rijksbeleid;
- overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen;
- heffingen woonlasten (lokale lastendruk);
- overige lokale heffingen;
- kwijtscheldingen;

- kostendekkendheid.

4.1.2 Ontwikkelingen en rijksbeleid

Al enige tijd besteden we in deze paragraaf, zowel in de begroting als de jaarrekening, aandacht aan de herziening of verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Staatssecretaris van Financiën Vijlbrief heeft op 18 mei jl. het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. In het bijbehorende syntheserapport zit een voorbeeldpakket met meerdere varianten over een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' bestaat uit 10 rapporten met 169 voorstellen over de volle breedte van het Nederlands belastingstelsel. De uitgewerkte beleidsopties bestaan elk uit verschillende ambtelijke bouwstenen. Voor gemeentelijke belastingen is het rapport 'Herziening gemeentelijk belastinggebied' een belangrijke bijdrage. Zowel de beleidsopties als de meeste bouwstenen kunnen op verschillende manieren worden gecombineerd. Ze kunnen ook los van elkaar worden toegepast. Op gemeentelijke belastinggebied gaat het om:

- Meer autonomie voor de gemeenten. Deze doelstelling wil men bereiken door het verruimen van het gemeentelijk belastinggebied door een verschuiving van rijksbelastingen naar het gemeentelijk belastinggebied (indicatieve omvang: € 4 tot 6 miljard). Daarbij neemt het gemeentefonds met hetzelfde bedrag

- af en worden inwoners gecompenseerd door lagere inkomstenbelasting.
- Invullen van deze exercitie kan via herinvoering van de OZB-gebruikers woningen en/of ingezetenenheffing.
 - Verbreden van de belastinggrondslag door het afschaffen van één of meer waarderingsuitzonderingen voor de WOZ/OZB.
 - Moderniseren van de belastingmix door de toeristenbelasting anders vorm te geven en de hondenbelasting af te schaffen.

Dit biedt ruimte voor verschillende politieke keuzes. Dit is aan het kabinet.

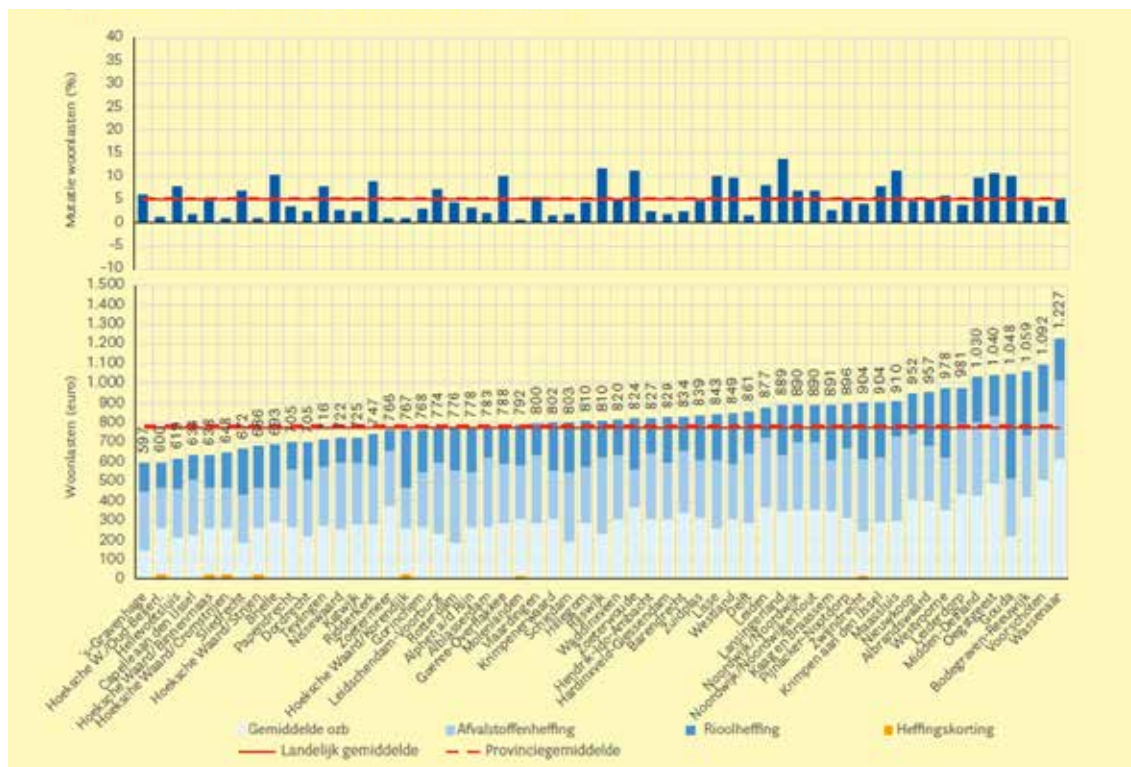
Benchmark lokale lasten

De benchmark voor 2020, opgenomen in de Coelo atlas 2020 vanaf pagina 135, geeft een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie, net als de landelijke en provinciale

gemiddelden. Een (grafische) vergelijking voor Zuid-Holland op pagina 139 maakt de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente voor 2020 en de tariefswijzigingen per gemeente ten opzichte van 2019.

Paragraaf 4.1.4 Heffingen woonlasten belicht, onder het kopje Vergelijking andere gemeenten, de positie van de gemeente Sliedrecht.

De figuren bieden de mogelijkheid om de gemeenten op verschillende punten te vergelijken. De positie op de x-as (hoe ver naar rechts staat de gemeente?) geeft informatie over de hoogte van de gemeentelijke woonlasten in vergelijking met die van de andere gemeenten in de provincie. De horizontale rode lijnen laten zien in hoeverre de gemeentelijke woonlasten en de mutatie afwijken van

⁴ https://www.coelo.nl/images/rapporten/Coelo_Atlas_van_de_lokale_lasten_2020.pdf

het gemiddelde in Nederland (doorgetrokken rode lijn) en de provincie (gestippelde rode lijn). Het gemiddelde voor Nederland bedraagt € 776 en voor Zuid-Holland is dit € 788. Het stijgingspercentage ten opzichte van 2019 bedraagt voor beide 5%.

Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstofheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

Naast deze benchmark vindt u onder 'Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)' nog vergelijking met andere gemeenten aan.

Precariobelasting op kabels, buizen en leidingen van nutsbedrijven

1 juli 2017 is wetgeving in werking getreden die bepaalt dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen over netwerken van nutsbedrijven. Gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief hadden voor nutsnetwerken kunnen tot en met 2021 precariobelasting hierover blijven heffen. Hierbij geldt wel dat die gemeenten maximaal het tarief in rekening kunnen brengen dat gold op 10 februari 2016.

Kostendekkendheid heffingen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we inzichtelijk maken hoe we bij de berekening van tarieven van heffingen bewerkstelligen dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Maar ook wat de beleidsuitgangspunten zijn

die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. We hanteren de volgende uitgangspunten voor de kostendekkendheid:

1. overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten;
2. één systematiek van toerekening van overhead;
3. 100% kostendekkenheid;
4. de kwijtschelding ten laste te brengen van de heffing.

4.1.3 Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Alle hierna genoemde tarieven zijn ter informatie opgenomen en kunnen afwijken van de definitieve tarieven. De gemeenteraad stelt in december de belastingverordeningen 2021 vast, met daarin de definitieve tarieven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden heffingen, van de geraamde opbrengst voor 2021 en 2020 en de verantwoorde opbrengsten over 2019. De verschillen tussen 2021 ten opzichte van 2020 geven geen indicatie van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

Overzicht inkomsten uit algemene middelen (x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Onroerende zaakbelasting woningen eigenaren	€ 1.038	€ 2.047	€ 2.082
Onroerende zaakbelasting niet-woningen eigenaren	€ 1.146	€ 1.106	€ 1.125
Onroerende zaakbelasting niet-woningen gebruikers	€ 661	€ 693	€ 704
Hondenbelasting	€ 95	€ 89	€ 91
Precariobelasting	€ 787	€ 788	€ 788

Overzicht inkomsten uit specifieke middelen (x € 1.000)

Gebonden heffingen	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Begravenisrechten	€ 469	€ 560	€ 629
Afvalstoffenheffingen huisvuil	€ 1.950	€ 2.132*	€ 2.755*
Containerrechten bedrijfsvuil	€ 378	€ 398	€ 423
Marktgeden	€ 55	€ 47	€ 47
Rioolheffingen	€ 2.878	€ 2.903	€ 2.940
Havengelden, incl. huur watersportvereniging	€ 39	€ 62	€ 65
Leges bouwvergunningen	€ 793	€ 633	€ 467
Reclamebelasting	€ 159	€ 180	€ 180

*) Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

4.1.4 Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten rekenen we de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwendeel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoons-huis-houders in euro's over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing de voor dat jaar geldende tarieven opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde

te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage. In de kolom 2021 zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen verwerkt.

Bij de berekening van de woonlasten voor 2020 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Onroerendezaakbelastingen + 1,7%

Afvalstoffenheffing
maximaal 100% kostendekkend

Rioolheffing
maximaal 100% kostendekkend

Woonlasten meerpersoonshuishouders	2019		2020		2021
Gemiddelde WOZ-waarde	€	201.000	€	216.000	€ 229.000
OZB eigenaren woningen	€	188	€	191	€ 194
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens*	€	209	€	246	€ 294
Rioolheffing, eigenarendeel	€	155	€	156	€ 164
Rioolheffing, gebruikersdeel	€	79	€	79	€ 84
Totaal	€	631	€	672	€ 736
% stijging t.o.v. vorig jaar				6,5%	9,5%

*) Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

Deze verhogingen zijn conform de kaderbrief 2021. Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

Tot en met 2019 gold als enige restrictie voor de OZB-opbrengst de macronorm. Zoals onder Ontwikkelingen en rijksbeleid staat, wordt deze met ingang van 2020 vervangen door de benchmark lokale lasten.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende za-

ken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2021 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2020. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2019 naar 1 januari 2020 is voor woningen berekend op 9% en voor niet-woningen op 2%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2021 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien, zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

Tarieven OZB	2017	2018	2019	2020	2021
Eigenaar woning	0,1030	0,0979	0,0933	0,0879	0,0824
Eigenaar niet-woning	0,1606	0,1647	0,1681	0,1676	0,1605
Gebruiker niet-woning	0,1247	0,1186	0,1220	0,1316	0,1265

Afvalstoffenheffing

We heffen afvalstoffenheffing om de kosten te dekken voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

We vatten de berekening van de kostendekkendheid aan het eind van de

paragraaf samen. Bij de bepaling van de nieuwe tarieven is rekening gehouden met de hogere kosten van inzameling en verwerking van huisvuil. In de eerste tussenrapportage 2020 is melding gemaakt van hogere kosten van € 212.000.

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

Tarieven afvalstoffenheffing	2017	2018	2019	2020	2021
Meerpersoonshuishoudens	195,48 *	195,48 *	200,16 *	246,36 *	294*
Eenpersoonshuishoudens	139,56 *	139,56 *	142,80 *	175,80 *	210*
Wijziging		0,0%	2,4%	23,1%	19,3%

* Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Op basis van artikel 228a van de Gemeentewet kunnen gemeenten de kosten van zorgplicht voor het afvalwater en de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater verhalen via de rioolheffing. Welke kosten we via de rioolheffing verhalen, moet met het gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn

vastgesteld. De berekening van de kostendekkendheid vatten we aan het eind van de paragraaf samen.

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

Tarieven rioolheffing	2017	2018	2019	2020	2021
Eigenaar woning	151,08	151,08	154,68	156,48	163,83
Gebruiker niet-woning	77,04	77,04	78,84	79,80	83,52
Wijziging		0,0%	2,4%	0,2%	4,7%

Sliedrecht heft van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend. Ook van gebruikers van panden wordt rioolheffing geheven.

Vergelijking andere gemeenten

We kunnen de woonlasten vergelijken met de Drechtstedengemeenten. Deze vergelijking is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2020

op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. Voor het cijfer in de laatste kolom geldt: hoe lager het rangnummer, hoe lager de woonlasten.

Tarieven	Gemidd. WOZ	Tarief OZB	OZB eigenaar	Riool heffing	Afvalstoffen heffing	Totaal	Rangnr meerp. Huis
Sliedrecht	216.000	0,0879	190	236	246	672	31
Papendrecht	237.000	0,1128	268	141	296	705	58
Dordrecht	206.000	0,1089	225	194	286	705	59
Alblasserdam	235.000	0,1134	266	159	358	783	169
Hardinxveld-G'dam	255.000	0,1199	306	231	292	829	246
H.I. Ambacht	278.000	0,1108	308	184	335	827	241
Zwijndrecht *	216.000	0,1127	244	302	380	904	323
Landelijk gemiddelde	286.000	0,1102	294	199	283	776	

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

4.1.5 Overige lokale heffingen

Hondenbelasting

De Gemeentewet regelt dat gemeenten een belasting op het houden van honden mogen heffen. De hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de onroerendezaakbelastingen, naar de algemene middelen van de gemeente vloeit.

Voor 2021 zijn de tarieven verhoogd met 1,7%, zoals vastgesteld in de kaderbrief.

Reinigingsrechten

Voor het ophalen van afval bij niet-woningen (winkels, bedrijven, buurtcentra, etc.) kunnen gemeenten een reinigingsrecht heffen. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. Gemeenten zijn niet verplicht afval bij bedrijven in te zamelen. Dit in tegenstelling tot het inzamelen van huishoudelijk afval bij woningen. Bedrijven moeten zelf zorgdragen

voor het afvoeren van afval en kunnen hiervoor een contract afsluiten met een erkende afvalinzamelaar.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting waarvan de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente gaat. De opbrengst is sterk afhankelijk van wisselende activiteiten in de openbare ruimte. Denk aan terrassen, reclameborden, uitstallingen, bouwmaterialen, kabels en leidingen.

Zoals eerder aangegeven is het vanaf 2022 niet meer mogelijk precariobelasting van nutsnetwerken te heffen. Tot die tijd mogen gemeenten de tarieven niet verhogen en gelden de tarieven van 10 februari 2016.

Gelet op de afschaffing in 2022 overwegen we om in 2021 privaatrechtelijke overeenkomsten af te sluiten voor de terrashouders, het pompstation en standplaatshouders. Voordeel is dat een vergoeding voor commercieel gebruik van gemeentegrond efficiënter geregeld kan worden via zo'n overeenkomst. In 2022 kunnen we dan in één keer afscheid nemen van het fenomeen precario.

Reclamebelasting

Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De reclamebelasting is een algemene belasting. Deze belasting kun je ook zien als een profijtbelasting, wanneer ze geheven wordt naar de mate waarin particulieren en bedrijven profiteren van overheidsvoorzieningen die het doen van openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg, mogelijk maken. Vanuit die gedachte is een hoger tarief

denkbaar in het (winkel)centrum van een gemeente. Want daar mag je het meeste effect verwachten van reclame-uitingen. Ook regulering is mogelijk met deze heffing, door deze bijvoorbeeld te beperken tot bepaalde wijken of een hoger tarief te hanteren, om wildgroei van reclame tegen te gaan. Verder kan de reclamebelasting zich beperken tot een deel van de gemeente, mits daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

Sliedrecht kent sinds 1 februari 2018 drie reclamebelastingen, namelijk winkelgebied Burgemeester Winklerplein, winkelgebied Kerkbuurt en woonboulevard Sliedrecht. Deze zijn gekoppeld aan daartoe opgerichte ondernemersfondsen. Met deze ondernemersfondsen willen we het ondernemers- en verblijfsklimaat en daarmee de duurzame economische vitaliteit van deze winkelgebieden versterken.

Havengeld

Voor het gebruik van de gemeentelijke haven of andere openbare werken, en voor het gebruik van alle openbare wateren in Sliedrecht, heft de gemeente havengeld. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt.

Lijkbezorgingsrechten

Als gemeente heffen wij rechten voor het gebruik van en het verlenen van diensten rondom de begraafplaats. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt. Voor de uitbreiding van de begraafplaats zetten we een reserve in, waardoor een tariefsverhoging niet nodig is. De berekening van de kostendekkendheid voor 2021 vatten we aan het eind van de paragraaf samen. Door het besluit om de Eneco-gelden in te zetten voor de uitbreiding van de begraafplaats, gaat op termijn de kostendekkendheid van deze heffingen aanzienlijk naar beneden (flink onder de huidige 64%).

De overige tarieven worden verhoogd met 1,7%, zoals vastgesteld in de kaderbrief.

4.1.6 Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige door financiële omstandigheden een belastingaanslag niet of maar voor een deel kan betalen, is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding mogelijk. Het Rijk bepaalt de regels voor het toekennen hiervan. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag voor belastingplichtigen met een inkomen dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier deze inkomensgrens verruimen naar 100% van de bijstandsnorm. Wij hanteren deze zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen.

Er vindt ook een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend.

Wij verlenen kwijtschelding voor:

- onroerendezaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- hondenbelasting (tot maximaal de helft van de verschuldigde belasting voor de eerste hond).

4.1.7 Kostendekkendheid in 2021

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis van maximaal kostendekkende tarieven. De tabel op de volgende pagina geeft inzicht in de kostendekking van de belangrijkste gemeentelijke heffingen voor 2021.

Berekening kostendeckendheid	Afvalstoffen-heffing	Riool-heffing	Haven-geld	Lijk-bezorging	Bouw-leges	Reinigings-rechten	Leges burgerzaken
Kosten taakveld (en) incl. (omslag)rente	2.903	2.325	48	413	263	304	823
Inkomsten taakveld (en), excl. Heffingen	648	7	4	18	0	18	0
Nettokosten	2.255	2.318	43	395	263	286	823
Overhead incl. (omslag)rente	815	225	28	448	264	170	0
BTW (1)	218	465					
Totale overige kosten (a)	3.298	3.008	71	843	527	456	823
Opbrengst heffingen (b)	2.759 (1)	2.897 (1)	65 (2)	629	479	423	253
Dekking (b/a *100)	84%	96%	92%	75%	91%	93%	31%

Bedragen x 1.000 euro

(1) Dit is inclusief de kwijschelding.

(2) Dit is exclusief opbrengst pleziervaart van € 19.000. De kosten hebben alleen betrekking op de beroepshavens. Voor pleziervaartuigen worden nagenoeg geen directe kosten gemaakt.

4.2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen, zoals het vormen van voorzieningen of het afsluiten van verzekeringen. Het weerstandsvermogen is mede van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente.

De raad heeft in september 2020 de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. In deze nota staan de beleidskaders die richting geven aan de uitvoering van het gemeentelijk risicomanagement in Sliedrecht.

Deze paragraaf bestaat uit drie blokken: het risicoprofiel Sliedrecht, de weerstandscapaci-

teit en als laatste de weerstandsratio.

4.2.1 Risicoprofiel gemeente Sliedrecht

Het laatste risicoprofiel van de gemeente Sliedrecht staat in de jaarrekening 2019, die de raad op 22 september 2020 heeft vastgesteld. Deze bedroeg € 6,4 miljoen. Het risicoprofiel in deze begroting is ingeschat op afgerond € 6,5 miljoen.

Ten opzichte van de jaarrekening 2019 wordt een stijging van € 1,0 miljoen in hoofdzaak verklaard doordat met ingang van 2022 de verdeling van het gemeentefonds een forse wijziging ondergaat. Hiervoor lopen twee onderzoeken: één naar de effecten vanuit het sociaal domein en één vanuit de overige domeinen. De herverdeeffecten van het sociaal domein zijn inmiddels per grootteklasse van gemeenten bekendgemaakt. Hiermee is het risico € 1 miljoen gestegen ten opzichte van de risicoschatting op dit punt bij de jaarrekening 2019.

Voor de verbonden partijen wordt de daling van € 0,8 miljoen vooral verklaard vanuit de verlaging van het risico op het niet structureel toekennen van de extra middelen jeugd vanaf 2022 door de minister. Daarnaast door verla-

ging van het netto-risico voor het niet behalen van de taakstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd omdat dit via een verhoging van de storting in de reserve sociaal domein naar verwachting wordt afgedekt.

Risicogebied	Zie	Structureel/ incidenteel	Kansklasse	Risicobedrag
Organisatierisico's	A	I	I	77
Onzekerheden algemene uitkering	B	S	II	1.310
Verbonden partijen	C	S	II/III/IV	1.449
Garantstellingen	D	I	IV	538
Dividend en renterisico	E	I/S	II/IV	183
Projectrisico's, waardering vastgoed en grondexploitaties	F	I	VII/III/IV	2.756
Overige risico's	G	I/S	II/III/IV	202
Totaal ongewogen risico				6.515
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			80%	5.212

Bedragen x 1.000 euro

I 'Onwaarschijnlijk'	12,5%
II 'Mogelijk'	37,5%
III 'Aanzienlijk'	62,5%
IV 'Waarschijnlijk'	87,5%

Daarnaast heeft de corona-uitbraak in 2020 een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden en raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen, naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming. We hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Het coronavirus heeft financiële gevolgen. Hoe groot de financiële impact zal zijn, is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's. De continuïteit van onze organisatie loopt echter geen gevaar. Om inzicht te

krijgen in de mogelijke financiële effecten van het coronavirus op de begroting hebben we een impact-analyse gemaakt op vier assen. Deze assen bestaan uit een analyse:

- op het financiële effect op onze bezittingen (waardering op onze balans);
- op onze inkomsten en op onze uitgaven (begrotingssaldo);
- en op onze garantstellingen (niet uit de balans blijvende verplichtingen).

Zo ontstaat er een volledig beeld van de mogelijke risico's. Het daadwerkelijke financiële effect hiervan zal in 2021 verder onderzocht en inzichtelijk worden gemaakt.

4.2.2 Toelichting risicoprofiel gemeente Sliedrecht

A. Organisatierisico's (programma Bestuur, veiligheid en organisatie)

Dit betreffen financiële risico's op het gebied van mobiliteit van personeel.

B. Risico's algemene uitkering (ondersteunend programma Financiën en belastingen)

Met ingang van 2022 ondergaat de verdeling van het gemeentefonds een forse wijziging. Er lopen hiervoor twee onderzoeken. De herverdeeffecten van het sociaal domein zijn inmiddels per grootteklasse van gemeenten bekendgemaakt. Voor gemeenten van 20.000 tot 50.000 inwoners wordt een achteruitgang van € 33,35 per inwoner verwacht. Voor Sliedrecht resulteert dit in een risico van € 1,3 miljoen. De invloed die Sliedrecht hierop kan uitoefenen is minimaal. Onze belangrijkste beheersmaatregelen zijn het inzetten van PAUW (een systeem voor de berekening van de algemene uitkering), het op orde zijn van de basisregistraties, de lobby via de VNG en het tijdig signaleren van ontwikkelingen die kunnen leiden tot afwijkingen.

A. Risico's bij verbonden partijen (alle programma's)

Er is sprake van een algemeen risico door deelname aan een gemeenschappelijke regeling. Negatieve exploitatieresultaten worden doorgelegd naar de deelnemende gemeenten. De totale bijdrage aan verbonden partijen bedraagt in 2021 naar verwachting € 34,8 miljoen. Uitgaande van een maximaal 2,5% overschrijding van de begroting van de gemeenschappelijke regelingen is het maximale risico afgerond € 0,9 miljoen. De mate waarin Sliedrecht hier invloed op heeft, is beperkt. Onze beheersmaatregelen richten zich

op het houden van toezicht op risicomanagement bij de verbonden partijen (tijdig beoordelen van financiële documenten, signaleren van afwijkingen en verwerken naar de raad). Daarnaast bestaan specifieke risico's:

- op oninbaarheid van een verstrekte lening van de GR Drechtwerk aan een partner;
- voor frictiekosten bij de GR VRZHZ;
- op basis van de kosten sociaal domein bij de GRD en de DG&J;
- voor de extra gelden jeugdzorg na 2022.

D. Risico's garantstellingen (alle programma's)

De gemeente Sliedrecht staat garant voor diverse instellingen. De gewaarborgde geldleningen bedragen naar verwachting eind 2020 € 121 miljoen. In dit bedrag zijn ook leningen meegenomen van woningcorporatie Tablis Wonen voor een bedrag van € 97 miljoen. De gemeente is hier niet de eerste garantsteller, maar achtervang voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

De huidige beleidslijn is dat 2,5% van het bedrag waarvoor de gemeente eerste garantsteller is, wordt aangemerkt als risico. Daarnaast worden de risico's in de garantstellingen individueel beoordeeld door de jaarlijkse toets van de jaarrekeningen van belangrijke garantstellingen, op aspecten als solvabiliteit en liquiditeit. Daarnaast maakt dit onderdeel uit van de verbijzonderde interne controle.

E. Risico dividenden en rente (algemene dekkingsmiddelen)

De gemeente Sliedrecht bezit aandelen in het nutsbedrijf Stedin en ontvangt jaarlijks dividend. Het risico bestaat dat dit dividend in enig jaar niet wordt gerealiseerd of uitgekeerd. Het resultaat van Stedin over 2020 staat onder druk vanwege stijgende tarieven

door netbeheerder TenneT, die door regelgeving twee jaar later doorbelast kunnen worden.

F. Projectrisico's, waardering vastgoed en grondexploitaties (Alle programma's)

Na het treffen van beheersmaatregelen blijft altijd een risico bestaan bij de waardering van vastgoed en projecten en grondexploitaties. Dat is inherent aan het karakter van deze posten. Deze risico's kunnen bestaan uit:

- risico's die verband houden met de aard van het plan, bijvoorbeeld omdat er woningen zijn geprogrammeerd die niet goed in de markt liggen;
- risico's die verband houden met het tijdstip van realisatie van het plan: veel plannen schuiven door, in afwachting van betere tijden. Dit kan leiden tot hogere rentekosten, die doorwerken in de waarde van het plan;
- risico's die verband houden met gehanteerde parameters, bijvoorbeeld indexering van prijzen en rentestanden;
- overige risico's, bijvoorbeeld wanneer sprake is van onzekere subsidies, bodemverontreiniging, planschades, claims e.d.

G. Overige risico's

Alle risico's die niet te in een van de voornoemde risicogebieden vallen, worden hier opgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om financiële risico's rondom het beheer van de openbare ruimte en afval.

4.2.3 Bepaling van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat conform de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing in Sliedrecht uit het saldo van de algemene reserve, de niet bekleemde bestemmingsreserves en de opgenomen post

voor onvoorzien. Daarnaast wordt voor de weerstandscapaciteit in Sliedrecht 20% van de niet-benutte belastingcapaciteit en 20% van de stille reserves gerekend.

Weerstandscapaciteit	2020
Algemene reserve	3.516
Niet bekleemde bestemmingsreserves	659
Onvoorzien	61
Verwachte stand 1 januari 2020	4.236

De reserve Eneco-gelden is hierin niet meegeteld. Een volledig overzicht van de reserves staat in hoofdstuk 5 van deze begroting.

Stille reserve en onbenutte belastingcapaciteit

Stille reserve vastgoed

We maken een verschil tussen vastgoed waarvoor een, wat de omvang betreft, redelijke markt is, zoals voor woningen en kantoren. En vastgoed waarvoor een beperkte markt is, zoals voor zwembaden en sportvoorzieningen. Voor de inschatting van de stille reserve vastgoed kan een vergelijking gemaakt worden van de WOZ-waarde en de boekwaarde. Hierbij is de WOZ-waarde voor het vastgoed met een beperkte markt, uit voorzichtigheidsprincipe uitgegaan van een executiewaarde van 70% van de WOZ-waarde.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten bestaat een stille reserve vastgoed van afgerond € 4,7 miljoen. Deze stille reserve kan als volgt uitgesplitst worden:

Type vastgoed	Stille reserve
Redelijke markt	2.412
Beperkte markt	2.256
Totaal stille reserve vastgoed	4.668
Verwachte stand 1 januari 2020	4.236

Stille reserve aandelen

De gemeente bezit aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, ROM-D, Oasen en Stedin. De aandelen BNG kennen volgens het jaarverslag 2018 van de BNG een waarde van afgerond € 76,- per aandeel. Uitgaande van deze waarde bestaat een stille reserve in de aandelen BNG van afgerond € 2,3 miljoen.

Onbenutte belastingcapaciteit

Voor Sliedrecht bestaat deze onbenutte belastingcapaciteit uit het volgende:

Omschrijving	Bedrag
Capaciteit OZB	2.379
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	2.379

Dit houdt in dat structureel ruim € 2,3 miljoen aan extra belastingopbrengsten gegenereerd kan worden binnen de Financiële verhoudingswet.

Totaal beschikbare weerstandscapaciteit

Bovenstaande betekent dat 20% van voornoemde stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit meetelt voor de weerstandscapaciteit. Dit komt neer op de volgende weerstandscapaciteit voor Sliedrecht:

Weerstandscapaciteit	2020
Algemene reserve	3.516
Niet bekleemde bestemmingsreserves	658
Onvoorzien	61
20% stille reserve	1.394
20% onbenutte belastingcapaciteit	476
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	6.105

4.2.4 Bepaling van het weerstandsvermogen

Voor de verhouding tussen benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit gebruiken we de term weerstandsvermogen. Dit wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{gedeelde door benodigd weerstandsvermogen}}$$

Het weerstandsvermogen is voldoende wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit groter dan of gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit. De wetgever stelt hiervoor geen norm. Voor de beoordeling van de uitkomst van de ratio weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de veel gebruikte waarderingstabel van de Universiteit Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicobeheersing zoals vastgelegd in onze nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze is te zien op de volgende pagina.

Voor het weerstandsvermogen streeft Sliedrecht een ratio van 1,0 na. Daarmee is voldoende dekking voor het risicoprofiel aanwezig en wordt niet onnodig beslag gelegd op middelen die voor de

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x \leq 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x \leq 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x \leq 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x \leq 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

beleidsdoelstellingen kunnen worden ingezet. De berekening van de ratio weerstandsvermogen ziet er als volgt uit:

Met haar ratio weerstandsvermogen van 1,17 voldoet Sliedrecht aan de streefwaarde van 1,0.

Nr	Omschrijving	Berekening	Bedrag (x 1.000)
1	Benodigde weerstandscapaciteit		5.212
2	Beschikbare weerstandscapaciteit		
3	Algemene reserve		3.516
4	Niet bekleemde reserve		658
5	Post voor onvoorzien		61
6		(3 + 4 + 5)	4.235
7	20% van stille reserve		1.394
8	20% van onbenutte belastingcapaciteit		476
9		(7 + 8)	1.870
10	Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	(6 + 9)	6.105
11	Ratio weerstandsvermogen	(10/1)	1,17

4.2.5 Financiële kengetallen

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Deze geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft en zegt daarnaast iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaallasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt gezien als voldoende. Een lagere netto schuldquote dan 90% wordt gezien als goed. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate

waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op langere termijn te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen weer. Een percentage van 20% tot 50% wordt als voldoende gezien.

Het kengetal grondexploitatie geeft een indicatie van de verhouding van de in exploitatie genomen gronden ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie of een

	Begroting 2021	Meerjaren raming 2022	Meerjaren raming 2023	Meerjaren raming 2024
Netto schuldquote	37%	34%	42%	36%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34%	31%	39%	33%
Solvabiliteitsratio	49%	53%	50%	52%
Grondexploitatie	5%	-1%	2%	-4%
Structurele exploitatieruimte	1%	2%	4%	4%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	87%	87%	87%	87%

gemeente veel geld in grond heeft geïnvesteerd. Geld dat in de toekomst moet worden terugverdiend. Een kengetal grondexploitatie lager dan 20% wordt gezien als goed.

De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de jaarrekening. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte.

De belastingcapaciteit maakt inzichtelijk welke mogelijkheden de gemeente heeft voor het genereren van hogere baten. Dit kengetal geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde worden afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten lager dan

gemiddeld in Nederland. Het verschil tussen het kengetal en 100% geeft de ruimte aan om de belastingen te verhogen tot het gemiddelde.

Conclusie

Eén kengetal in een enkel jaar geeft op zich nog niet veel informatie. Deze moeten vooral in samenhang worden gezien. Op basis van de kengetallen kunnen we concluderen dat Sliedrecht financieel solide is. We scoren 'voldoende' op de ratio's voor schuldquote, solvabiliteit, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en weerstandsratio.

4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin een groot aantal activiteiten plaatsvindt, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan, is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Dit onderdeel van de programmabegroting geeft aan voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen, inclusief de financiële consequenties hiervan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

Het beleid op de kapitaalgoederen wordt vastgesteld met beleidsnota's. Deze nota's bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen vast te stellen voor inhoudelijke kaders (de visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) en procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening).

Het beleid van de gemeente voor het onderhoud van kapitaalgoederen is o.a. opgenomen in:

- de Nota onderhoud gebouwen (vastgesteld in 2006);
- het gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (vastgesteld in 2018);
- het Beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 (vastgesteld in 2014);
- het Beleidsplan openbare verlichting (vastgesteld in 2014);
- het Beheerplan onderhoud bruggen (vastgesteld in 2014);
- het Groenbeleidsplan (vastgesteld in 2015);

- het Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte Sliedrecht (vastgesteld in 2016).

Op basis van beheerplannen ramen we jaarlijks budgetten voor het onderhoud dat in het begrotingsjaar moet worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) of dat investeringsbesluiten genomen worden voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud. Hierna gaan we nader in op de beleidsvelden.

4.3.2 Openbaar groen en speelvoorzieningen

In het 4e kwartaal van 2020 is het Groenbeleidsplan ter vaststelling aangeboden. Het besteedt onder andere aandacht aan klimaatadaptatie, biodiversiteit, exoten en plaagdieren.

De gemeente Sliedrecht vindt het van belang dat de gemeente voldoende groen heeft en behoudt. Om te bewaken dat er voldoende bomen blijven, houden we bij hoeveel kapvergunningen verleend worden en hoeveel bomen worden aangeplant. Ook hebben we aandacht voor de biodiversiteit en werken we in een aantal stappen toe naar 10% meer bomen in Sliedrecht, conform de opgave uit het coalitieakkoord.

Voor de groenprojecten volgen we de Integrale meerjaren operationele planning. In 2021 worden de volgende gebieden aangepakt:

- Professorenbuurt (onderhoud riolering)
- Revitalisering Vogelbuurt (samen met de aanleg van het warmtenet)
- Rivierenbuurt Zuid 2021-2022
- Elzenhof West 2021
- Staatliedenbuurt (in aansluiting op de nieuwbouw)

- Jacob Catsstraat–zuid
- Parallelweg (in aansluiting op reconstructie)

Vanuit de CUP-gelden is in 2021 een extra bedrag beschikbaar voor het ‘vergroenen’ van een aantal doorgaande wegen.

Speelvoorzieningen

Op 10 mei 2016 heeft de gemeenteraad het besluit genomen in vijf jaar tijd de speelplekken in Sliedrecht op te knappen en om te vormen tot uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken. Elke buurt krijgt meerdere speelplekken met uitdagende speeltoestellen, passend bij deze tijd. Naast spelen en sporten komt de focus te liggen op ontmoeting tussen jong en oud in de buurt. Er is ruim een miljoen euro geïnvesteerd in de looptijd van het project. In 2020 is het project afgerond, met uitzondering van de speelplaatsen in de Staatsliedenbuurt. Deze komen in 2021 aan de beurt.

Daarmee zijn alle buurten voor de komende tien tot vijftien jaar weer voorzien van uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken. In 2021 voeren we het reguliere onderhoud uit aan de overige speelplaatsen.

Verder geven we in 2021 uitvoering aan de motie ‘Wikipip’, die de raad op 29 september 2020 heeft aangenomen. In overleg met inwoners breiden we het aantal speeltoestellen voor jonge kinderen uit. De financiering vindt plaats via het Dorpsfonds.

4.3.3 Riolering

De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Waterwet. Voor de uitvoering van deze wettelijke verplichting heeft de gemeente autonome beleidsruimte. Naast de Waterwet moet voldaan worden aan de richtlijnen van de waterkwaliteits-

beheerders (Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat). Goede aanleg en beheer van de riolering is van groot belang voor de gezondheid van onze inwoners en een van de hoofdtaken van de gemeente.

Eind 2018 heeft de gemeenteraad het gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023 vastgesteld. Hierin staat hoe de gemeente Sliedrecht invulling geeft aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. In het GRP is de koers van de afgelopen jaren gecontinueerd, waarbij ook de rioolheffing – behalve indexatie – de komende jaren niet wordt verhoogd. Het realiseren van waterberging, samen met het waterschap Rivierenland, is nodig vanuit afspraken uit het verleden. Komende jaren moet Sliedrecht in beeld brengen wat de kwetsbaarheden zijn door het veranderende klimaat. Op basis van de uitkomsten volgt een strategie hoe we in Sliedrecht omgaan met het veranderende klimaat.

Eind 2020 zijn de eerste resultaten beschikbaar van het inspecteren van de meest kwetsbare riolering. De uitkomsten van de inspecties kunnen aanleiding zijn om de komende jaren andere prioriteiten aan te brengen in de strategie voor het vervangen van de riolering.

De komende jaren bereiden we de volgende projecten voor en voeren we uit:

- rioolvervangning Vogelbuurt en Professorenbuurt – komende jaren
- rioolvervangning Rivierenbuurt – 2021 en 2022

4.3.4 Waterbeheer

Voortvloeiend uit het Stedelijk Waterplan (SWP) zijn de afgelopen jaren maatregelen getroffen om de waterkwaliteit te verbeteren. Dit plan is, na een evaluatie met het Water-

schap in 2011, voor onbepaalde tijd verlengd. Het Waterschap stelt middelen beschikbaar voor verbeteringen aan de waterhuishouding. Particulieren kunnen sinds 2018 ook gebruik maken van een subsidieregeling voor klimaatmaatregelen, waarmee ze hemelwater vasthouden op eigen terrein.

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan naar Waterschap Rivierenland (WSRL). Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van WSRL ook een A-status gekregen. De gemeente voert in opdracht van het waterschap het onderhoud uit. Waterschap en gemeente delen de kosten van het kroosruimen in het oppervlaktewater. Voor het baggeren van watergangen in eigendom van de gemeente Sliedrecht, wordt een plan opgesteld. Begin 2021 is duidelijk welke watergangen op welke termijn gebaggerd worden en wat de financiële consequenties zijn.

4.3.5 Wegen

Eind 2014 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025 vastgesteld. Hiervan zijn

de belangrijkste uitgangspunten:

- het voorkomen van kapitaalsvernietiging;
- het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen;
- het voorkomen van schadebeelden waarbij er risico op schadeclaims is.

In 2019 is het contract voor klein onderhoud elementenverharding verlengd met 2 jaar. Voor asfalt is een nieuw onderhoudscontract afgesloten. Hiermee is het reguliere onderhoud van wegen geregeld.

In het Integrale meerjaren operationele programma (IMJOP) staan voor 2021 de volgende activiteiten voor groot onderhoud wegen:

- voorbereiding en uitvoering P.C. Hoofdlaan, in aansluiting op de ontwikkeling op de Rivierdijk-west (locatie Lanser);
- uitvoering en afronding van Molendijk-west/Baanhoek-oost, in het verlengde van Molendijk-oost/Kerkbuurt-west volgens de Dijkvisie;
- uitvoering Parallelweg langs Nijverwaard: groot asfaltonderhoud in combinatie met

- verkeersmaatregelen;
- gefaseerde uitvoering Vogelbuurt: grootschalige aanpak in combinatie met groen, riolering, herinrichting en warmtenet;
- gefaseerde uitvoering Professorenbuurt: grootschalige aanpak in combinatie met groen, riolering, herinrichting en warmtenet;
- voorbereiding en uitvoering van Jacob Catsstraat-zuid en omgeving: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met groen en ontwikkeling Groen van Prinstererlocatie;
- uitvoering fietspad Stationsweg-noord: vernieuwen en verbeteren fiets- en voetpad in combinatie met vervanging brug naar het Stationsplein;
- uitvoering Rivierenbuurt-zuid: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden en groen;
- voorbereiding en uitvoering Elzenhof-west: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden en groen;
- voorbereiden Overlaat-Stormrand en omgeving: nieuwe aanleg met hergebruik bestaande materialen in combinatie met verkeerswensen en groen.

4.3.6 Bruggen

Op initiatief van de raad is een meerjaren-onderhoudsprogramma (mjop) opgesteld om alle bruggen in de gemeente Sliedrecht te herstellen en te behouden. In 2020/2021 worden de bruggen weer geïnspecteerd en actualiseren we het onderhoudsprogramma.

4.3.7 Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is ondergebracht bij het team Openbare Verlichting Dordrecht. In 2014 zijn

de uitgangspunten voor openbare verlichting vastgesteld. De toepassing van energiezuinige ledverlichting is daarin een van de speerpunten. De vervangingsplannen van de openbare verlichting stemmen we integraal af op projecten in de openbare ruimte. In 2021 vindt in het bijzonder de afronding plaats van de nieuwe lichtmasten op de Rivierdijk, Molendijk en Baanhoek volgens de Dijkvisie.

4.3.8 Gebouwen

De nota 'Onderhoud alleen als het nodig is', die de raad heeft vastgesteld in 2006, geeft een onderbouwing van de onderhoudsbudgetten voor gebouwen in de begroting van Sliedrecht. Het Integraal Accommodatieplan (IAP) van 2017 geeft aan dat voor de in eigendom blijvende panden de (financiële) consequenties van een aanpassing naar onderhoudsniveau 3 inzichtelijk moeten worden gemaakt. De meerjarenonderhoudsplannen (mjop's) zijn in dit kader inmiddels opgesteld en (financieel) bijgesteld naar onderhoudsniveau 3. De (financiële) consequenties van de aanpassing naar onderhoudsniveau 3 zullen ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

4.3.9 Binnenhaven

Hieronder valt het op diepte houden van de gemeentehaven en het daarvoor periodiek peilen, het onderhouden van de steigers en de walstroomvoorziening. Eens per tien jaar moeten we rekening houden met een hoge piek aan kosten voor baggerwerkzaamheden. In het najaar van 2020 zijn peilingen uitgevoerd om te bepalen hoeveel bagger in de haven ligt. In 2020 is vanuit de voorziening onderhoud binnenhaven budget beschikbaar om de baggerwerkzaamheden uit te voeren. De eventueel naar aanleiding van de peilingen uit te voeren baggerwerkzaamheden zijn

gepland in 2021.

4.3.10 Aanlegsteiger waterbus

Het vervoer door de Waterbus is geregeld in het contract tussen de provincie en Aquabus BV. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage aan Bureau Drechtsteden. Het (groot) onderhoud van de aanmeerplaats (ponton) verloopt volgens een over-

eenkomst met het Havenbedrijf Dordrecht. De onderhoudsmaatregelen zijn verwerkt in de voorziening onderhoud ponton Waterbus.

4.3.11 Reserveringen voor onderhoud

Het is van belang om voldoende te reserveren voor toekomstig onderhoud. In 2021 vinden de volgende stortingen plaats in de diverse onderhoudsvoorzieningen:

Omschrijving	Categorie BBV	Programma	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Zalencentrum De Lockhorst	Gebouwen	1	21.804	21.804	21.804
Diverse multifunctionele accommodaties	Gebouwen	1	17.055	17.055	17.055
Binnensportaccommodaties	Gebouwen	1	30.660	30.660	30.660
Zwemaccommodatie De Lockhorst	Gebouwen	1	29.909	29.909	29.909
Recreatie voorzieningen	Groen	1	4.384	4.384	4.384
Subtotaal programma 1			103.812	103.812	103.812
Begraafplaats (gebouw)	Gebouwen	3	882	882	882
Kinderboerderij (gebouw)	Gebouwen	3	3.753	3.753	3.753
Watergangen en sloten	Water	3	8.972	8.972	8.972
Onderhoud riolering	Riolering	3	1.518.364	1.422.000	1.422.000
Onderhoud wegen	Wegen	3	242.915	242.915	242.915
Bruggen	Wegen	3	62.862	62.862	62.862
Openbare verlichting	Wegen	3	7.336	7.336	7.336
Binnenhaven	Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus	Water	3	4.290	4.290	4.290
Toren NH-kerk met uurwerk	Gebouwen	3	1.837	1.837	1.837
Klok en carillon raadhuis	Gebouwen	3	1.462	1.462	1.462
Standplaatsen woonwagens	Gebouwen	3	5.260	5.260	5.260
Woonwagens	Gebouwen	3	1.328	1.328	1.328
Subtotaal programma 3			1.865.063	1.768.699	1.768.699

Omschrijving	Categorie BBV	Programma	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Raadhuis	Gebouwen	4	10.331	10.331	10.331
Vlaggen	Overig	4	265	265	265
Brandweerkazerne (incl. dienstwoningen)	Gebouwen	4	5.002	5.002	5.002
Gemeentekantoor	Gebouwen	4	27.438	27.438	27.438
Gemeentewerf	Gebouwen	4	5.947	5.947	5.947
Subtotaal programma 4			48.983	48.983	48.983
Totaal generaal			2.017.858	1.921.494	1.921.494

4.4 Paragraaf financiering

4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromen-beleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aange-trokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. We benadrukken dat de financieringsfunctie van de gemeente Sliedrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat we een prudent beleid voeren binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

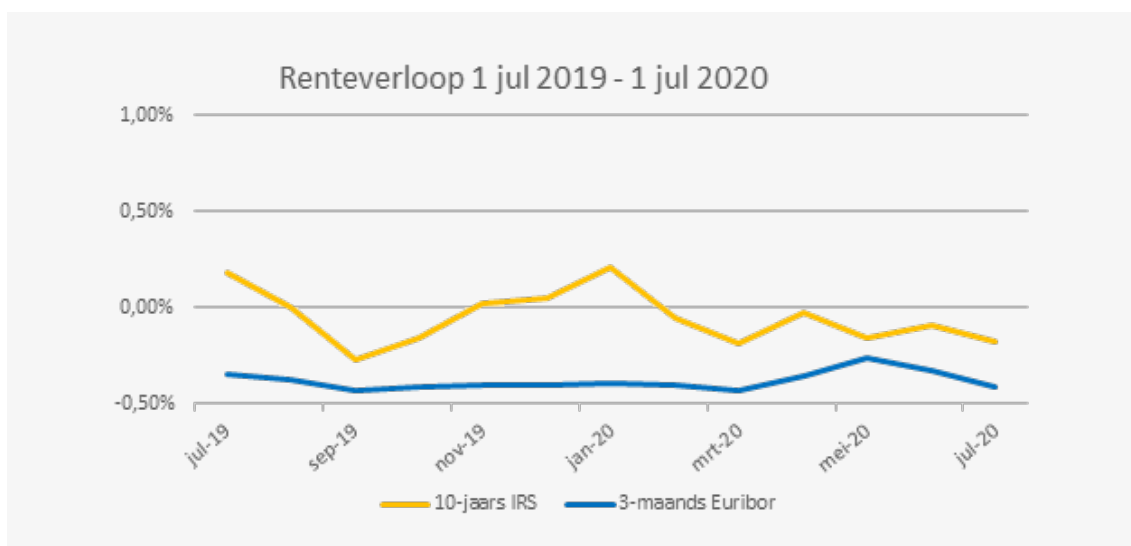
Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkten be-weegt zich nog steeds op een laag niveau. In mei 2020 heeft de Europese Centrale Bank

(ECB) besloten het opkoopprogramma van obligaties verder uit te breiden om de econo-mie van de eurozone extra steun te bieden. Dit betekent vooralsnog een voortzetting van de lage (negatieve) rentetarieven. De tarieven op de geldmarkt (kortlopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De kapitaalmarktrente beweegt zich wel wat meer, maar blijft laag. De rente voor 10-jarige staatsleningen bedraagt medio juli 2020 -0,15%. Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopsla-gen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoor-beeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2020 circa 0,30% (30 basispunten).

Vanuit Treasury SCD vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en waar nodig wordt in samenspraak met de gemeente ge-handeld. Door de onvoorziene economische omstandigheden verstrekken de grootbanken vanaf het voorjaar 2020 geen rentevisie voor een jaar.

Het afgelopen jaar laat de renteontwikkeling het volgende beeld zien:

4.4.2 Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zijn begin 2021 naar verwachting als volgt gefinancierd:

Uit het overzicht blijkt een financieringsoverschot. Dit overschot is ontstaan door de verkoop van de Eneco-aandelen in 2020. Het overschot wordt verplicht afgestort in 's Rijks Schatkist.

Omschrijving	Bedragen per 1 januari 2021 (x 1 miljoen)
Totale boekwaarde investeringen	€ 79,6
Vaste financieringsmiddelen	
Reserves	€ 52,6
Vorzieningen	€ 11,7
Langlopende leningen	€ 28,8
	€ 93,1
Financieringsoverschot	€ 13,5-

Rente(schema)

Voor de interne rente sluiten wij aan op de voorschriften uit de BBV-notitie rente. Daarbij rekenen wij geen rente over het eigen vermogen (anders dan de reserves voor dekking kapitaallasten) en de voorzieningen. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 0,01%.

Een en ander wordt duidelijk in de tabel op de volgende pagina. Ten opzichte van voorgaande begrotingen is de begrote rente aanzienlijk gedaald. Dit is het gevolg van de in 2020 uitgevoerde herfinanciering van de dure leningen.

Nr	Omschrijving	Bedrag (x 1.000)
a	Externe rentelasten over korte en lange financiering	€ 16
b	Externe rentebaten	€ 0
c	Saldo rentelasten en rentebaten (a-b)	€ 16
d	Rente aan grondexploitatie door te rekenen	€ 0
e	Rente van projectfinanciering	€ 0
f	De rentebaait van doorverstrekte leningen	€ 0
g	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (d+e+f)	€ 16
h	Rente over eigen vermogen	€ 10
i	Rente over voorzieningen	€ 0
j	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente (g+h+i)	€ -5
k	De aan taakvelden toe te rekenen rente (omslagrente)	€ 7
Verwacht renteresultaat op taakveld treasury (k-j)		€ 13

4.4.3 Leningenportefeuilles

Opgenomen leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de portefeuille aan opgenomen langlopende leningen in 2021.

Deze begroting houdt rekening met de herfinanciering van onze lening portefeuille uit Eneco-gelden, die is voorzien in het vierde kwartaal van 2020. Door deze herfinanciering kan de gemeente Sliedrecht haar rentelasten aanzienlijk verlagen ter compensatie van het gedeerde dividend Eneco.

Verwachte verloop leningenportefeuille (x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Restantschuld per 1 januari 2021	€ 28.760	-0,05%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 2.538-	0,00%
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Restantschuld per 31 december 2021	€ 26.222	-0,05%

De langetermijnverwachting voor het verloop en daarmee de hoogte van de langlopende leningen is als volgt:

Omschrijving (bedragen x 1000 euro)	2021	2022	2023	2024
Restantschuld 1 januari	28.760	26.222	23.684	31.146
Nieuwe leningen	-	-	10.000	
Reguliere aflossingen	2.538	2.538	2.538	3.038
Restantschuld per 31 december 2021	26.222	23.684	31.146	28.108

4.4.4 Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risico-aspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasury-functie betreffen rente- en kredietrisico's. Renterisico's moeten vanuit de Wet fido beoordeeld worden op de korte en op de langlopende schuld.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximum bedrag waarmee de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor het jaar 2021 bedraagt de kasgeldlimiet € 6,3 miljoen.

Omschrijving	Waarde
Begrotingstotaal 2021	€ 73.843
Relevant percentage	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 6.277

De gemeente Sliedrecht verwacht in 2021 binnen de kasgeldlimiet te opereren. Bij beoordeling van een eventuele financieringsbe-

hoefte zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Voor de rente van de korte financiering is voor 2021 uitgegaan van een rente van 0% en voor de jaren 2022 en verder van 0,5%.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. De norm heeft als doel om het toekomstig renterisico op de lange financiering te beperken door spreiding in de aflossingen en renteherzieningen af te dwingen. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en bedraagt voor Sliedrecht in 2021 € 14,8 miljoen.

Conform het voorschrift van de geactualiseerde Wet fido wordt het renterisico in de volgende tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar. Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Sliedrecht in 2021 naar verwachting binnen de renterisiconorm blijft.

Renterisico's	2021	2022	2023	2024
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 2.538	€ 2.538	€ 2.538	€ 1.538
Renterisico	€ 2.538	€ 2.538	€ 2.538	€ 1.538

Berekening renterisiconorm	2021	2022	2023	2024
Begrotingstotaal 2021-2024	€ 73.843	€ 76.074	€ 73.940	€ 74.730
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 14.769	€ 15.215	€ 14.788	€ 14.946

Toetsing renterisico aan norm:	
Renterisico 2021	€ 2.538
Renterisiconorm	€ 14.769
Ruimte boven de norm	€ 12.231

4.4.5 Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kun je lopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Verstrekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie verwachten we voor 2021 het volgende verloop:

Specificatie verstrekte geldleningen naar risicocategorie (x € 1.000)

Leningen aan	Verwachte stand per 1-1-2021	Verwachte stand per 31-12-2021	% verdeling per eind 2021
Openbare lichamen	€ 2.049	€ 2.049	99,0%
Woningbouwcorporaties	€ -	€ -	0,0%
Deelnemingen	€ -	€ -	0,0%
Overige verbonden partijen	€ -	€ -	0,0%
Overige langlopende leningen	€ 25	€ 21	1,0%
Totaal	€ 2.074	€ 2.070	100,0%

Het bedrag bij Openbare lichamen betreft de deelneming in, dan wel leningen verstrekt uit hoofde van, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Verleende garanties

De borgstellingen specificeren we als volgt naar risicogroep:

Specificatie borgstellingen naar risicocategorie (x € 1.000)

Risicoprofiel	Verwachte stand per 1-1-2021	Verwachte stand per 31-12-2021	% verdeling per eind 2021
Middel/ hoger	€ 24.572	€ 24.083	20,2%
Laag	€ 96.843	€ 95.355	79,8%
Totaal	€ 121.415	€ 119.438	100,0%

4.4.6 Kas- en saldobeleer

Het Servicecentrum Drechtsteden verzorgt de inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) en de saldoregulatie. Gemeente Sliedrecht heeft bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

Een hulpmiddel bij de saldoregulatie en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitsplanning, die het SCD in nauw overleg met de gemeente heeft opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

4.4.7 Schatkistbankieren

Bij het gemeentelijk saldobeleer nemen we de nieuwe voorschriften rond schatkistbankieren in acht. Onder deze regeling moeten gemeenten tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën stallen. Het drempelbedrag voor de gemeente Sliedrecht voor 2021 is:

Berekening drempelbedrag SKB 2021

(x € 1.000)

Begrotingstotaal	73.843
Relevant percentage	0,75%

Drempelbedrag (afgerond) 554

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt, moeten we het meerdere afstorten in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Ondanks een oproep van de VNG-IPO-UUVW tot vereenvoudiging, houdt het kabinet nog steeds vast aan het verplichte schatkistbankieren voor decentrale overheden. Wellicht dat in de nabije toekomst een verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag mogelijk wordt, maar dit is tijdens het opstellen van deze paragraaf nog niet bekend.

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

4.5.1 Inleiding

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen de organisatie, die gericht zijn op een zo goed mogelijke dienstverlening aan de inwoners, instellingen en bedrijven en het garanderen van een zorgvuldige besluitvorming. We beschrijven in deze paragraaf relevante cijfers en voorgenomen activiteiten voor 2021 op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering. Deze activiteiten staan in het licht van verschillende trends en ontwikkelingen in maatschappelijke zin; nieuwe technologieën en financiële opgaven.

Organisatieontwikkeling

In de Kadernota 2021 is een forse inhoudelijke ambitie neergelegd waar we mee aan de slag moeten. Om tot een succesvolle uitvoering te komen, is het noodzakelijk de organisatie hiervoor in de juiste positie te brengen. Aan de ene kant om het bouwwerk te verstevigen zodat we een sterke basis hebben. Aan de andere kant door te investeren in de doorontwikkeling van de organisatie. Beide zijn noodzakelijk om een toekomstbestendige organisatie te borgen. We zetten daarom in op vier speerpunten. Dit doen we op een organische manier, vanuit de organisatie en met de daar aanwezige specialisten. We geven hier onder andere vorm aan via ontwikkeltafels. Deze ontwikkeltafels werken aan de hand van de speerpunten uit wat nodig is. Het is een doorlopend en dynamisch traject waarmee we investeren in focus en aandacht op de doorontwikkeling van de organisatie.

4.5.2 Besturing en beheersing

De reguliere Planning & Control cyclus is het belangrijkste instrument voor besturing en beheersing van vastgestelde doelen en resul-

taten. In 2021 ontvangt u van ons sturings- en rapportagedocumenten, zoals afgesproken in de financiële verordening. Recent is er een andere kadernota opgesteld dan wij gewend waren. Wij hebben een kadernota opgesteld waarin de raad wordt uitgenodigd om de strategische kaders voor de verdere groei en ontwikkeling van Sliedrecht aan te reiken. Deze doorontwikkeling is voortgezet in deze begroting.

De volgende besturings- en rapportagedocumenten verzorgen wij in 2021:

- Kadernota 2022
- Begroting 2022
- Jaarrekening 2020
- Tussentijdse rapportages 2021
- Presentatie voortgang projecten (twee maal per jaar)

4.5.3 Personeel en Organisatie

Hieronder geven wij in een overzicht de omvang van onze organisatie weer.

Aantal fte*	2020	2021
Reguliere formatie	114,54	114,54
College van B&W	4,70	4,00
Griffie	2,16	2,16
Totaal	121,40	120,7

De formatie die beschikbaar is voor het College van B&W is 4,7. De bezetting was bij de start van 2020 echter nog 4,7 fte maar is op dit moment 4 fte.

* reguliere formatie: Bovenstaande geeft de formatie weer vanuit de primaire begroting. Op basis van de vaststelling van de eerste begrotingswijzigingen 2021 zullen wijzigingen op deze formatie in de tussenrapportages

worden opgenomen.

* college van B&W: De formatie van het college van B&W wordt verlaagd naar 4,0 in 2021. Het financiële effect hier van wordt in combinatie met actualisatie voorziening wethouderspersoenen verwerkt in de tussenrapportage

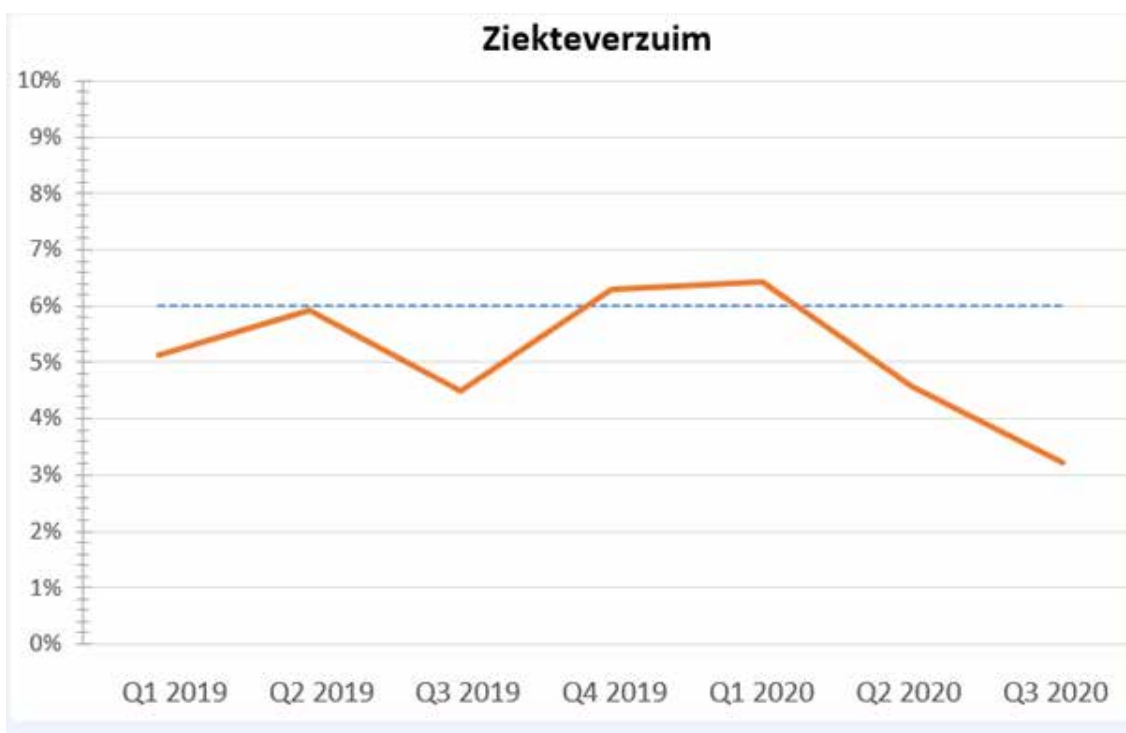
Ziekteverzuim

In 2020 is er een forse afname zichtbaar van het ziekteverzuim. Die afname is veroorzaakt (dat lijkt aannemelijk) doordat alle medewerkers vanuit huis hun werk verrichten. Dat zorgt voor meer flexibiliteit in het indelen van de werkdagen. Sinds 11 maart dit jaar werken alle medewerkers van de gemeente Sliedrecht thuis, tenzij er een gefundeerde reden is om toch in Sliedrecht te zijn. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid hoe dit zich gaat ontwikkelen. Tot tenminste 1 november 2020 adviseert het kabinet thuis te werken. De datum waarop we als medewerkers weer naar

het gemeentekantoor kunnen komen, is nog onduidelijk. Wat wel helder is: de manier van samenwerken met elkaar nam een enorme vlucht, iets wat ook in het post-corona-tijdperk zeker zal blijven. Dat heeft gevolgen voor de huisvesting van medewerkers. De gevolgen hiervoor zijn op dit moment nog niet duidelijk.

Personeel

De verwachting is dat de arbeidsmarktkrapte ook in 2021 in een aantal sectoren zal aanhouden. In 2020 hebben wij geconstateerd dat er door vertrek van medewerkers door hetzij pensionering, nieuwe uitdagingen elders of het aflopen van het contract, een groot aantal vacatures zijn en zullen ontstaan. Wij maken op dit moment vanwege die krapte dan ook veel gebruik van inhuur. We willen als organisatie een beweging maken om -naast de sleutelposities- meer posities in te vullen met vaste formatie om de kwetsbaarheid te verminderen. Dat plaatst ons voor een uitdaging, maar het biedt Sliedrecht ook

kansen om medewerkers aan te nemen die passen bij de opgaven waar we voor staan. Potentiele medewerkers moeten weten dat Sliedrecht volop in ontwikkeling is en dat wij onderdeel zijn van een groot netwerk waar kansen liggen voor de toekomst. Tegelijkertijd behouden wij graag de medewerkers die aan boord zijn. Dit doen wij door te investeren in goed werkgeverschap. Hierdoor voorkomen wij de grote doorstroom die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Ook in 2021 zullen wij in onze medewerkers investeren. Denk daarbij aan opleidingen die passen bij de opgaven die zijn geschetst in de kadernota.

Dienstverlening

Onze huidige dienstverlening vraagt om een verbeterlag. In het eerste contact scoren wij goed zo blijkt uit een onderzoek. Dit contact heeft de inwoner of ondernemer veelal met Dienstverlening Drechtsteden. In de tweede lijn -denk aan inwoners en ondernemers die teruggebeld moeten worden- scoren wij slecht. Dit moet verbeterd worden. Ook in 2021 zullen wij hier actief op inzetten.

Digitalisering

Systemen moeten geen doel op zich zijn maar ondersteunend aan de taken en opgaven die wij te realiseren hebben als gemeente Sliedrecht. Regelmatig constateren we dat de huidige processen in de systemen niet altijd aansluiten bij dit uitgangspunt. Ook is de keuze voor bepaalde systemen soms gemaakt op basis van voorwaarden waaraan ze moeten voldoen –denk aan wetgeving m.b.t. archief of privacy- waardoor het gebruiksgemak en het hanteren van een logisch proces in het systeem ondergeschikt is geweest. Ook in 2020 zullen wij kijken of wij de bestaande systemen verder kunnen optimaliseren zodat het systeem niet als een last wordt ervaren maar daadwerkelijk een

bijdrage levert om onze taken en doelen te realiseren.

Data gedreven werken

Dataverwerking, -ontsluiting en analyse speelt een steeds belangrijkere rol om maatschappelijke opgaven op te lossen. Beschikbare informatie en technologische mogelijkheden bieden ons kansen om veel gericht en proactiever te werken en kennis en ervaringen van klanten en inwoners intensief te benutten. Goed gebruik van informatie-technologie biedt ons het gereedschap om zelfstandiger, sneller en betere beslissingen te nemen.

Kosten bedrijfsvoering

In de begroting zijn de volgende kosten opgenomen voor bedrijfsvoering.

Kosten bedrijfsvoering	2021
Raad	€ 406.199
Griffie	€ 223.633
Rekenkamer	€ 21.225
Accountant	€ 46.700
Loonkosten organisatie	€ 9.004.139
Kosten inhuur derden, excl. projecten	€ 361.171
Huisvestingskosten	€ 496.321
Automatiseringskosten	Inbegrepen in bijdrage aan SCD

4.6 Paragraaf verbonden partijen

4.6.1 Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente blijft verantwoordelijk, maar voert de taken zelf niet meer uit.

Deelname is gekoppeld aan specifieke doelstellingen. De gemeente neemt deel in verbonden partijen om bepaalde taken efficiënter of met meer kwaliteit te kunnen uitvoeren

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft (art. 1 BBV = Besluit Begroting en Verantwoording). Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen deelnemingen door de gemeente in publiekrechtelijke samenwerkingsorganisaties (gemeenschappelijke regelingen), privaatrechtelijke samenwerkingsorganisaties (NV 's, BV 's, stichtingen, verenigingen etc.) en publiek-private samenwerkingsorganisaties (PPS-constructies).

Het college bestuurt en beheert de Verbonden Partijen conform de kaders die de raad in 2017 in de Nota Verbonden Partijen heeft vastgelegd. De gemeente Sliedrecht heeft in de Nota Verbonden Partijen vastgesteld dat de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting fungeert als vigerend register van de regelingen waaraan een gemeente deelneemt.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en de mogelijk hieruit voortvloeiende risico's, besteden wij in de begroting en jaarrekening expliciet aandacht aan de verbonden partijen.

In deze paragraaf verbonden partijen is, rekening houdend met de wettelijk verplichte informatie die het moet bevatten, het volgende opgenomen.

- Naam en Vestigingsplaats
- Deelnemers
- Type organisatie
- Doelstelling (openbaar belang)
- Financieel belang van de gemeente:
 - o bij GR Gevudo en de privaatrechtelijke samenwerkingen;
 - o de financiële bijdrage aan de overige GR-en is separaat in een tabel opgenomen;
 - o een overzicht van de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partijen in het begrotingsjaar is separaat in een tabel opgenomen;
 - o een overzicht van de financiële positie (inclusief eigen en vreemd vermogen aan het begin en einde van het begrotingsjaar) van de verbonden partijen is separaat in een tabel opgenomen.
- Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente
- Bestuurlijk vertegenwoordiger
- Relatie met programmabegroting
- Ontwikkelingen
- Uittredingsregeling

De inhoudelijke bijdrage vanuit de GR-en aan de beleidsdoelen van de gemeente is in de programmakaarten opgenomen.

De risico's zijn in paragraaf 3.2 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' opgenomen. Voor de visie op en de beleidsvoorstellen omtrent de verbonden partijen wordt verwezen naar de Nota Verbonden Partijen die in januari 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld.

4.6.2 Overzicht verbonden partijen

Overzicht van de verbonden partijen waarvan de gemeente Sliedrecht een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Er zijn geen overige verbonden partijen waarin Sliedrecht deelneemt.

Dit overzicht is onderverdeeld in:

- a. Gemeenschappelijke regelingen;
- b. Vennootschappen en coöperaties;
- c. Stichtingen en verenigingen.

A. Gemeenschappelijke Regeling (GR)	
1. GR Drechtsteden	
Naam	GR Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang)	<p>Draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.</p> <p>Om deze doelstelling te realiseren en met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, behartigt Drechtsteden de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme)* - Sociaal (sociale zekerheid en –ontwikkeling, onderwijs en kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt, sport en cultuur) - Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid - Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering - Sociaal- geografisch onderzoek <p>Daarnaast heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft; b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft. <p>(14de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Drechtstedenbestuur (collegelid), Drechtstraad (raadsleden fracties) en diverse portefeuillehouders overleggen (portefeuillehouders). Stemrecht in Drechtstraad (=algemeen bestuur) op grond van inwoneraantal: 9,12%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek (Drechtstedenbestuur)
Relatie met programmabegroting	De Drechtsteden draagt vanuit haar verschillende onderdelen bij aan de speerpunten van beleid en reguliere taken binnen de programma's 1. Sociaal; 2. Economie, onderwijs en arbeidsmarkt; 3. Ruimte; en het ondersteunde programma Financiën en belastingen.

* In april 2019 is door de deelnemende gemeenten besloten het fysieke domein uit de GRD te halen en meervoudig lokaal te beleggen. Hoewel in de praktijk volgens dit besluit wordt gehandeld dient deze wijziging formeel gezien nog doorgevoerd te worden in de GR tekst.

Ontwikkelingen De focus binnen de GRD ligt momenteel op het sociaal domein. Aan de ene kant om grip te krijgen op de oplopende kosten, aan de andere kant om de inhoudelijke werkwijze door te ontwikkelen waarbij er meer ruimte is voor lokaal beleid en maatwerk. Momenteel loopt een traject waarbij vanuit deze inhoud wordt gekeken of de huidige governance structuur gewijzigd moet worden. De uitkomst hiervan vraagt naar verwachting in 2021 besluitvorming door de lokale raden t.a.v. de GR tekst. Daarna volgt de start van de implementatie.

De impact van de coronacrisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en wat waarschijnlijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021.

Uittredingsregeling In artikel 54 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan de Drechtraad te zenden. De Drechtraad bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen.

Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij de Drechtraad anders bepaalt.

2. GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk

Naam	GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasserdam
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1).
Doelstelling (openbaar belang)	Drechtwerk is opgericht om voor de deelnemende gemeenten uitvoering te geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De algemene doelstelling van deze wet is om aan zoveel mogelijk voor de Wsw geïndiceerde inwoners van de aangesloten gemeenten een dienstbetrekking aan te bieden voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid). Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 9,12%
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	Uitvoering van de participatiewet, waarbinnen de zoveel mogelijk Wsw-geïndiceerde inwoners aan passende arbeid geholpen worden. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan programma 1: Sociaal.
Ontwikkelingen	<p>Drechtwerk wil het oplopende tekort de komende periode terugdringen door meer in te zetten op detachering en de samenwerking met de sociale dienst. Hierbij positioneert Drechtwerk zich steeds meer als een sociaal leerwerkbedrijf. Deze ontwikkeling wordt in 2021 doorgezet. Onder meer via het project Prspct.</p> <p>Via Cedris, het VNG en de afzonderlijke gemeenten wordt nog altijd stevig ingezet op een landelijke lobby dat nieuwe afspraken gemaakt worden over een beter passende Rijksbijdrage om de tekorten te beperken.</p> <p>De impact van de coronacrisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en wat waarschijnlijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021.</p>
Uittredingsregeling	In artikel 36 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

3. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid	
Naam	GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1)
Doelstelling (openbaar belang)	<p>1. Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>2. De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • publieke gezondheid; • onderwijs; • jeugdzorg; • maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015; • ambulancezorg; • meldkamer ambulancevervoer; • geneeskundige hulpverlening. <p>(5de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid). Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 5%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	<p>De Dienst Gezondheid & Jeugd (onderdelen GGD en BLVS) voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG), de Leerplicht en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hierbij is aansluiting bij de volgende doelstellingen van de Dienst Gezondheid & Jeugd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het realiseren van gezondheidswinst en het verminderen van sociaal-economische verschillen; 2. Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder); 3. Het zorgen voor bescherming bij huiselijk geweld, het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting en het verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare groepen in de samenleving; 4. Op een vertrouwenwekkende en adequate manier optreden tijdens rampen en crisissen waarin de publieke gezondheid wordt bedreigd en het voorkomen van maatschappelijke onrust bij kleinschalige incidenten. <p>De Dienst Gezondheid & Jeugd heeft een taak bij de realisatie van de doelstellingen in programma 1. Sociaal, 2. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs en 3. Ruimte.</p> <p>De Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) is als zelfstandig onderdeel aan de gemeenschappelijke regeling toegevoegd in 2014. De SOJ voert voor de gemeenten een groot deel van de nieuwe jeugdhulp taken uit, zoals deze aan gemeenten zijn overgedragen met de nieuwe Jeugdwet per 1-1-2015. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan programma 1. Sociaal, 3. Ruimte en 4. Bestuur, organisatie en veiligheid.</p> <p>De activiteiten van de RAV (ambulancedienst) worden bekostigd via de zorgverzekeraar. Er is geen directe relatie op de programmabegroting.</p>

Ontwikkelingen

In het meerjarenperspectief jeugdhulp ZHZ 2018-2022 is een pad uitgestippeld met interventies die er toe moeten leiden dat de jeugdhulp in onze regio transformeert en in een aantal jaar binnen de financiële kaders van de Rijksbijdrage komt. In 2019 is via een 'omdenknotitie' een bezuinigingstaakstelling vastgesteld van in totaal 14,7 mln. Hiermee is men in 2020 aan de slag gegaan. In 2021 volgt verdere implementatie van de maatregelen.

De financiële solidariteit wordt in drie jaar afgebouwd. Na de afbouwperiode van drie jaar betaalt elke gemeente de werkelijke kosten gemaakt voor haar gemeente.

In 2020 is het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 van de DG&J vastgesteld. De hoofdpogaven waar in 2021 aan wordt gewerkt zijn:

- Gezond en veilig opgroeien.
- Iedereen doet mee
- Vitaal ouder worden
- Gezonde leefomgeving, gezonde mensen.

De impact van de corona-crisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en dat waarschijnlijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021.

Uittredingsregeling

In artikel 47 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naam	GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang)	Het openbaar lichaam heeft tot doel: a. de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing, de geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding; b. een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners dan wel organisaties en andere openbare lichamen. (wijziging 2015).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	De burgemeester zit in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Stemrecht in algemeen bestuur met 10 gemeenten met elk 1 stem: 10%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Burgemeester van der Borg
Relatie met programmabegroting	De Veiligheidsregio levert en bijdrage aan programma 4. Bestuur, organisatie en veiligheid.

- Ontwikkelingen**
- De GR VRZHZ werkt momenteel aan haar nieuwe beleidsplan 2021-2024. In 2021 start de uitvoering hiervan. Een aantal relevante ontwikkelingen zijn verder:
- De transitie naar een informatie-gestuurde organisatie;
 - Het programma 'De veranderende omgeving', met als onderdeel daarin onder meer de komst van de Omgevingswet;
 - De inzet op en aanhaking bij de prioritaire risico's zoals hoog water/ overstromingen en de grootschalige infrastructurele onderhoudsopgave in de regio;
 - Het monitoren van en inspelen op de drie landelijke rechtspositionele dossiers: de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (hierna: Wnra), de deeltijdrichtlijn en de toekomst van de beroepsbrandweer;
 - Doorontwikkeling van de verbinding met de gemeenten, onder meer door het verder vormgeven en inbedden van accountmanagement;

Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Leerdam en Zederik uitgetreden uit de GR. De uittredingssom is via een arbitrage tot stand gekomen. Er worden momenteel maatregelen uitgewerkt om te voorkomen dat de kosten voor de achterblijvende gemeenten stijgen vanwege de uittreding. In 2021 gaat de GR door met de implementatie ervan.

De impact van de coronacrisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en wat waarschijnlijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021.

- Uittredingsregeling**
- De veiligheidsregio is een verplichte gemeenschappelijke regeling. De minister stelt, bij AmvB, de indeling van Nederland in regio's vast. Wanneer door een wijziging van de AmvB uittreding mogelijk zou worden en een gemeente daartoe zou overgaan, regelt artikel 43 dat het Algemeen bestuur de voorwaarden voor uittreding bepaalt.

5. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Naam	GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang) (excl de artikelen 3.; 5. en 6.)	<p>1. De Omgevingsdienst kan adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving en programma's en projecten uitvoeren op het gebied van milieu en de leefomgeving;</p> <p>2. De Omgevingsdienst voert voor de colleges van de gemeenten in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit, met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid:</p> <p>a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten;</p> <p>b. de milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving dan genoemd onder a, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst;</p> <p>c. de Algemene wet bestuursrecht en andere relevante regelgeving betreffende de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures;</p> <p>d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden met alle handhavingpartners.</p> <p>4. Met betrekking tot de reikwijdte, uitvoering en nadere invulling van de in de vorige leden genoemde taken worden door of namens het dagelijks bestuur schriftelijk werkafspraken gemaakt met het college.</p> <p>(4de wijziging)</p>

Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Stemrecht in algemeen bestuur van 10 gemeenten en provincie Zuid-Holland op basis van omzet: 3%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Goverde
Relatie met programmabegroting	De Omgevingsdienst levert een bijdrage aan programma 3. Ruimte.
Ontwikkelingen	<p>Voor 2021 verwacht de GR, naast het invulling geven aan de dagelijkse operationele taken, onder meer de volgende ontwikkelingen te ontplooiën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een programmatische voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. • De voorbereiding op de komst van de Wet kwaliteitsborging voor gebouwen die naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt (2022). Het wetsvoorstel in zijn huidige vorm heeft grote gevolgen voor het werk van bouwplantoetsers. OZHZ werkt aan maatregelen om de organisatie hier op aan te passen. • Ondersteunen in oppakken taken waar gemeenten in 2021 mee te maken krijgen: <ul style="list-style-type: none"> o Saneren asbestdaken o Bijhouden Register externe veiligheid o Wettelijke opgave energiebesparing bedrijven o Bodemsaneringstaken die van provincie naar gemeenten gaan. <p>De impact van de corona-crisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en dat waarschijnlijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021</p>
Uittredingsregeling	In artikel 40 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan en met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het Algemeen Bestuur regelt, met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ van de stemmen, de financiële en andere randvoorwaarden voor uittreding vast. De schadeloosstelling bedraagt tenminste drie maal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding wordt genomen.

6. GR Gevudo/ N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC)

Naam	GR Gevudo (Dordrecht)/
Vestigingsplaats	N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC) (Alkmaar).
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang) (excl de artikelen 3.; 5. en 6.)	<p>Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC, in de ruimste zin des woords, en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC.</p> <p>Doel van deze verbonden partij is om vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.</p>
Financieel belang van de gemeente	GR Gevudo bezit 529 aandelen van de NV HVC. GR Gevudo heeft een aandelenbezit van 18,15% van het totaal. De gemeente Sliedrecht heeft een garantierisico-aandeel van 6,19% van het totaal van Gevudo.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek.
Relatie met programmabegroting	<p>Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.</p> <p>De operationele taken van GR Gevudo worden verzorgd door de gemeente Dordrecht.</p>

Ontwikkelingen	HVC heeft een rol in de energietransitie. De totale financiering van HVC moet echter verantwoord en toekomstbestendig zijn. Daarbij is van belang dat het Rijk een faciliterende en financierende rol moet pakken. Wat dit concreet betekent voor Gevudo is nog niet helder. Dit wordt momenteel onderzocht. De uitkomsten daarvan komen waarschijnlijk in 2021 beschikbaar. De impact van de corona-crisis is momenteel nog niet (volledig) in beeld. Dit is uiteraard een doorlopend proces waar we allemaal mee te maken hebben. Het is echter wel een belangrijk thema om rekening mee te houden en dat mogelijk gevolgen gaat hebben voor de begroting in 2021.
Uittredingsregeling	In artikel 35 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt, met tenminste twee-derde meerderheid, de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan één kalenderjaar nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

A. Vennootschappen en coöperaties

1. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemers	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	De Bank Nederlandse Gemeenten, opgericht in 1914, is een bank van en voor de overheid. De bank biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. De BNG heeft de hoogste rating voor kredietwaardigheid (triple A).
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 31.200 aandelen (0,0006%) in haar bezit.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	De BNG draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden

2. Oasen N.V.

Naam	Oasen N.V.
Vestigingsplaats	Gouda
Deelnemers	Ca. 30 gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Drinkwater verzorging inwoners Sliedrecht
Financieel belang van de gemeente	Aantal aandelen: 24 (3,2%).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	Oasen heeft als doel een duurzame en doelmatige drinkwatervoorziening binnen het verzorgingsgebied. Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden

2. Stedin N.V.

Naam	Stedin N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Circa 45 Nederlandse gemeenten zijn de aandeelhouders
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Netwerkgroep, waarborgen van de energievoorziening.
Financieel belang van de gemeente	Aandelenpercentage (0,57%= 28.000 aandelen).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder (historisch bezit)
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	<p>Eneco is in 2017 gesplitst in een energiebedrijf en een netwerkgroep (Stedin). Binnen een sterk in beweging zijnde energiemarkt heeft Stedin de opdracht om het transport van elektriciteit en gas te waarborgen.</p> <p>In 2020 is duidelijk geworden dat de financiële positie van Stedin onder druk staat. Onder meer vanwege de noodzakelijke investeringen in de energietransitie. Stedin en de aandeelhouderscommissie hebben het financiële meerjarenperspectief onderzocht en een aanpak voorgesteld. Een (vrijwillige) kapitaalinjectie door de aandeelhouders maakt hier onderdeel van uit. Eind 2020 dienen de aandeelhouders hierover individueel te besluiten. Implementatie van de aanpak volgt dan in 2021.</p> <p>Voor de kortere termijn heeft Stedin reeds een winstwaarschuwing afgegeven t.a.v. het resultaat over 2020. De verwachting is dat het dividend 50% tot 75% lager uitvalt dan de afgelopen jaren het geval was.</p>

4. ROM-D N.V.	
Naam	ROM-D N.V.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR).
Type organisatie	De ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband en bestaat uit drie onderdelen: ROM-D Holding: de gemeenten van de Drechtsteden bundelen hun aandelenbelang in ROM-D Beheer en ROM-D Capital. Vanuit de Holding wordt de regionale promotie en acquisitie aangestuurd. ROM-D Beheer: naast de gemeenten nemen in de ROM-D Beheer ook private partijen als het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. ROM-D Capital: Publiek kapitaal is ondergebracht in ROM-D Capital. Het kapitaal wordt gebruikt om de projecten die vanuit de ROM-D worden ontwikkeld van eigen vermogen te voorzien. Naast de gemeenten van de Drechtsteden neemt ook de Provincie Zuid-Holland deel aan ROM-D Capital. Overige publieke organen kunnen eveneens risicodragend kapitaal onderbrengen. Dankzij deze constructie kunnen winsten uit deelnemingen in winstgevende ontwikkelingen worden gebruikt om verliezen uit deelnemingen in herontwikkelingsprojecten te verevenen.
Doelstelling (openbaar belang)	Het versterken van de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.
Financieel belang van de gemeente	Kapitaaldeelname met stemrechten via volmacht aan het Drechtstedenbestuur. ROM-D Holding NV Gemeente Sliedrecht € 127.819 (% 2,8) Dordtse Kil III CV Commanditair Kapitaal Sliedrecht € 163.247 (%1,5)
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Drechtstedenbestuur heeft zitting in de Holding N.V., met gemeentelijke volmacht.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	Het ontwikkelen van Het Plaatje door ROM-D draagt bij aan programma 3. Ruimte. Generiert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Met de uittreding van BNG-GO in 2019 wordt gekeken naar de mogelijkheden om de juridische structuur van verschillende NV's en BV's van ROM-D te vereenvoudigen. Dit traject loopt door in 2021. Verder onderzoekt ROM-D de opties voor verder kapitaliseren zodat meerdere projecten tegelijkertijd opgepakt kunnen worden. Het gaat dan om complexe projecten met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde. Hiermee wil ROM-D een bijdrage leveren aan de uitvoering van de regionale Groeiagenda. Ook dit traject loopt verder in 2021.

11. MerwedeLingelijn B.V.	
Naam	MerwedeLingelijn B.V.
Vestigingsplaats	Gorinchem
Deelnemers	Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem, Molenlanden, Leerdam, Geldermalsen.
Type organisatie	Besloten Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Deze B.V. heeft tot doel om in samenwerking te komen tot een verbetering van de MerwedeLingelijn, onder meer door het realiseren van nieuwe stations c.a.
Financieel belang van de gemeente	Er is een aandelenpakket van 39% van het totaal (€ 250.000).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder, aandeelhouder tijdens de aandeelhoudersvergadering.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De MerwedeLingelijn levert een bijdrage aan de programma's 2. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.

4.6.3 Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen

De budgetten voor de begroting 2020 zijn gebaseerd op de ingediende

begrotingen 2020 van de desbetreffende GR-en, waarmee in de Kadernota reeds rekening is gehouden.

Bijdrage aan	Begroting 2020	Begroting 2021
Servicecentrum Drechtsteden (SCD)	N 2.978	N 2.972
Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD)	N 232	N 232
Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD)	N 84	N 84
Algemene bijdrage GR Drechtsteden	N 708	N 614
Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)	N 18.590	N 19.171
Subtotaal GR Drechtsteden	N 22.592	N 23.073
Dienst gezondheid & Jeugd ZHZ	N 1.450	N 1.447
Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland-Zuid	N 7.270	N 7.619
GR Drechtwerk	N 560	N 571
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	N 1.675	N 1.635
GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	N 502	N 502
Subtotaal GR Drechtsteden	N 11.459	N 11.774
Subtotaal GR Drechtsteden	N 34.051	N 34.847

4.6.4 Overzicht van de financiële positie van de verbonden partijen

De budgetten voor de begroting 2020 zijn gebaseerd op de ingediende

begrotingen 2020 van de desbetreffende GR-en, waarmee in de Kadernota reeds rekening is gehouden.

Gemeenschappelijke regelingen	Verwacht Resultaat 2021	Eigen vermogen 31-12-2020	Eigen vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 31-12-2021
Drechtsteden (GR, OCD, SCD, GBD, SDD)	0	0	0	54.000	53.000
Dienst gezondheid & Jeugd ZHZ + SO Jeugd ZHZ	0	2.432	1.705	31.283	31.190
GR Drechtwerk	0	101	103	28.271	27.230
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	0	4.020	3.341	65.205	71.922
GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	0	2.101	1.760	2.154	2.154
Totaal	0	8.654	6.909	180.913	185.496

Gemeenschappelijke regelingen	Eigen vermogen 31-12-2019	Vreemd vermogen 31-12-2019
Eneco Groep N.V.	2.937	3.031
Stedin Holding N.V.	2.949	4.340
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	4.154	145.535
Oasen N.V.	112.187	168.537
Regionale Ontwikkelingsmij Drechtsteden NV	44	617
Regionale Ontwikkelingsmij Drechtsteden CV	11.465	37.700
Totaal privaatrechtelijke rechtspersonen	133.736	359.760

4.7 Paragraaf grondbeleid

4.7.1 Inleiding

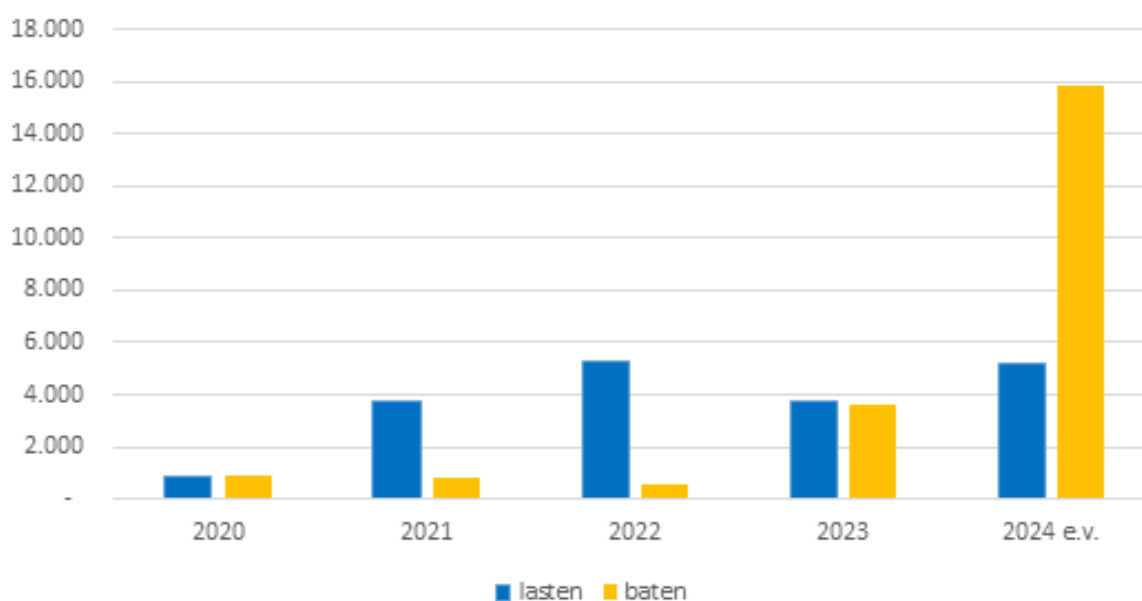
Het grondbeleid heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening en Milieu en Wonen. Het grondbeleid is opgenomen in de nota Grondbeleid Sliedrecht 2015. Hierin staat beschreven dat de gemeente een actieve rol aanneemt als procesregisseur bij gebiedsontwikkeling en een facilitair grondbeleid voert, tenzij grote maatschappelijke opgaven vragen om een actief grondbeleid. Het proces, de instrumenten, de grondportefeuille, de financiële uitgangspunten en organisatie die daarbij horen, worden in de nota omschreven. Op korte termijn wordt begonnen met het actualiseren van de nota grondbeleid en de nota kostenverhaal.

Jaarlijks worden met het opstellen van de jaarrekening de grondexploitaties geactualiseerd en wordt de marktwaarde van de materiële vaste activa (MVA) opnieuw be-

paald. Dit resulteert in een nieuwe prognose van het resultaat voor de grondexploitaties en eventueel een afwaardering bij de MVA (wanneer de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde). De raming van de jaarlijkse baten en lasten wordt vervolgens verwerkt in de begroting van het daaropvolgende jaar.

4.7.2. Bouwgronden in exploitatie

De onderstaande grafiek en tabel geeft per grondexploitatie het verloop van de lasten en baten aan in de jaren dat het plan 'onder handen' is. In de kolom 'Stand t/m 31-12-2019' staan de totale lasten en baten tot dat moment. Het jaarlijkse verschil tussen de lasten en baten wordt geactiveerd als 'onder handen werk' onder de vlottende activa op de balans. Wanneer het plan gerealiseerd is, kan het resultaat worden bepaald. Het verwachte resultaat staat in de tabel opgenomen, op basis van eindwaarde. Sinds de vernieuwing van de BBV-regelgeving rondom grondexploitaties zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen via de 'Percentage of completion'-methode (POC). Het resultaat

van grondexploitatie die een positieve eindwaarde laten zien, wordt gefaseerd genomen volgens de geldende regelgeving. Echter houden wij het voorzichtigheidsbeginsel in acht door de winst pas te nemen wanneer

deze gerealiseerd is. Het moment waarop dit bepaald wordt is de jaarrekening. Derhalve zijn de geprognosticeerde resultaten niet opgenomen in het saldo van de begroting.

Grondexploitatie	Realisatie t/m 31-12-2019	2020	2021	2022	2023	2024 en verder	Eindwaarde GREX
Burg. Winklerplein							
Uitgaven	N 1.362	N 174	N 771	N 1.242	N 856	N 348	N 4.752
Inkomsten	V 272	V 200	-	-	V 3.600	-	V 4.072
Balansmutatie	V 1.090	N 26	V 771	V 1.242	N 2.744	N 332	-
P.O.C.							-
Verwacht resultaat						N 680	N 680
Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten							
Uitgaven	N 1.660	N 437	N 2.697	N 3.755	N 2.669	N 4.802	N 16.021
Inkomsten	V 200	-	V 490	V 167	-	V 15.849	V 16.705
Balansmutatie	V 1.460	V 437	V 2.207	V 3.589	V 2.669	N 10.362	-
P.O.C.	-	-	-	-	-	N 684	N 684
Verwacht resultaat						V 684	V 684
Stationspark II							
Uitgaven	N 48	N 253	N 240	N 245	N 228	-	N 1.012
Inkomsten	V 17	V 706	V 360	V 367	-	-	V 1.449
Balansmutatie	V 31	N 453	N 11	V 107	V 326	-	V 0
P.O.C.	-	-	N 109	N 229	N 98	-	N 437
Verwacht resultaat						V 437	V 437

Burg. Winklerplein / Bouwblok C

Binnen de totale ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein is voor de ontwikkeling van bouwblok C een grondexploitatie geopend. In het tweede kwartaal van 2020 is deze grondexploitatie geactualiseerd. De looptijd van de totale exploitatie is t/m 2024. Momenteel wordt opnieuw naar de totale ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein gekeken, waarbij de verwachting is dat in het vierde kwartaal 2020 nieuwe afspraken met de ontwikkelaar zullen worden vastgelegd over de verdere realisatie van het Burgemeester Winklerplein.

Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten

In het tweede kwartaal van 2020 is de grondexploitatie Stationspark 3 geactualiseerd. Bij deze actualisatie is ook het krediet voor de realisatie van Sliedrecht Buiten in deze grondexploitatie opgenomen. De totaal geactualiseerde grondexploitatie is door de raad vastgesteld.

Het project heeft in 2019 iets vertraging opgelopen, dit heeft echter nog geen invloed op de totaalplanning en de verwachte afronding van de grondexploitatie Stationspark 3 eind 2028.

Stationspark II

Ook de grondexploitatie van het Stationspark II is in het 2e kwartaal en vastgesteld. De planning is erop gericht om (bij belangstelling) tot 2022 de resterende kavels uit te geven, waarop het plan met een positief resultaat kan worden afgesloten.

4.7.3 Materiële vaste activa

Als de boekwaarde van de materiële vaste activa hoger is dan de marktwaarde moet er een afwaardering plaatsvinden of een voorziening worden getroffen. Op de boekwaarde mogen geen kosten worden bijgeschreven.

Watertorenterrein

Voor het Watertorenterrein is een voorontwerpbestemmingsplan in procedure gebracht. In 2014 is de procedure stopgezet, omdat vragen rezen over afzetmogelijkheden van de voorziene woningen op de woningmarkt op dat moment. Om die reden is de projectontwikkelaar toen gevraagd de behoefte aan het gewenste type woningen en de daarbij behorende prijsklassen beter te onderbouwen. In afwachting daarvan zijn de werkzaamheden aan het voorontwerpbestemmingsplan gestopt. Op een verzoek van de ontwikkelaar om een ontwerpbestemmingsplan toch in procedure te nemen is afwijzend beschikt.

Inmiddels zijn de gesprekken tussen de projectontwikkelaar en de gemeente weer opgestart en wordt vervolg gegeven aan een eerder opgestelde intentieovereenkomst, waarbij de ontwikkelaar ook de kosten van de gemeente vergoedt. Daarnaast is gestart met vormgeven van een anterieure overeenkomst, waarover nu afstemming met de ontwikkelaar plaatsvindt. De Provincie Zuid-Holland heeft er mee ingestemd dat voor de ontwikkeling van dit plan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt toegepast.

Rivierdijk 737-769

De locatie 'de apotheek' maakt onderdeel uit van de Locatie Lanser aan de Rivierdijk-West. Als gevolg van de besluitvorming over dit project begin 2016 is de boekwaarde afgeschreven. Dit is in de bijbehorende kredietaanvraag bij de besluitvorming verwerkt.

De Driehoek

In 2010 is het bestemmingsplan vastgesteld voor de Driehoek. Dit regelde onder andere de huisvesting van de gemeentewerf, milieustraat en gronddepot en maakte de

vestiging van bedrijven mogelijk. Omdat de gemeentewerf uiteindelijk niet verplaatst is en de bestemmingen beperkend waren, is in 2015 gestart met een nieuwe bestemmingsplanprocedure. Dit is in de voorontwerpfase gestaakt. In het vierde kwartaal 2019 is besloten om voorlopig geen grondexploitatie te openen voor De Driehoek en te kijken naar alternatieve invullingen. Daarbij wordt voornamelijk gedacht aan een invulling die past bij de duurzaamheidsambities van de gemeente Sliedrecht. Dit wordt momenteel verder uitgewerkt.

Overige gronden

Onder de overige gronden vallen de gronden die een vaste bestemming hebben en niet in het transformatieproces zitten, of waarvoor geen raadsbesluit is genomen waarbij inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. Hieronder vallen de gronden Middelblok, weilanden nabij Wijngaarden en een aantal restpercelen bij Benedenveer. Weilanden zullen wel worden ingezet als ruilgrond ten behoeve van het Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten.

Voorziening afwaardering MVA

De voorziening voor de afwaardering van de MVA bedraagt € 1.051.262.

In de jaarrekening 2019 is een aantal gronden definitief afgewaardeerd. De huidige voorziening blijft echter gehandhaafd, omdat deze betrekking heeft op andere gronden. In het najaar van 2020 vindt een extra inventarisatie plaats om tijdig voor de jaarrekening zicht te hebben op een juiste waardering van alle gronden in de MVA.

Voorziening verlieslatende grondexploitaties
Voor de grondexploitatie BW-Plein is een aanvullende voorziening getroffen bij de jaarrekening 2019, ter grootte van het verwachte

verlies. De stand van de voorziening bedraagt € 986.000,--

4.8 Paragraaf grote projecten

4.8.1 Inleiding

Ook in 2021 zal uitvoering worden gegeven aan de grote projecten. De grote projecten zijn divers van karakter. Dat betekent ook dat de rol van de gemeente binnen de onderscheiden projecten verschillend is. In sommige projecten heeft de gemeente een actieve, stimulerende rol en rust er veel verantwoordelijkheid bij de gemeente. In andere projecten heeft de gemeente een kader stellende, faciliterende rol.

Hoe verschillend de projecten ook zijn, bij de projecten wil de gemeente zo veel mogelijk de samenwerking zoeken met de inwoners en het bedrijfsleven. Door naar hen te luisteren willen we ideeën die leven binnen het dorp proberen zo goed mogelijk te benutten en waar mogelijk een plaats geven binnen de projecten.

Bij de uitvoering van de projecten houdt het college rekening met actuele ontwikkelingen. Mocht dit leiden tot een andere invulling van een project dan tot nu toe bekend, dan komt het college hiervoor met onderbouwde voorstellen naar de raad.

4.8.2 Stand van zaken

Hieronder is de stand van zaken van de grote projecten weergegeven. Het betreft hier de stand van zaken op het moment van aanbieden van deze begroting. De gemeenteraad wordt twee keer gedurende het jaar bijgepraat worden over de stand zaken van deze projecten.

A) Baanhoek-WestDoel:

Ontwikkeling hoogwaardige woonwijk aan de westkant van Sliedrecht met ca. 950 woningen, enkele bedrijfskavels en voorzieningen zoals een basisschool en medisch centrum.

Status:

De woningbouw is voor driekwart gerealiseerd en grote delen van de wijk zijn ingericht en opgeleverd. Ook de tweede ontsluiting via de Rondo richting Ouverture is gereed. Er zijn omgevingsvergunningen verleend voor de invulling van enkele bedrijfskavels met een Burger King, Greenpoint tankstation en de bouw van 62 woningen in plandeel de Weilanden. Het kunstwerk 'Baggerbeeld' is geplaatst.

Planning:

- Q1: Inrichting zone nabij busbaan gereed inclusief watergangen en bruggetje
Oplevering appartementencomplex De Dirigent
Start bouw 62 woningen De Weilanden
- Q1-Q2: Start bouw woningen Eilanden – Zuid
- Q2: Afronding ruimtelijke procedure locatie Alblas
- Q3: Vergunningaanvraag 30 appartementen De Weilanden
- Q4: Oplevering woningen eilanden Zuid.

B) BegraafplaatsDoel:

Voldoende capaciteit creëren om aan de begraafbehoefte te kunnen blijven voldoen.

Status

Op 30 juni 2020 is krediet beschikbaar gesteld voor de uitbreidingslocaties 1 t/m 6 en de realisatie van een nieuw beheerdersonderkomen, inclusief de herontwikkeling

van het voorplein. Locatie 7 wordt nog niet ontwikkeld, maar wel worden voorbereidingen getroffen om uitbreiding op deze locatie in de toekomst mogelijk te maken. Na de zomer is gestart met de verdere uitwerking van de plannen om over te kunnen gaan tot uitvoering.

Planning:

- 2021: Realisatie uitbreiding locatie 6 en start uitvoering nieuwe beheerdersonderkomen.

C) Burgemeester WinklerpleinDoel:

De herstructurering van het Burgemeester Winklerplein.

Status:

De geactualiseerde grondexploitatie van juni 2020 is door de raad niet vastgesteld. Het college is opgedragen met De Windroos in gesprek te gaan om te komen tot een aangepast plan, waarbij geen extra middelen vanuit de gemeente nodig zijn.

De overdracht tussen Van Bakel Beheer en Windroos Bouwgroep voor de bouwblokken B en D heeft plaatsgevonden. Het gezondheidscentrum kan gebouwd gaan worden.

Planning:

- 2021: Aangepast bestemmingsplan n.a.v. heronderhandeling Windroos.
Oplevering gezondheidscentrum

D) De DriehoekDoel:

Invulling van de Driehoek met duurzaamheidsinitiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.

Status:

De Driehoek wordt niet ontwikkeld tot bedrijventerrein conform het collegebesluit uit december 2019. De afwikkeling van de afspraken met de belangrijkste belanghebbenden loopt.

Planning:

2021: Afwikkeling van de afspraken met de belangrijkste belanghebbenden.
Duidelijkheid over mogelijkheden duurzaamheidsinitiatieven

E) KerkbuurtDoel:

Versterking van de bekendheid, uitstraling, invulling, aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van de Kerkbuurt.

Status:

De herinrichting van het Horecaplein en Merwedeplein is afgerond.

Een aantal vastgoedeigenaren heeft concrete plannen ingediend voor transformatie van panden op de Kerkbuurt en/of aanvragen ingediend voor één van de subsidie-mogelijkheden. Er zijn inmiddels ook subsidies verstrekt.

De werkzaamheden t.b.v. de bouw van de appartementen (Kerkbuurt 12-18) zijn in uitvoering.

Planning:

2021: Oplevering appartementen Kerkbuurt 12-18.

F) NijverwaardDoel:

Verbeteren van de aantrekkelijkheid van Nijverwaard.

Status:

Vanuit de visie op de Woonboulevard zijn prioritaire locaties (winkels en bedrijven) in kaart gebracht waarmee ambtelijk en bestuurlijk wordt gesproken over optimalisatiemogelijkheden.

Vanuit de ruimtelijke opgave wordt – in het verlengde van het civiele project Parallelweg – een opwaardering van de Leeghwaterstraat verkend.

Planning:

2021: Start herinrichting Parallelweg en Leeghwaterstraat.

G) Sliedrecht Buiten/ Stationspark 3Doel:

Het realiseren van een recreatief knooppunt, genaamd 'Sliedrecht Buiten', ten noorden van de Betuweroute, een parkeervoorziening, horecavoorziening en een bedrijventerrein op de locatie van de huidige voetbalclub VV Sliedrecht.

Status:

Het ontwerpbestemmingsplan Sliedrecht Buiten / Stationspark 3, voor de zogenoemde verticale variant, is afgerond. Deze is nog niet door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en dus ook nog niet ter visie gelegd. Onderzocht wordt of er meer snelheid kan worden gemaakt met de verplaatsing van de voetbalvelden door middel van een horizontale variant. De in de Kadernota opgenomen ambitie van woningbouw over het spoor biedt hiertoe mogelijk een kans. Het college onderzoekt dit, begin 2021 moet dit duidelijk zijn. In het andere geval zal alsnog de verticale variant in procedure worden gebracht voor de bestemmingsplanwijziging.

Planning:

2021: Vaststelling bestemmingsplan door college en gemeenteraad.

H) Staatsliedenbuurt

Doel:

Herstructurering en toekomstbestendig maken van de wijk.

Status:

De nieuwbouw van fase 2 en renovatie van fase 3 zijn in volle gang. De werkzaamheden aan het riool en voor de aanleg van het warmtenet zijn afgerond. Het afstemmen van de werkzaamheden op elkaar, het bereikbaar houden van de wijk en het informeren van de bewoners heeft op dit moment veel aandacht.

Planning:

2021: Oplevering woningen fase 2 deel C.

I) Stationspark 2

Doel:

De ontwikkeling van enkele kavels tot hoogwaardig kantoorterrein.

Status:

Voor de kavel langs de Sportlaan aan de kant van het station (met daarop de parkeerplaatsen van ASz) lopen gesprekken tussen Univé en ASz over de permanente inrichting van een deel van het kavel als parkeervoorziening. Ongeveer de helft van het kavel resteert, hiervoor is sinds kort een optant. Het sluiten van een concept koopovereenkomst met een koper voor de kavel langs de Sportlaan aan de kant van de Lockhorst bevindt zich in de afrondende fase.

Voor het kavel langs de A15 naast Unit4 is een omgevingsvergunning verleend aan Stout-Herkon. Verwacht wordt dat na afloop van de beroepstermijn wordt gestart met de realisatie van het kantoor voor Stout-Herkon.

HOOFDSTUK 5

Financiële begroting

5.1 Baten en lasten per programma 2021-2024

Nr	Programma	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten							
1	Sociaal	N 23.445	N 34.319	N 34.046	N 33.423	N 32.904	N 32.907
2	Economie, arbeidsmarkt en onderwijs	N 17.953	N 10.481	N 9.220	N 11.877	N 8.468	N 9.268
3	Ruimte	N 13.390	N 12.302	N 12.422	N 12.136	N 12.377	N 12.543
4	Bestuur, veiligheid en organisatie	N 13.690	N 14.849	N 15.201	N 15.367	N 15.402	N 15.430
5	Financiën	N 945	N 406	N 789	N 913	N 1.475	N 1.957
Totaal lasten		N 69.423	N 72.357	N 71.678	N 73.717	N 70.627	N 72.105
Baten							
1	Sociaal	V 2.394	V 9.754	V 9.127	V 8.860	V 8.864	V 8.864
2	Economie, arbeidsmarkt en onderwijs	V 9.690	V 6.907	V 5.773	V 8.147	V 4.663	V 5.341
3	Ruimte	V 8.848	V 8.045	V 8.404	V 8.550	V 8.995	V 9.043
4	Bestuur, veiligheid en organisatie	V 1.277	V 738	V 750	V 711	V 717	V 717
5	Financiën	V 46.772	V 69.824	V 48.694	V 48.967	V 49.693	V 50.420
Totaal baten		V 68.981	V 95.268	V 72.748	V 75.236	V 72.933	V 74.385
Geraamd totaal saldo van baten en lasten		N 442	V 22.911	V 1.070	V 1.519	V 2.306	V 2.280
	Storting in reserve	N 2.485	N 25.797	N 2.165	N 2.357	N 3.313	N 2.625
	Onttrekking aan reserve	V 2.601	V 3.203	V 2.522	V 2.030	V 2.799	V 2.348
Geraamd resultaat		N 325	V 317	V 1.428	V 1.192	V 1.792	V 2.004

NB: Het vertrekpunt Kadernota 2021 in hoofdstuk 1 is inclusief het geprognosticeerde resultaat 2020. Het geprognosticeerde resultaat 2020 en 2021 maakt samen het saldo van de primaire begroting 2021 zoals opgenomen in 1.2.1.

5.2 Baten en lasten op thema-niveau

Programma 1

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Cultuurvoorzieningen	N 1.391	N 1.574	N 1.302	N 1.336	N 1.343	N 1.345
Integraal jeugdbeleid	N 433	N 498	N 499	N 499	N 499	N 499
Sport-en recreatievoorzieningen	N 2.229	N 2.087	N 1.797	N 1.740	N 1.740	N 1.741
Zorg	N 19.392	N 30.160	N 30.448	N 29.847	N 29.321	N 29.321
Totaal lasten	N 23.445	N 34.319	N 34.046	N 33.423	N 32.904	N 32.907
Baten						
Cultuurvoorzieningen	V 353	V 884	V 775	V 779	V 783	V 783
Integraal jeugdbeleid	-	-	-	-	-	-
Sport-en recreatievoorzieningen	V 1.098	V 888	V 885	V 872	V 872	V 872
Zorg	V 944	V 7.981	V 7.467	V 7.209	V 7.209	V 7.209
Totaal baten	V 2.394	V 9.754	V 9.127	V 8.860	V 8.864	V 8.864
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 21.051	N 24.565	N 24.920	N 24.563	N 24.040	N 24.043
Storting in reserve	N 166	N 165	V 7	N 482	N 1.021	N 958
Onttrekking aan reserve	V 365	V 319	V 438	V 159	V 155	V 155
Geraamd resultaat	N 20.852	N 24.411	N 24.475	N 24.886	N 24.906	N 24.846

Programma 2

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Opgroeien en onderwijs	N 2.762	N 2.681	N 2.685	N 2.684	N 2.685	N 2.674
Verkeer- en vervoersbeleid	N 382	N 506	N 562	N 560	N 559	N 557
Inkomen	N 7.405	N 41	N 41	-	-	-
Werk en ondernemerschap	N 4.120	N 1.107	N 1.425	N 1.705	N 1.753	N 1.870
Expl. Bouwgronden woonwijken	N 3.283	N 6.145	N 4.507	N 6.928	N 3.472	N 4.167
Totaal lasten	N 17.953	N 10.481	N 9.220	N 11.877	N 8.468	N 9.268
Baten						
Opgroeien en onderwijs	V 664	V 634	V 634	V 634	V 634	V 634
Verkeer- en vervoersbeleid	V 91	V 95	V 98	V 102	V 105	V 105
Inkomen	V 6.510	-	-	-	-	-
Werk en ondernemerschap	V 249	V 223	V 208	V 208	V 208	V 208
Expl. Bouwgronden woonwijken	V 2.176	V 5.954	V 4.832	V 7.203	V 3.716	V 4.393
Totaal baten	V 9.690	V 6.907	V 5.773	V 8.147	V 4.663	V 5.341
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 8.263	N 3.574	N 3.448	N 3.730	N 3.805	N 3.927
Storting in reserve	N 410	N 445	N 452	N 452	N 452	N 452
Onttrekking aan reserve	V 229	V 926	V 328	V 331	V 342	V 361
Geraamd resultaat	N 8.444	N 3.093	N 3.571	N 3.850	N 3.915	N 4.018

Programma 3

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Woonruimte zaken	N 643	N 335	N 192	N 192	N 192	N 192
Afvalinzameling en verwerking	N 2.918	N 2.841	N 2.860	N 2.868	N 2.873	N 2.872
Beheer openbare ruimte	N 2.683	N 2.738	N 2.896	N 2.791	N 2.706	N 2.705
Milieu	N 854	N 1.122	N 1.194	N 827	N 827	N 827
Ruimtelijke ordening	N 1.369	N 1.078	N 915	N 915	N 914	N 914
Wegen, bruggen en riolen	N 4.922	N 4.189	N 4.365	N 4.544	N 4.866	N 5.033
Totaal lasten	N 13.390	N 12.302	N 12.422	N 12.136	N 12.377	N 12.543
Baten						
Woonruimte zaken	V 527	V 150	V 38	V 38	V 38	V 38
Afvalinzameling en verwerking	V 2.744	V 3.020	V 3.513	V 3.794	V 4.075	V 4.075
Beheer openbare ruimte	V 570	V 635	V 705	V 753	V 802	V 850
Milieu	V 74	V 290	V 297	-	-	-
Ruimtelijke ordening	V 916	V 700	V 534	V 542	V 550	V 550
Wegen, bruggen en riolen	V 4.017	V 3.249	V 3.317	V 3.423	V 3.530	V 3.530
Totaal baten	V 8.848	V 8.045	V 8.404	V 8.550	V 8.995	V 9.043
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 4.542	N 4.258	N 4.018	N 3.586	N 3.382	N 3.500
storting in reserve	N 1.293	N 1.034	N 1.192	N 1.090	N 1.374	N 1.004
onttrekking aan reserve	V 561	V 504	V 816	V 778	V 1.385	V 1.178
Geraamd resultaat	N 5.273	N 4.788	N 4.394	N 3.899	N 3.371	N 3.326

Programma 4

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Bedrijfsvoering	N 409	N 577	N 726	N 787	N 805	N 794
Begroten en verantwoord	N 48	N 49	N 49	N 49	N 49	N 49
Bestuur	N 3.085	N 2.715	N 2.835	N 2.835	N 2.835	N 2.841
Communicatie en voorlichting	N 44	N 80	N 70	N 70	N 70	N 70
Dienstverlening	N 1.007	N 824	N 885	N 845	N 845	N 845
Fysieke veiligheid	N 1.590	N 1.879	N 1.966	N 2.040	N 2.075	N 2.075
Sociale cohesie	N 469	N 464	N 503	N 503	N 503	N 503
Overhead	N 7.038	N 8.259	N 8.167	N 8.238	N 8.220	N 8.253
Totaal lasten	N 13.690	N 14.849	N 15.201	N 15.367	N 15.402	N 15.430
Baten						
Bedrijfsvoering	N 67	-	-	-	-	-
Begroten en verantwoord	-	-	-	-	-	-
Bestuur	V 207	-	-	-	-	-
Communicatie en voorlichting	-	-	-	-	-	-
Dienstverlening	V 335	V 252	V 253	V 208	V 208	V 208
Fysieke veiligheid	V 115	V 146	V 148	V 148	V 148	V 148
Sociale cohesie	V 2	-	-	-	-	-
Overhead	V 685	V 340	V 349	V 355	V 361	V 361
Totaal baten	V 1.277	V 738	V 750	V 711	V 717	V 717
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 12.413	N 14.110	N 14.450	N 14.655	N 14.685	N 14.712
Storting in reserve	N 313	N 946	N 331	N 136	N 272	N 20
Onttrekking aan reserve	V 1.311	V 1.453	V 941	V 762	V 916	V 653
Geraamd resultaat	N 11.416	N 13.603	N 13.840	N 14.029	N 14.041	N 14.079

Programma 5

Thema	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Lasten						
Algemene heffingen	N 945	N 406	N 789	N 913	N 1.475	N 1.957
Totaal lasten	N 945	N 406	N 789	N 913	N 1.475	N 1.957
Baten						
Algemene heffingen	V 46.772	V 69.824	V 48.694	V 48.967	V 49.693	V 50.420
Totaal baten	V 46.772	V 69.824	V 48.694	V 48.967	V 49.693	V 50.420
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V 45.827	V 69.419	V 47.906	V 48.054	V 48.219	V 48.463
Storting in reserve	N 304	N 23.206	N 197	N 198	N 194	N 191
Onttrekking aan reserve	V 136	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	V 45.659	V 46.213	V 47.709	V 47.857	V 48.025	V 48.272

5.3 Overzicht op taakvelden**5.3.1 Baten en lasten per taakveld**

Hieronder staan de taakvelden zoals voorgeschreven in de herziening van het BBV. Een taakveld is een eenheid waarin de

programma's worden onderverdeeld en heeft betrekking op uiteenlopende taken en gerelateerde activiteiten met baten en lasten. Een ministeriële regeling stelt deze

Hoofdtakveld: 0 - Bestuur en Ondersteuning

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	N 2.869		N 2.869
0.2	Burgerzaken	N 885	N 253	N 632
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	N 35	V 150	V 115
0.4	Overhead	N 8.218	V 349	N 7.869
0.5	Treasury	V 417	V 640	V 1.056
0.61	OZB woningen	-	V 2.082	V 2.082
0.62	OZB niet-woningen	-	V 1.829	V 1.829
0.64	Belastingen overig	N 238	V 922	V 684
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	V 43.265	V 43.265
0.8	Overige baten en lasten	N 1.640	-	N 1.640
0.10	Mutaties reserves	N 2.165	V 2.522	V 358
Totaal		N 15.633	V 52.012	V 36.379

taakvelden vast. Het college heeft de vrijheid om de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

Met ingang van de begroting 2017 zijn gemeenten verplicht om de begroting ook op

basis van verplichte taakvelden te presenteren. Op basis van deze taakvelden kunnen gemeenten hun begrotingscijfers vergelijken met andere gemeenten.

Hoofdtakveld: 1 - Veiligheid

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	N 1.966	V 148	N 1.818
1.2	Openbare orde en veiligheid	N 503	V 5	N 498
Totaal		N 2.470	V 153	N 2.316

Hoofdtakveld: 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	N 2.502	V 310	N 2.192
2.4	Economische havens en waterwegen	N 68	V 88	V 20
2.5	Openbaar vervoer	N 68		N 68
Totaal		N 2.638	V 398	N 2.240

Hoofdtakveld: 3 - Economie

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	N 433		N 433
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	N 3.448	V 3.489	V 41
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	N 343	V 137	N 206
Totaal		N 4.225	V 3.626	N 599

Hoofdtakveld: 4 - Onderwijs

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	N 187	V 34	N 153
4.2	Onderwijshuisvesting	N 1.055		N 1.055
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	N 1.153	V 600	N 553
Totaal		N 2.396	V 634	N 1.761

Hoofdtakveld: 5 - Sport, cultuur en recreatie

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	N 207	V 13	N 195
5.2	Sportaccommodaties	N 1.548	V 872	N 676
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	N 261	V 50	N 211
5.4	Musea	N 25		N 25
5.5	Cultureel erfgoed	N 38		N 38
5.6	Media	N 566	V 111	N 455
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	N 2.775	V 462	N 2.313
Totaal		N 5.421	V 1.508	N 3.913

Hoofdtakveld: 6 - Sociaal domein

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	N 2.641	V 221	N 2.420
6.2	Wijkteams	N 2.164		N 2.164
6.3	Inkomensregelingen	N 8.775	V 6.739	N 2.036
6.4	Begeleide participatie	N 2.769	V 95	N 2.674
6.5	Arbeidsparticipatie	N 1.428	V 106	N 1.322
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	N 312		N 312
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	N 6.773	V	N 6.772
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	N 5.922		N 5.922
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	N 228	V 516	V 288
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	N 799		N 799
Totaal		N 31.811	V 7.678	N 24.133

Hoofdtakveld: 7 - Volksgezondheid en milieu

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
7.1	Volksgezondheid	N 518		N 518
7.2	Riolering	N 2.246	V 3.017	V 771
7.3	Afval	N 2.764	V 3.513	V 749
7.4	Milieubeheer	N 1.194	V 297	N 897
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	N 405	V 629	V 224
Totaal		N 7.127	V 7.456	V 329

Hoofdtakveld: 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	N 341	V 10	N 331
8.3	Wonen en bouwen	N 1.780	V 1.794	V 14
Totaal		N 2.122	V 1.804	N 318
Totaal saldo alle hoofdtakvelden		N 73.842	V 75.270	V 1.482

5.4 Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf staat een specificatie van alle reserves en voorzieningen per 1 januari 2021 en vervolgens de verwachte ontwikkeling tot en met 2024. Met de mutaties in de jaren is in het programmadeel van de begroting rekening gehouden.

5.4.1 Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. De reserves worden overeenkomstig het BBV (artikel 43) onderscheiden in:

- algemene reserves: reserves waaraan geen bestemming is gegeven, deze dienen om risico's in algemene zin op te

vangen; Een deel van deze reserve wordt aangewend als risicoreserve voor het weerstandsvermogen. Hier gaat hoofdstuk 4 nader op in.

- bestemmingsreserves: reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Reserves worden gevormd door bestemming van het resultaat, zijn in principe vrij besteedbaar en behoren tot het eigen vermogen. Voor bestemmingsreserves is de besteding door de raad vastgelegd. De raad kan de bestemming bij bestemmingsreserves ook weer wijzigen.

Reserves	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024
Algemene Reserve	V 3.516	V 3.811	V 4.038	V 4.264
Reserve sociaal domein	V 471	V 195	V 677	V 1.698
Reserve kapitaallasten verenigingsverz.geb.	V 2.111	V 2.059	V 2.007	V 1.954
Reserve kapitaallasten investeringen ec. Nut	V 6.538	V 6.431	V 6.005	V 5.982
Reserve kapitaallasten nieuw gemeentekantoor	V 5.873	V 5.767	V 5.659	V 5.550
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	V 1.624	V 1.544	V 1.462	V 1.378
Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut	V 5.629	V 6.018	V 6.260	V 6.171
Reserve vervanging materieel PR	V 455	V 433	V 606	V 582
Reserve vervanging containers	V 538	V 459	V 481	V 279

Reserve frictiebudget reorganisatie/organisatieontwikkeling	V 71	V 71	V 71	V 71
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	V 305	V 205	V 105	V 5
Reserve infra	V 656	0	0	0
Reserve onderhoud begraafplaats	V 669	V 669	V 669	V 669
Reserve herplantfonds	V 16	V 16	V 16	V 16
Reserve kleinschalige herontwikkeling	V 172	V 122	V 72	V 22
Reserve verkoop aandelen Eneco	V 20.720	V 20.720	V 20.720	V 20.720
Reserve Klimaatmiddelen	V 637	V 637	V 637	V 637
Totaal reserves	V 50.002	V 49.156	V 49.483	V 49.998

5.4.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen. Een voorziening wordt, overeenkomstig het BBV (artikel 44) gevormd als de omvang van de verplichting of het verlies (redelijkerwijs) is in te schatten en het zeker of waarschijnlijk is dat deze zich voordoet. Als niet aan deze criteria wordt voldaan, betreft het een verplichting (omvang bekend, afwikkeling zeker) of een risico dat in de risicoparagraaf moet (omvang niet in te schatten, kans minder dan waarschijnlijk). De bestemming van een voorziening kan niet worden gewijzigd, dit in tegenstelling tot reserves.

Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of risico. Mutaties in voorzieningen door toevoegingen of door vrijval vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties bestaan alleen uit verminderingen door aanwending voor het doel van de voorziening. Toevoegingen aan voorzieningen komen als last in de begroting en de rekening van baten en lasten. De aanwending van de voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en heeft daarmee geen invloed op de exploitatie.

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024
Voorziening spaarverlof ambtenaren	V 9	V 9	V 9	V 9
Voorziening wachtgeld personeel	V 67	V 67	V 67	V 67
Voorziening pensioen voormalige wethouders	V 1.104	V 1.043	V 982	V 921
Voorziening liquidatie LDKS	V 51	V 51	V 51	V 51
Voorziening Baanhoek-west	V 15	V 15	V 15	V 15
Voorziening garantstellingen	V 97	V 97	V 97	V 97
Voorziening Parschap de Biesbosch	0	0	0	0
Voorziening Burg. Winklerplein	0	0	0	0
Totaal vrz voor verplichtingen, verliezen & risico's	V 1.343	V 1.282	V 1.221	V 1.160

Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen GB	N 150	N 107	N 122	N 45
Voorziening onderhoud woningen/woonwagens	V 74	V 76	V 79	V 73
Voorziening onderhoud haven	V 15	V 21	V 26	V 33
Voorziening onderhoud wegen	V 1.388	V 1.244	V 1.101	V 958
Voorziening onderhoud ponton waterbus	V 85	V 89	V 27	V 31
Voorziening onderhoud bruggen	N 10	V 41	V 104	V 166
Voorziening onderhoud openbare verlichting	V 99	V 103	V 90	V 95
Totaal vrz onderhoudsegalisatievoorzieningen	V 1.501	V 1.467	V 1.305	V 1.311
<i>investeringen waarvoor een heffing wordt geheven:</i>				
Voorziening onderh/egal.prod.riolering	V 1.658	V 951	V 550	V 1.263
Totaal vrz toekomstige vervangingsinvesteringen	V 1.658	V 951	V 550	V 1.263
Totaal voorzieningen	V 4.502	V 3.700	V 3.076	V 3.734

5.4.3 Overzicht mutaties reserves per programma

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	S	O	S	O	S	O	S	O
Programma 1 Sociaal								
Reserve kapitaallasten verenigingsverz gebouw	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	0	N 161	0	N 159	0	N 155	0	N 155
Reserve sociaal domein	N 7	N 247	V 482	0	V 1.021		V 958	
Algemene reserve	0	N 29	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 1	N 7	N 437	V 482	N 159	V 1.021	N 155	V 958	N 155
Programma 2 Economie, arbeidsmarkt en onderwijs								
Reserve infra	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve	V 227	0	V 227	0	V 227	0	V 227	0
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	0	N 47	0	N 48	0	N 48	0	N 49
Reserve kleinschalige herontwikkeling	0	N 50	0	N 50	0	N 50	0	N 22
Reserve sociaal domein	0	N 22	0	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 225	N 209	V 225	N 234	V 225	N 244	V 225	N 290
Totaal programma 2	V 452		V 452	N 332	V 452	N 342	V 452	N 361

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
S= storting, O = onttrekking	S	O	S	O	S	O	S	O
Programma 3 Ruimte								
Reserve infra	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene reserve	0	N 70	0	0	0	0	0	0
Reserve vervanging containers	V 108	N 188	V 108	N 86	V 108	N 310	V 108	0
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 608	N 292	V 608	N 418	V 608	N 741	V 608	N 904
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 188	N 113	V 86	N 120	V 370	N 120	0	N 126
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	0	N 53	0	N 54	0	N 54	0	N 48
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	0	N 100	0	N 100	0	N 100	0	N 100
Reserve vervanging materieel PR	V 288	0	V 288	0	V 288	N 60	V 288	0
Totaal programma 3	V 1.192		V 1.090	N 778	V 1.374	N 1.385	V 1.004	N 1.178
Programma 4 Bestuur, veiligheid en organisatie								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 310	N 350	V 115	N 365	V 252	N 382	0	N 370
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	0	N 43	0	N 43	0	N 44	0	N 45
Reserve kapitaallasten huisvesting gemeentekantoor	V 21	N 238	V 21	N 238	V 20	N 238	V 20	N 238
Reserve vervanging materieel PR	0	N 310	0	N 115	0	N 252	0	0
Totaal programma 4	V 331		V 136	N 761	V 272	N 916	V 20	N 653
Programma 5 Financien								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 65	0	V 64	0	V 60	0	V 60	0
Reserve kapitaallasten huisvesting gemeentekantoor	V 59	0	V 58	0	V 57	0	V 56	0
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	V 16	0	V 15	0	V 15	0	V 14	0
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 56	0	V 60	0	V 63	0	V 62	0
Totaal programma 5	V 196		V 197	0	V 195	0	V 192	0
Generaal totaal	V 2.164	N 2.522	V 2.357	N 2.030	V 3.314	N 2.798	V 2.626	N 2.347

5.4.4 Overzicht structurele vermeerderingen en verminderingen reserves

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
Reserve sociaal domein	0	0	V 482	0	V 1.021	0	V 958	0
Reserve kapitaallasten verenigingsverz.geb.	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investeringen ec. Nut	V 563	V 671	V 265	V 692	V 682	V 705	V 60	V 700
Reserve kapitaallasten nieuw gemeentekantoor	V 80	V 238	V 79	V 238	V 77	V 238	V 76	V 238
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	V 16	V 96	V 15	V 97	V 15	V 98	V 14	V 93
Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut	V 889	V 501	V 893	V 652	V 896	V 985	V 895	V 1.194
Reserve vervanging materieel PR	V 288	V 310	V 288	V 115	V 288	V 312	V 288	0
Reserve vervanging containers	V 108	V 188	V 108	V 86	V 108	V 310	V 108	0
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	0	V 100	0	V 100	0	V 100	0	V 100
Reserve kleinschalige herontwikkeling	0	V 50	0	V 50	0	V 50	0	V 22
Totaal reserves	V 1.944	V 2.154	V 2.130	V 2.030	V 3.087	V 2.798	V 2.399	V 2.347

5.5 Meerjareninvesteringsprogramma

Het Meerjaren Investeringsprogramma 2021-2024 (MIP) heeft betrekking op investeringen

die in het kader van het BBV moeten worden aangemerkt als 'investerings met een economisch nut' en als 'investerings met een maatschappelijk nut'.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Programma ruimte	Investeringsbedrag			
Vervanging huisvuilcontainers	N 30	N 30	N 30	N 30
Vervanging ondergrondse afvalcontainers	N 158	N 56	N 280	N 175
Vervanging diverse asfalt toplagen (cf. asfalt OMOP)	N 361	N 361	N 361	N 361
Nieuwe aanleg fietspad - Stationsweg-noord	N 163	N 88	0	0
Nieuwe aanleg weg - Goeman Borgesiusweg	N 129	0	0	0
Nieuwe aanleg wegen - Vogelbuurt	N 2.675	N 3.272	N 3.667	0
Nieuwe aanleg wegen - Professorenbuurt	N 100	N 1.129	0	0
Nieuwe aanleg weg - Jac. Catsstraat-zuid	N 1.050	0	0	0
Nieuwe aanleg weg - P.C. Hooftlaan-zuid	N 256	0	0	0
Nieuwe aanleg wegen - Rivierenbuurt-zuid	N 786	N 686	0	0
Nieuwe aanleg wegen - Elzenhof	N 446	0	0	0
Nieuwe aanleg wegen - Stormrand t/m Hoepel-oost	N 100	N 539	0	0
Nieuwe aanleg weg - P.A. de Genestetstraat	0	N 100	N 777	0
Nieuwe aanleg wegen - Baaneweer, Koningsweer en Locksweer	0	0	N 100	N 991
Nieuwe aanleg wegen - Rivierenbuurt-noord	0	0	N 100	N 3.732
Vervanging brug t.b.v. fietspad Stationsweg-noord	N 119	0	0	0
Vervanging lichtmasten	N 51	N 51	N 51	N 51
Vervanging lichtmastarmaturen	N 94	N 94	N 94	N 94
Rioolvervanging Vogelbuurt (GRP 2019-2023)	N 2.276	N 2.276	N 550	0
Rioolvervanging Professorenbuurt (GRP 2019-2023)	N 121	0	0	0
Rioolvervanging Rivierenbuurt-zuid (GRP 2019-2023)	N 245	N 245	0	0
Rioolvervanging P.A. de Genestetstraat (GRP 2019-2023)	0	0	N 194	0
Rioolvervanging Elzenhof	N 302	0	0	0
Rioolvervanging Baaneweer, Koningsweer en Locksweer	0	0	0	N 487
Rioolvervanging Rivierenbuurt-noord	0	0	0	N 493
Vervanging drukriolering (GRP 2019-2023)	N 79	N 79	N 79	0
Vervanging persleidingen (GRP 2019-2023)	N 95	0	0	0

Afkoppelen van hemelwater van het gemengde riool (GRP 2019-2023)	N 50	N 50	N 50	0
Vervanging verkeersregelinstallaties Sliedrecht-oost	N 328	0	0	0
Totaal programma ruimte	N 10.014	N 9.056	N 6.334	N 6.414

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Programma bestuur, veiligheid en organisatie				
				Investeringsbedrag
Gemeentewerf - Aanpassing elektrische installatie tbv verduurzaming wagenpark	N 60	0	0	0
Gemeentewerf - Vervanging installatiedeel wasstraat	0	0	N 13	0
Gemeentekantoor - Renovatie parkeerdek	0	0	N 16	0
Vervanging bedrijfswagen Skoda (16-PSF-6)	N 42	0	0	0
Vervanging bedrijfswagen Skoda (17-PSF-6)	N 42	0	0	0
Vervanging sneeuwplough/zoutstrooier	N 65	0	0	0
Vervanging KOKS-Bucher veeg/zuigmachine	N 190	0	0	0
Kleine graafmachine tbv begraafplaats	N 30	0	0	0
Onkruidbrander tbv begraafplaats	N 22	0	0	0
Bermgrasmaaimachine	N 57	0	0	0
Vervanging Opel Vivaro (9-VSP-62)	0	N 50	0	0
Vervanging sneeuwplough/zoutstrooier	0	N 65	0	0
Vervanging Trekker 1 John Deere 5720	0	0	N 50	0
Vervanging Trekker 2 John Deere 5620	0	0	N 50	0
Vervanging Mercedes Sprinter 513 (VG-996-B)	0	0	N 60	0
Vervanging sneeuwplough/zoutstrooier	0	0	N 65	0
Tractor Kubota	0	0	N 50	0
Atlas TW150 Kraan	0	0	N 60	0
Kipwagen 2 (Minidumper type 7 ton)	0	0	N 30	0
Vervanging VL-423-G Mitsubishi Fuso Canter Plantsoenen	0	0	0	N 60
Aanschaf 2 aanhangwagens Hapert tbv uitleen	0	0	0	N 7
Totaal programma bestuur, veiligheid en organisatie	N 508	N 115	N 394	N 67
Totaal investeringen	N 10.522	N 9.171	N 6.728	N 6.481

5.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Begroot 2020	Begroting 2021	Meerjaren: 2022	Meerjaren: 2023	Meerjaren: 2024
Treasury	V 1.026	V 23.780	V 1.056	V 1.135	V 1.186	V 1.264
OZB woningen	V 1.995	V 1.997	V 2.082	V 2.082	V 2.082	V 2.082
OZB niet-woningen	V 1.637	V 1.643	V 1.829	V 1.829	V 1.829	V 1.829
Belastingen overig	V 915	V 887	V 684	N 61	N 61	N 61
Algemene uitkering en ov. uitkeringen Gemeentefonds	V 41.754	V 41.443	V 43.265	V 44.283	V 45.009	V 45.736
Totaal	V 47.327	V 69.750	V 48.916	V 49.268	V 50.045	V 50.849

Post onvoorzien	Rekening 2019	Begroot 2020	Begroting 2021	Meerjaren: 2022	Meerjaren: 2023	Meerjaren: 2024
Post onvoorzien	-	N 61	N 61	N 61	N 61	N 61
Totaal	-	N 61	N 61	N 61	N 61	N 61

5.7 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de in de begroting 2021 opgenomen incidentele baten en lasten.

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 1 CUP 18-22 Notitie Seniorenbeleid.	N 25	0	0	0	0	0	0	0
Programma 1 Dekking tekort jeugd (via alg. reserve)	0	V 29	0	0	0	0	0	0
Programma 1 Lokaal armoedebeleid (via reserve sociaal domein)	0	V 22	0	0	0	0	0	0
Programma 1 Bijdr.res. Beschermd wonen	N 57	0	0	0	0	0	0	0
Programma 2 Lokaal minimabeleid 2018-2021	N 41	0	0	0	0	0	0	0
Programma 2 Koopstroomonderzoek	N 50	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Van gas los (via alg. reserve)	N 70	V 70	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Duurzaamheid	N 297	V 297	0	0	0	0	0	0
Programma 3 CUP 18-22 Middenberm voorzien van laag groeiend groen	N 90	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 CUP 18-22 Nieuwe visie Recreatie	N 15	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 CUP 18-22 Stimuleren recreatie aan het water.	N 15	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 CUP 18-22 Toename aantal bomen met circa 10%.	N 80	0	N 80	0	0	0	0	0

Programma 4 Medewerker Tevredenheid onderzoek (MTO)	N 15	0	0	0	N 15	0	0	0
Programma 4 CUP 18-22 Campagne '25.000 paar ogen'	N 23	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	N 778	V 418	N 80	0	N 15	0	0	0

5.8 EMU-saldo

Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Om precies te zijn is het EMU-saldo het vorderingensaldo van de totale overheid. Dit betekent dat niet alleen de financiën van de rijksoverheid mee-

tellen voor het EMU-saldo, maar ook die van de decentrale overheden (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) en premiegefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg. Voor gemeente Sliedrecht is het EMU-saldo als volgt opgebouwd:

Omschrijving	2020	2021	2022
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	317	1.428	1.192
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	2.602	3.282	2.322
3. Mutatie voorzieningen	-5.270	-802	-624
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.168	53	-4.405
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	109	229
Berekend EMU-saldo	-9.723	-2.818	2.422

De begroting van de Gemeente Sliedrecht is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksover-

heid, ook de decentrale overheden een aandeel.

5.9 Specificatie overhead

Sinds de invoering van het gewijzigde BBV mogen kosten van overhead niet meer worden opgenomen in de ramingen van de verschillende thema's die Sliedrecht kent in haar begroting. Daarom is de overhead opgenomen als apart thema onder Programma 4 Bestuur, Organisatie en Veiligheid. Overhead betreft alle indirecte kosten welke niet rechtstreeks aan een thema te koppelen is. Het gaat hier om kosten van:

- Financiën, Toezicht en Controle;
- Personeelszaken en organisatie;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Specificatie overhead	2021
A. Personeelskosten	N 4.150
1. Directe- en indirecte personeelskosten	N 3.810
2. Personeel van derden	N 55
3. Cursussen en seminars	N 124
4. Secundaire personeelskosten	N 162
B. Materiële uitgaven	N 195
1. Facilitaire kosten	N 15
2. Materieel, voertuigen en gereedschappen	V 13
3. Schoonmaak, beveiliging, verzekeringen, energie en onderhoud	N 88
4. Lidmaatschappen en contributies	N 32
5. Advies- en onderzoekskosten op juridische en personele vraagstukken	N 123
6. Overig (incl. doorbelasting tractiemiddelen)	V 49
C. Voorzieningen	N 33
1. Dotatie voorzieningen groot onderhoud eigen huisvesting	N 33
D. Kapitaallasten	N 783
1. kapitaallasten eigen huisvesting	N 783
E. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	N 3.056
1. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen SCD en OCD	N 3.056
Totaal lasten overhead	N 8.218
F. Vergoedingen	V 349
1. Huuropbrengsten eigen huisvesting	V 221
2. Overige vergoedingen eigen huisvesting	V 129
Totaal baten overhead	V 349
Totaal overhead	N 7.869

5.10 Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Omschrijving	Realisatie T-2	Begroting T-1	Begroting T	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3
Activa	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2020</i>	<i>31-12-2021</i>	<i>31-12-2022</i>	<i>31-12-2023</i>	<i>31-12-2024</i>
(im) Materiële vaste activa	66.811	69.413	72.695	75.017	79.233	81.033
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166
Financiële vaste activa: Leningen	2.078	2.074	2.070	2.066	2.063	2.060
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	70.055	72.653	75.931	78.249	82.462	84.259
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	1.794	3.962	4.015	-390	1.821	-3.057
Uitzettingen <1 jaar	7.191	27.127	19.683	15.744	15.744	15.744
Liquide middelen	3.272	0	0	0	0	0
Overlopende activa	4.578					
Totaal vlottende activa	16.835	31.089	23.698	15.354	17.565	12.687
Totaal activa	86.890	103.742	99.630	93.603	100.027	96.946
Passiva						
Eigen vermogen	28.537	50.002	49.156	49.483	49.998	50.746
Voorzieningen	9.772	4.502	3.700	3.076	3.734	3.734
Vaste schuld	32.401	28.760	26.222	23.684	31.146	28.108
Totaal vaste passiva	70.710	83.264	79.078	76.243	84.878	82.588
Vlottende schuld	5.845	7.249	8.749	9.249	8.249	7.749
Overlopende passiva	10.335	13.229	11.803	8.111	6.900	6.609
Totaal vlottende passiva	16.180	20.478	20.552	17.360	15.149	14.358
Totaal Passiva	86.890	103.742	99.630	93.603	100.027	96.946

Middenstraat

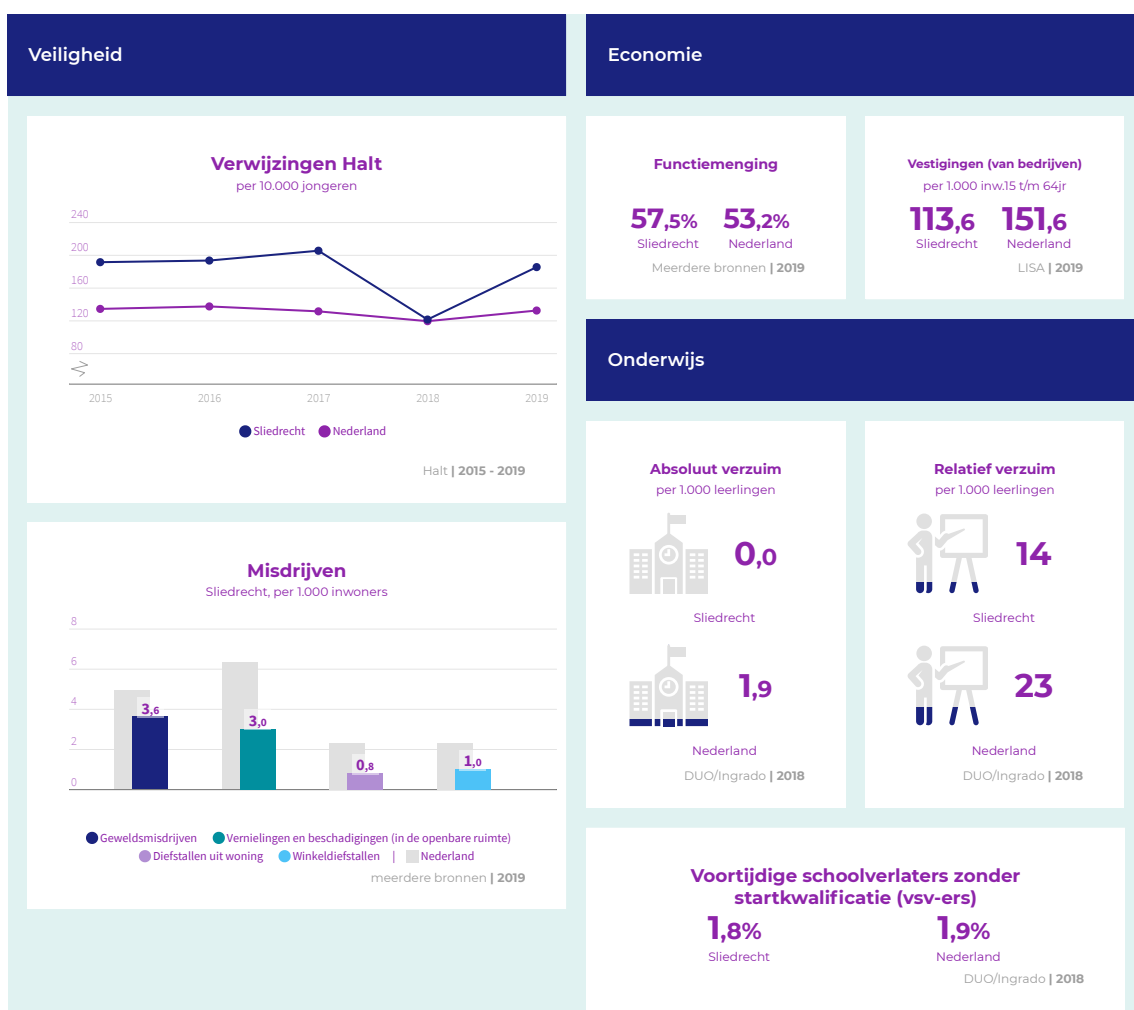
HOOFDSTUK 6

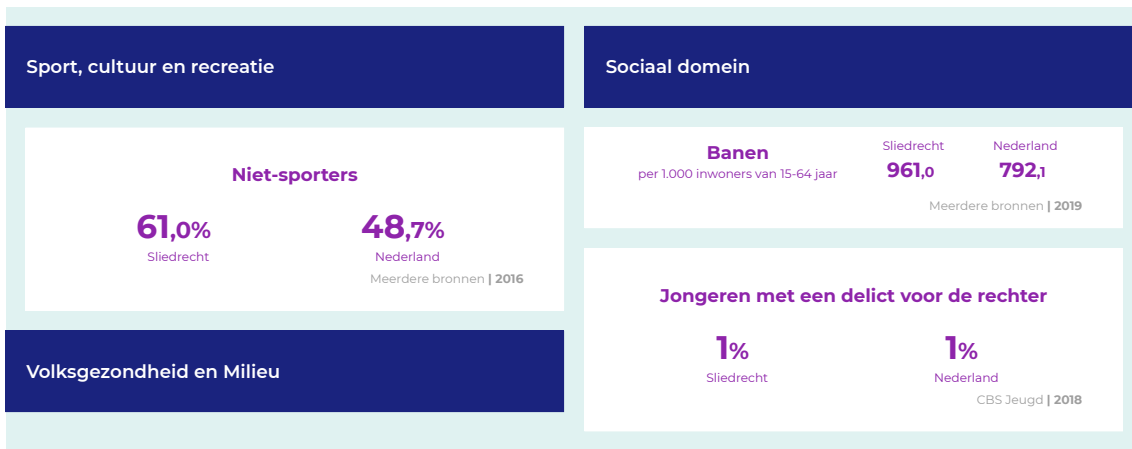
Landelijke indicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Het meerjarig vergelijk van deze indicatoren is te raadplegen via de website:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

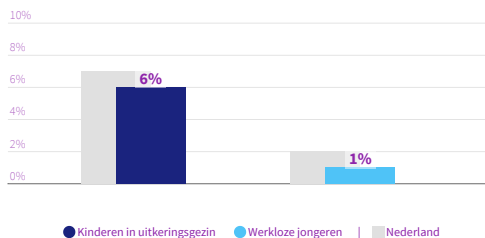
Naam indicator	Peildatum	Waarde
Formatie gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	2e helft 2020	4,81
Bezetting gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	2e helft 2020	4,22
Apparaatskosten gemeente Sliedrecht per inwoner	2e helft 2020	€ 365
Externe inhuur gemeente Sliedrecht (% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	2e helft 2020	12,22%
Overhead gemeente Sliedrecht (% van totale lasten)	2e helft 2020	8,17%

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2019

Achterstand onder jeugd Sliedrecht

CBS Jeugd | 2018

Hernieuwbare elektriciteit

Klimaatmonitor-RWS | 2018

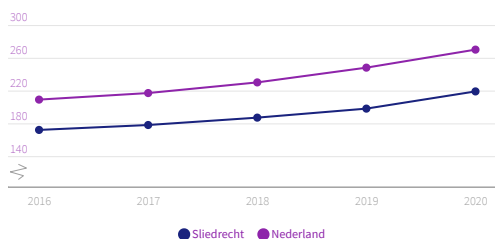
Netto arbeidsparticipatie

CBS | 2019

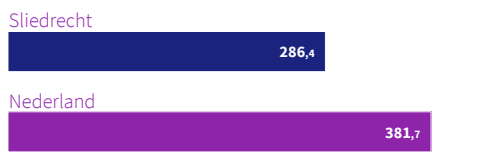
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde x €1.000

CBS - WOZ | 2016 - 2020

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2019

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

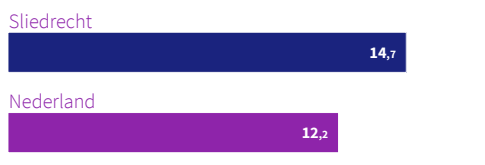
BAG/ABF | 2019

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

CBS | 2019

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2019

Gemeente
Sliedrecht

